

Makô memã Jeju'ã ujarênh ne ja.

Makôdjwỳ ne prĩne Jeju'ã ajarẽ. Arỳm abatànħ ne kute memã amijo amirĩt'ã pi'òk ja nhipêxmo krax ne 'ã ujarênh tẽn tyk ne akubyn tĩn ne àbir djãmã kumẽ. Nãm Paurmẽ Pedru arkôt mrã. Nhym Pedrudjwỳ Makôo òbikwa nhym ô'ã prĩne gwaj bamã Jeju'ã pi'òk no'òk ne.

Djuão kute Jeju kutêp me akre'ã ujarênh kadj ne ja.

Mat 3.1-12; Ruk 3.1-18; Dju r 1.19-28

1 ¹Ba ibê Makô ne ba pi'òkkam me amã ikabên jarẽ. Me ujarênh ny kraxkôt ne ba me amã arẽ. Jeju. Kubê ne Metĩndjwỳnh Kra. Metĩndjwỳnh arỳm 'ã Bẽnjadjwỳrbê kumkati mẽ. Jejubê Bẽnjadjwỳrbê kumkatikôt ne me kum Kritu jarẽ. ²Idjaij ne amrêbê Metĩndjwỳnh kukwakam kabên. Kabênkam ne Metĩndjwỳnh Kramã kum,

“Ota ba akukãm ajã ujarênh djwỳnh'õ jano kute akutêp me akre nhym me kute mar ne adjwỳnhrà m axwemã irern katàt kute amijo bamã. Kute mrãmri ne me kute me bẽnjadjwỳr rũnh kutêp katàt pry jadjwỳrja pyræk”, ane.

³Ne ajte me bakukãmãremã kum,

“Me'õ dja kapôt kukritkam memã kabên ne. Kàj bê dja me akren memã kum, ‘Me apa. Ê, on Bẽnjadjwỳr djwỳnh kutêp wãnh ajaxwemã anhiren katàt amijo aba.

Kute mrãmri ne me kute bẽnjadjwỳr rũnh kutêp pry mex ne kute kum katàt pry jadjwỳrja pyræk’, ane.

Dja ã me'õ Bẽnjadjwỳr djwỳnh'ã memã ane.”

Nãm ã Idjaij me bakukãmãremã ane nhym me arỳm 'ã pi'òk no'òk ne. Nhym kam me aben djô'ã arênh mō:n arênh mōr tãmtã arỳm 'ỳr o bōx. Tũ:mràm 'ỳr o bōx nhym Djuão arỳm kato. Me bakamingrãnyrekam katon arỳm abatànħ ne. Abatànħ ne arỳm ã Kritu kukãm memã ujarênh ar bao ane. Metĩndjwỳnh kute me bakukãmãremã 'ã ujarênh kôt arỳm katon ã wỳnhrà m ar me akreo bao ane.

⁴Nãm kapôt kukritmã kato. Katon arỳm ngômã me angjênh ar o ban ar me akreo ba. Nãm memã kum,

—Me ga ne ga me ajaxweo aba tũm. On me amikam akaprĩren wãnh ajaxwemã anhiren Metĩndjwýnh'ýr amijo akẽx. Dja ga me ane nhym Metĩndjwýnh arým me ajaxwe maro aknon arým ngryk kêt. Ba kam arým Metĩndjwýnhmã ngômã me ajangij. Nãm ã memã anhýr ar o ba.

⁵Nhym kam pykabê Djudêjakam me jamẽ krĩraxbê Djeruxarêkam me jamẽ aben totokmã Djuão'ýr ban bôxo dja. Bôx ne tu me ipôkri amijaxwe kôt amijarẽn kum,

—Be mrãmri, ba ijaxwe: ar iba. Arým imã kĩnh kêt ne wãnh kum inhire, ane.

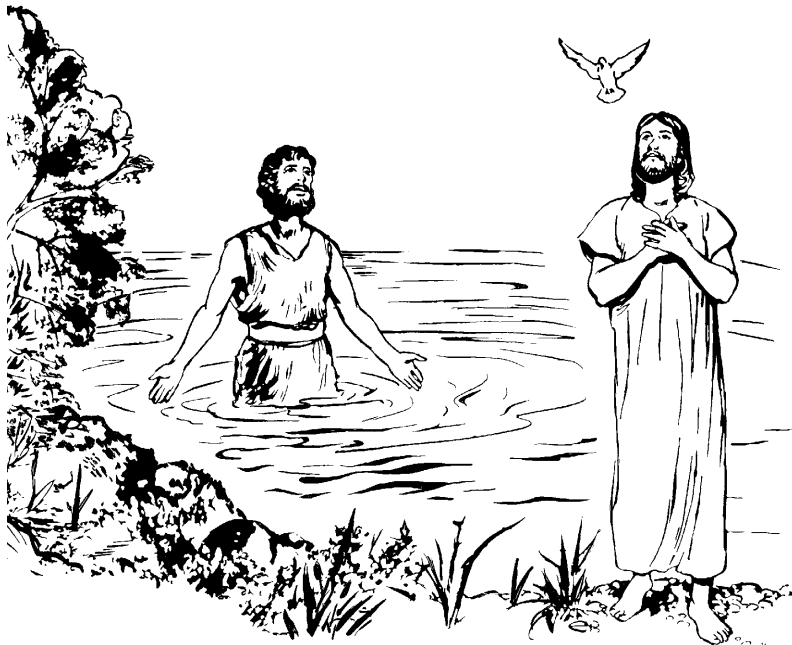
Nhym Djuão arým ngô raxbê Djodäokam Metĩndjwýnhmã ngômã me kunĩ jangij.

⁶Be, Djuão ne mry jabatãnhbê kameru kĩ nhipêxo kubêkà jangij ne mry kào amikrax pren mýjja kute krytkanhê pyræk kun menh kangôo ikô.

⁷Nãm kàj bê memã Jeju'ã ajarẽn memã kum,

—Itotokbê ne me'ô bôxmã. Me'ô tãm ne raxo kute ijakrenh, kute ijakrenh mexi. Nã bãm te irax ne 'ýr ibikamẽnh prãmje. Nã bãm te irax ne 'ã inihbôn ije kum parkà 'ãpre bônh ne o itẽm prãmje. Be, ãm irax ba ren arým kum apê. Nhym be kati. ãm ingrire. Nãm raxo ijakrenh mex ne. Tãmja ne arým bôx 'ýr.

⁸Ba ne ba ngômãbit me ajangij. Djãm tãmwã kute ngômã me ajangjẽnhmã? Kati. Tãm dja bôx ne kam me awýr Metĩndjwýnh Karô jano. Nãm ã Djuão memã ane.

(Makô 1.11)

Kute ngômã Jeju jadjàr'ã ujarênh kadjy ne ja.

Mat 3.13-17; Ruk 3.21-22

⁹Nhym kam pykabê Garrêjakam krîraxbê Nadjare. Kurûm arÿm Jeju tẽ. Tẽ:n kam arÿm Djuão'ÿr bôx. Nhym kam arÿm ngô raxbê Djodãokam ngômã Jeju jadjà, Metîndjwÿnhmã adjà. ¹⁰Nhym arÿm ngô kurûm kator tẽ nhym aêrbê kàjkwa abenbê ajkij nhym arÿm omû. Nhym Metîndjwÿnh Karô kute tut pyrâk 'ã ruw. Me kute omûnh kadjy ne amijo tut pyrâk ne 'ã ruw. ¹¹Nhym arÿm kàjkwa kurûm Metîndjwÿnh Jejumã kabên ne kum, —Mrâmri abê ikrakumrêx. Imã ajabê:kumrêx. Ba akam ikînhkumrêx, ane.

Xatanaj kute axwe'ã kum àpnênh kadjy ne ja.

Mat 4.1-11; Ruk 4.1-13

¹²Ne kam adjynkêt ne Metîndjwÿnh Karô kabêno amû Jeju kujaten kapôt kukritmã o môn o bôx ne ipôkri o ba. ¹³Nhym kapôt kukritkam rop môr djâkam ar ba. Nhym kam me axwe nhô bẽnjadjwÿrbê Xatanaj te kute axwe'ã Jeju mênhmã kum àpnênh dja nhym 'ã akatibê 40 apêx. Nhym kam kadjy mrânêh djwÿnh arÿm Jeju'ÿr bôx ne o djuw mex.

Jeju kute amikôt ar 'wÿr kadjy ne ja.

Mat 4.12-22; Ruk 5.1-11

¹⁴Nhym kam Jeju arÿm tẽ. Tẽ:n pykabê Garrêjakam bôx. Me arÿm kute Djuãoo tÿm ne kubê ijêkam ne Jeju kam bôx. Bôx ne kâj bê memã ujarênh ny jarênh ba. ¹⁵Nãm memã kum,

—Be, Metîndjwÿnh kute amrêbê me bakukãmãremã arênh kôt arÿm ô akati bôx 'ÿr. Kute amim me utâr ne ar meo ba 'ÿr. Me on amikam akaprîren wânêh ajaxwemã anhîren Metîndjwÿnh'ÿr amijo akêx ne tu amim ujarênh ny markumrêx, ane.

¹⁶Ne kam Garrêjakam imôti mÿrbê tẽ. Nhym Ximãomê Ângre ar axikôt katorja ngônêkam ar kryre rênho ba. Ar kubê tep pynênh djwÿnh tûm.

¹⁷Ar kryre rênêh ar o ba nhym Jeju arkum kabên ne arkum,

—Amrê ar mã ikôt ajkamê ba ar amã ar adjâpênh djâ ny jarê gar ar o aba. Dja gar mã ikôt me kamênêh ar o aba. Kute mrâmri ne gar aje tep pynênh abaja pyrâk dja gar mã ikôt me kamênêh ar o aba, ane.

¹⁸Nhym ar arÿm amikôt kryre mên mã Jeju kôt ajkamê.

¹⁹Nhym ajbir tẽ nhym Xijagumê Djuão ar axikôt apôxja kâkam amim kryreo mexo nhÿ nhym arÿm ar omû. Djebedêu ne ar adjuw. ²⁰Nãm ar omû nhym adjynkêt nhym amikôt ar ku'uw. Nhym Bãm Djebedêumê ô àpênêhmê ar kâkam nhÿ. Nhym Xijagu ar arÿm wânêh ar wãmã iren mã Jejukôt ajkamê.

Jeju kute me krăptio mex.

Ruk 4.31-37

²¹Jejumê ar mō:n arÿm krîraxbê Kapanakam bôx. Nhyr kam ar'ă pi'ôk rărăr. Ar'ă me tyk djă kêt djă nhô akati nhyr kam ar mebê idjaer bikprôn timer djămă wadjă. Nhyr kam arÿm memă 'ă ujarên timer dja. ²²Nhyr me Jejukam no tyn kumex ne kam abenmă kum,

—Tô mÿj kabên ny got ja? Năm prîne kute amimarkôt kată:t memă amikukrădjă jarên timer kumrêx. Năm ă me bēnjadjwÿr rûnh kwÿ kabên mex anen ar prîne kabêno meo atomo ba, ane. Djă năm ă Môj djê kukrădjă mar djwÿnh memă arên timer ane? Kati. Năm me ari no prôt ne ari kukrădjă jarên timer'ă umju:w ne kute arên timer katăt kêt timer kumrêx.

²³Jeju memă 'ă ujarên timer dja nhyr me'ôja me bikprôn timer djăkam nhÿ. Me karô punu ne me'ôjao ba tûm. Năm nhÿ nhyr me karô punu kute o baja kăj bē Jejumă kabên ne kum,

²⁴—Krîraxbê Nadjarekam Jeju, mÿj ne ga aje me ijomă? Tô djăm aje me ijo abiknormă? Ba me ije apumûnh tûm. Metîndjwÿnh mexo ne ga amex. Ô kăjkwa kurûm ne ga ruwn ar aba, ane.

²⁵Nhyr kam Jeju kum bēn tÿx ne kum,

—Anhikrên me'ôja kurûm akato, ane.

²⁶Nhyr arÿm me karô punu me'ôja bî nhyr tyko nô. Năm kubîn amran arÿm kum iren katon mă tē. Nhyr arÿm mex ne. ²⁷Nhyr arÿm me kunî te kute marmă kam no tyn kumex ne te ari aben kukij ne abenmă kum,

—Mÿj ne kute? Djăm me kukrădjă ny 'ô ne wă? Năm kute amimar kôt tu me karô punumă kabên nhyr arÿm kum uman kabên kôt mă tē, ane.

²⁸Nhyr kam me pykabê Garrêja kunîkôt abenmă Jeju jarên timer ipôk ne.

²⁹Nhyr kam Jejumê Xijagumê Djuăo ar mebê idjaer bikprôn timer djă kurûm kato. Ne kam ar Ximăomê Ăngre ar ũrkwămă môn bôx. ³⁰Nhyr Ximăo djupănhdjwÿ kanên nô. Ar wadjă nhyr ar Jejumă kum,

—Ximăo djupănhdjwÿ kanê kubî nhyr nô, ane.

³¹Nhyr arÿm 'ÿr tēn 'ÿr bôx ne ikra 'amÿn kăjmă ÿr. Nhyr ar aêrbê kanê kum ire nhyr arÿm kăjmă dja. Kăjmă djan kam arÿm aro djuw mexo ba.

³²Nhyr arÿm ar'ă myt wadjă. Nhyr me kanêmê me punumê me karô punu kute meo ba tûmja nhyr me aben totokmă Jeju'ÿr me ja kunîo bôx. ³³Năm krîraxja tămkam me kunî 'ă akuprô, ũrkwă jajkwa krekre'ă akuprô. ³⁴Nhyr kam apÿnh me kanê djări kute me parja Jeju arÿm me ja krăptio mex. Ne me karô punu krăptî kute ar meo baja arÿm ano nhyr arÿm memă ire. Nhyr kute anoro ămri mă me karô punumă kum, “Anhikrê”, ane. Mÿkam? Bir, me karô kute Jeju pumûnh tûmkam ă kum anhÿro ba. Nhyr kam ar'ă akamăt nhyr ar arÿm ngôr.

Arwāmā katorn Metīndjwŷnhmā kabēn.*Ruk 4.42-44*

³⁵Ōto nō: nhym kam, Jeju ōkrēn'ānh kār pydjikam krā katon amũ arwāmā kato. Ne tēn arŷm Metīndjwŷnhmā kabēno nhŷ. ³⁶Nhym kam Ximão ar abej mō. ³⁷Abej mōn kam arŷm kum katon kam kum,

—E kum, me kunĩ ne me ajabej ar ba, ane.

³⁸Nhym arkum,

—Gwaj on amũ bu'ã krĩ kwŷkamdjwŷ tē ba me kamdjwŷ kàj bē memã arē. Me wādjwŷ kadjy ne ba ikato, ane.

³⁹Ne kam Garrêjakam pyka kunĩkôt kàj bē memã arēnho ba. Apŷnh mebē idjaer bikprōnh djākam memã arēnho ba. Ne me karō punu kute ar meo baja janoro ba nhym arŷm memã iren mã mrã.

Kute me'õ ĩ kajêkam tēja mex.*Mat 8.1-4; Ruk 5.12-16*

⁴⁰Nhym kam me'õ ĩ kajêkam tēja 'ŷr bōx ne parbē kōnkrāo nhŷn kum rax jarēn kum,

—Bēnjadjwŷr djwŷnh, ga aje inhĩ kajêkam itêkôt ipumũnh ne aje mar. Aje ijo mex prām jabej ba ren arŷm imex ne, ane. ⁴¹Nhym arŷm kum kaprĩn 'ŷr ikran kupēn kum,

—Ije ajo mex prām. On amex, ane. ⁴²Nhym arŷm 'ã ĩ kajêkam tēja apêx ne arŷm mex ne. Kute o ãm tām kam tēmbē kà mex ne. ⁴³⁻⁴⁴Nhym kum,

—Kwārĩk wānh ga memã amijarēnh kêt. Dja ga tu katāt mã me kadjy Metīndjwŷnh mar djwŷnh'ŷr tēn kum amibē, kum amikà bē. Ne kam kum mry ngā gē akadjy Môjdjê kukrãdjã kôt Metīndjwŷnhmā mry gan kum kungã. Arŷm akà mexkam dja ga kum mrywã ngā gē me kunĩ apumũ, arŷm akà mexkôt apumũ, ane. ⁴⁵Nãm te kum ane nhym arŷm tu memã amijã ujarēnh ar bamo krax ne kam memã amijã ujarēnho ipôk ne. Nhym kam Jeju te irã ipôkri krĩrax'ômã àrn ar ba prāmje ne arŷm arwākambit ar ba. Nãm arwākam ar ba nhym me arŷm bu'ã pyka kunĩkôt 'ŷr ban bōxo dja.

Jeju kute me'õ jakryo mex.*Mat 9.1-8; Ruk 5.17-26*

2 ¹Nhym kam 'ã akati kwŷ apêx nhym Jeju krĩraxbē Kapanakam tēn bōx. Nhym kam me abenmã kum,

—Arŷm ne ajte õ kikrekam bōx. Arŷm ne ajte õ kikrekam bōx, ane.

²Nhym kam me itepato 'ã akuprō. Me krãptĩ: 'ã akuprō nhym arŷm kikre kre'ã me kâtām abenbē krãptĩ. Ne prĩne kikre jajkwa krekre pytār mex ne. Nhym arŷm kàj bē memã Metīndjwŷnh kabēn jarēnho dja. ³Nhym ar 'õ amānhkrut ne amānhkrut me'õ jakryja mŷn o tēn o bōx. ⁴Ne kam me krãptĩkam te: Jeju'ŷr àrmã. Ne kam kikre nhimōk'ŷr o wabi. Kikre nhimōk po'ŷr ne o wabin arŷm Jeju nhiby

(Makô 2.4)

kikre nhimök'ã kuprä ne kôt 'ã jām ngybôr jadjuw ne kôt 'ÿr o ruw. Akryja ikwā djākam nōr rā'ã nhyṃ ar o ruw ne arÿm kabem kudji. ⁵Nhyṃ kam Jeju amim, —Ar ja ne ar tu amim ikamnhĩxkumrēx, ane.

Ne kam me'ō jakrymā kum,

—Akmere, jakam ne ba arÿm ajaxwe kunĩ maro aknon akam ingryk kêt ne, ane. Djā nām tēmbē me'ō jakryo mex got? Kati, nām amidjēje nēn kum jabit jarē nhyṃ ēje nō. Jeju ta ne axweo akno.

⁶Nhyṃ wānh Môjdjē kukrādjà mar djwÿnh kwÿ nhÿn arÿm amim,

⁷—E kum be me'ō ja ne ajmān Metĩndjwÿnh japrÿo djan amijo Metĩndjwÿnho dja. Metĩndjwÿnh pydji ne kute me axweo biknorn mekam ngryk kêt, ane. ⁸Nām me ã ôkre kadjwÿnhbē anhÿro kumex nhyṃ arÿm tu kuman memā kum,

—Mÿkam ne ga me anhōkre kadjwÿnhbē ijo kajgon ijaprÿo akumex? ane. ⁹Ē, ba me amā mÿjja amānhkrut jarē. Mÿj ne amirīt? Ba ren me'ō jakryjamā kum, “Ba arÿm ajaxwe maro aknon akam ingryk kêt”, ane. Nār kon, “On kāmā djan anhiqwā djā mÿn o tē”, ane. Mÿj ne ren amirīt, nēn? Nā bām ren kum, “Ba arÿm ajaxwe maro aknon akam ingryk kêt”, ane nhyṃ amirīt kêt kumrēx ne. Tāmbit

ne amirît kêt. Nhym be, kàjmã me ku'ê, ije ren me'ômã kum, “Kàjmã djan tẽ”, ane nhym ren amirît. Tãmbit ne amirîtkumrêx. ¹⁰Dja ba kum, “Kàjmã djan anhikwã djã mỳn o tẽ”, anen arỳm o mex gar arỳm omũn arỳm amim, “Be ga, Jeju kute me'ô jakryo mexja pumũ. Be, djãm kute me axweo biknor kêt got? Mrãmri ne Metĩndjwỳnh arỳm amijo ĩ ne pyka jakam amikabẽn kôt ari me axweo biknoro ba”, ane. Me aje amim ja jarẻnh kadjy dja ba me'ô jakryja'ỳr akẻx ne kum,

¹¹—Amã ne ba ikabẽn ne. On kàjmã djan anhikwã djã mỳn anhũrkwãmã o tẽ, ane. ¹²Nhym kam me aẻbẻ me ipẻkri kàjmã dja nhym me kunĩ arỳm omũ. Nãm kàjmã djan ikwã djã mỳn mã o katon o tẽ. Nhym me krẻptĩ kam no tyn kumex ne abenmã kum,

—Mỳj me'ô got mỳjja mex ja'ô pumũ. Arkati, anen amim,

—Ễ, arỳm ne djãm mrãmri o mex nhym mrẻnh mexja pumũ. Mrãmri ne kabẻnkumrẻx. Djãm kute me axweo biknor kêt got? Mrãmri kute me axweo biknorkumrẻx. Ga, kute kam me'ôo mex nhym mrẻnh mexkumrẻxja pumũ. Metĩndjwỳnh mexkumrẻx, ane. Mrãmri ne Jeju kute me axweo biknorkumrẻx. Me kute ja mar kadjy ne Jeju arỳm me'ô jakryo mex. Tãm ne ja.

Kute amikôt Rewi kamẻnh.

Mat 9.9-13; Ruk 5.27-32

¹³Nhym kam Jeju arỳm katon ajte imỏti mỳrbẻ tẻ. Nhym kam me itepato 'ả akuprỏ nhym arỳm memã 'ả ujarẻnh o dja. ¹⁴Ne kam amũ tẻ. Tẻ: nhym kam Rewi, Aupẻu kute irja nhỹ. Kubẻ ne Matẻu. Bẻnjadjwỳr bajtemmã pi'ỏk kaprỏo atom djakam ne nhỹ nhym arỳm omũ. Ne kam 'ỳr tẻn kum,

—Amẻrẻ on mã ikỏt ajkamẻ, ane.

Nãm kum ane nhym amim kuman arỳm kàjmã dja. Kàjmã djan arỳm mã kỏt ajkamẻ. ¹⁵Nhym kam Jeju Rewi nhỏ kikrekam ỏ kwỳ krẻno nhỹ. Nhym bẻnjadjwỳr bajtemmã pi'ỏk kaprỏo atom djwỳnh krẻptĩ Jejumẻ ro'ả nhỹ. Nhym we me axwedjwỳ ikỏ'ả nhỹ. Me krẻptĩ ne me nhỹ. Be, me ja krẻptĩ ne me arỳm amim Jeju man kỏt ba. Nhym kỏt ba djwỳnh tũmdjwỳ Jejumẻ ro'ả nhỹ. ¹⁶Nhym mebẻ pardẻẻukỏt Mỏjdẻ kưkrẻdjả mar djwỳnh arỳm me omũ. Pi'ỏk kaprỏo atom djwỳnhmẻ me we axwe ar Jejumẻ ro'ả ỏ kwỳ krẻno nhỹ nhym me arỳm me omũ. Ne kam arỳm kỏt ba djwỳnhmã kum,

—Be, gar bẻnjadjwỳr bajtemmã pi'ỏk kaprỏo atom djwỳnhmẻ me axwe ar omũ. Je tỏ, djãm me wả axwe ngri got ne Jeju me ro'ả ỏ kwỳ krẻno nhỹ? ane.

¹⁷Nhym Jeju arỳm me kabẻn ma. Me kute,

—Djãm me wả axwe ngri got? anhỹrja Jeju kuman memã kum,

—Djãm me mex'ỳr ne me kane djwỳnh mẻrả? Kati, me kanẻ'ỳrbít ne me kane djwỳnh mẻrả. Badjwỳ ne ba me axwe'ỳr tẻ. Djãm we me amex'ỳr ne ba tẻ? Kati, me axwe'ỳr ne ba tẻ. Me tãm ne ba amiwỳr me ku'uw. Me amikam kaprẻren wẻnh axwemả irern kute iwỳr amijo akẻxmả ne ba amiwỳr me ku'uw. Nãm ả Jeju mebẻ pardẻẻumả ane.

Me kukràdjà tùm'ã ujarênh.

Mat 9.14-17; Ruk 5.33-39

¹⁸Nhym kam Djuãokôt ba djwýnhja ne ar Metíndjwýnhmã amijajburo ba. Djuãobê ngômã me angjênh djwýnhja. Nãm ar amijajburo ba. Mebê pardjêu nhô me jadjwý ne me amijajburo ba. Nhym kam me Jeju'yr môn 'yr bôx ne kukij ne kum,

—Be, Djuãokôt me ba djwýnhmẽ mebê pardjêu nhô me jamẽ ne me amijajburo ba. Je tô, mýkam ne akôt ba djwýnh ar kute amijajbur kêt mex ne ar ba, ane?

¹⁹Nhym Jeju tu amijã me'ô mjên jarên amikôt ba djwýnh ar'ã mjênme ro'ã ar ar ba jarên memã kum,

—Ga, me kute abenã prômẽ mjên rênha pumũ. Djãm mjênme ro'ã ar ar baja kute amijajbur got? ²⁰Arkati. Mjênme ro'ã ar ar baja ar kínhkumrêx ne kute amijajbur kêt. Ar ô kwý krên rax. Adjým, akati amrê mörjakam dja me Ar kubê mjêno tým ne mã o mô. Kam gêdja ar kaprîren arým Metíndjwýnhmã amijajburo ba, ane. Mýj'ã ne me kute Ar kubê mjêno tým jarê? Bir, ta amijã ne arê. Jeju dja me o tým ne mã o mô. Kambit dja kôt ba djwýnh amijajburo ba.

²¹Be ga, me kute jãm amim Jeju kukràdjà ny mar ne ajte jãm amim kukràdjà tùm marja pumũ. Me kute amim amẽ kukràdjà maro bakam ne me umar mex kêt. Me kute mrãmri ne kubêkà ny tùm'ã ir pyræk. Ne me ajte âm mrãmri ne kute pidjô kangô ny ngônñ tùmkam runh pyræk. 'Ã ne Jeju ajte memã kum,

—Ga, me'ô nhô kubêkà tùm ne 'yrja pumũ. Nhym kam arým kubêkà ny, pônñ kêt. Djã ne tùm'ã kudji? Kati. Mýkam? Bir, dja me kupô. Nhym kam arým pônñkam nykam ê abenmã wangij. Abenmã wangij nhym arým tùmja kadjô. Nhym kam arým 'yr nyja kute 'yr tùmja jakrenh mex ne.

²²Ga, me'ô nhô mrykào ngônñ. Me bakukãmãre ne me mrykào ngônñ. Mrykào ngônñ arým tùm ne ngràja pumũ. Djã ne kam uba kangô ny ru? Kati. Mýkam? Bir, âm 'âtùmkam arým uba kangô kadjàn ajmrô nhym ngônñ arým igot tén arým ajkatôr. Nhym arým kangô ajkapĩ nhym ngônñ arým punu ne. Be, kam mex rã'ã kadjy mrykào ngônñ ny, kà rerekrekambit me kute kangô ny runh prãm. Nhym kam amẽ mex rã'ã. Nãm ã Jeju memã ane. Gêdja me amim kukràdjà nybit maro ban arým umar mexkumrêx. Nhym be, gêdja me amim me kukràdjà tumdjwý mar prãm ne arým umar mex kêtumrêx. 'Ã ne Jeju memã ajarê.

Pi'ók ràràr mýr jabej me kum kabên.

Mat 12.1-8; Ruk 6.1-5

²³Ne kam pi'ók ràràrkam pur katikôt tẽ. Nhym kôt ba djwýnh arkôt mô. Kôt môn arým kum prãm ne mörkôt bàygogo 'y nhikên mrãnhkôt ngãnh ne amijajkwamã rênho mô. ²⁴Nhym kam mebê pardjêu ar omün kum,

—Je tô mýj ne akôt ba djwýnh ar arým nê? Pi'ók ràràrkam ne me tyk djã kêt djã. Me kute pi'ók ràràr jakam mýjja jao anhýr kêt. Me tùmre

ne me ta kukràdjàkôt mã me babê uma. Me kute pi'òk ràràrkam mỳjja kupênh kêt. Kam ne me tyk djà kêt djàbit. Mỳkam ne akôt ba djwỳnh ar ã anhỹro ba? ane. ²⁵Nhym kam Jeju memã kum,

—Kê, djãm me aje Metĩndjwỳnh kabên'ã pi'òk no'òkjadjwỳ pumũnh kêt? Djãm me aje me bakukãmàrebê Dawi'ã ujarênhja pumũnh kêt? Ê, Dawi arkum prã:m. ²⁶Kum prãm ne arỳm Metĩndjwỳnh nhũrkwãmã wadjà. Amrêbê: me kadjy Metĩndjwỳnh mar djwỳnh nhõ bẽnjadjwỳr rax ne kubê Abijta. Metĩndjwỳnh nhũrkwãmã ne me bakukãmàremã nhỹ. Nhym Dawi ar Metĩndjwỳnh nhũrkwãmã wadjàn djwỳ byn kukrên kam kôt ar tēm jamãdjwỳ kungã nhym ar arỳm kukrê. Djwỳ me kute Metĩndjwỳnhmã ôrja tãm ne kubyn kukrên arkum kungã. Metĩndjwỳnh nhõ djwỳ ne me kàtàm kute kur kêtikumrêx. Me kadjy Metĩndjwỳnh mar djwỳnhbit ne kute kur. Nhym be, Dawi ta ne tu kubê kukrê. Nhym kam me kute kum axwe jarênh kêt. Djãm me aje ja mar kêt? Ga, me kute Dawimã axwe jarênh kêtja pumũ. Ne kam ikôt ba djwỳnhmêbit ar imã ar axwe jarê. Je tô mỳkam? Nãm ã Jeju mebê pardjêumã ane.

²⁷Ne kam ajte memã kum,

—Djãm me kute pi'òk ràràr ajbit maro ba kadjy ne Metĩndjwỳnh me ipêx? Kati. Me tỳx djà kadjy ne Metĩndjwỳnh akati ja jarê nhym wajêt. ²⁸Ba me amã arê ga me ama. Ba ije amijo inhĩ ne me awỳr irwỳk ne ba inhõ pi'òk ràràr djwỳnh. Kam gêdja ba memã, “Kwārĩk wãnh ga me kam mỳjja kupênh kêt nàr kon, dja ga me jakam apên nàr kam mỳjja kupênh kêt ne arek akrĩ”, ane. Tãm ne ja. Nãm ã Jeju memã ane.

3 ¹Nhym kam ajte ar'ã pi'òk ràràr nhym kam ar me bikprõnh djà'ỳr bõx ne wadjà. Nhym me'õ nhikra nhikjê jarõxja me ikô'ã nhỹ.

²Nhym kam me kam krĩa amim,

—Adjỹm, dja te me tyk djà kêt djà nhõ akati nhym arỳm me'õjao mex, ane.

Ne kam Jeju kam no tyn kumex. Kute me'õjao mex jabej rĩto kumex. Adjỹm. Dja me'õo mex nhym me arỳm 'ã axwe nhõn memã kum,

—Tãmwã ne kum me bakukràdjà kurêikumrêx ne pi'òk ràràrkam meo mexo ba, ane. ³Nãm me kam no tyn kumex nhym Jeju arỳm me'õ nhikra jarõxjamã kabên ne kum,

—Amrê tẽn me ipôkri dja, ane.

⁴Ne kam me kukij ne memã kum,

—Amrêbê: ne me bakukãmàre Môjdjê pi'òk ràràr'ã memã karô. Mỳj godja me kam nê? Godja me kam àpênh mex jabej nàr godja me kam àpênh punu jabej. Nàr godja me kam me utàr jabej nàr godja me kam me par jabej. Mỳj godja me pi'òk ràràrkam nê? Be, ba dja ba me'õjao mex. Djãm kôt me aje imã ijaxwe jarênhmã? ane. Nãm ane nhym me arỳm bẽn kêt mex ne nhỹ.

⁵Nhym me kute kabên mar prãm kêtka arỳm mekam kaprĩ:re ne. Ne kam arỳm nokà nhàn me omũ. Ne kam tu me'õ nhikra jarõxmã kum, “Amrê anhikra katàt”, ane.

Nhym 'ÿr ikra katàt tēm puron arÿm ikra mex ne. Arÿm prïne kum mex ne. ⁶Nhym mebê pardjêu arÿm ngryk ne mã apôx. Ne kam on Erodjikôt me ba djwÿnh'ÿr mōn me'ÿr bôx. Ne kam arÿm Jejuo aben man abenmã kum, —Mÿj godja gwaj baje Jeju bîn kadjy on? ane.

Kute me kräptio mex.

⁷⁻⁸Nhym kam Jejumê kôt ba djwÿnh ar me kurūm kato. Katon arÿm imôti'ÿr mō. 'ÿr mōn arÿm 'ÿr bôx. Nhym me kräpti: apÿnh pyka djari kurūm arkôt mōn bôx. Garrêja kurūm ne me kwÿ bôx. Nhym Djudêja kurūm me kwÿ bôx. Nhym me kwÿ krīraxbê Djeruxarê kurūm bôx. Nhym me kwÿ Idumêja kurūm bôx. Nhym me kwÿ ngôbê Djodão nhikjêbê apÿnh kikre djari kurūm bôx. Nhym me kwÿ krīraxbê Xirumê Xidô kurūm mōn bôx. Jeju kute apÿnh mÿjja pumūnh kêt nhipêx djari ne me arÿm omūn amū memã 'ã ajarê nhym me arÿm kuma. Ne kam arÿm itepato arkôt mōn bôx. Me kräpti: bôx. ⁹Nhym kam Jeju arÿm kôt ba djwÿnh arkum, —Gar ikuri kà'ô dji. Godja me ijo bikamÿr jabej ba on mebê kàkam nhÿ, ane.

¹⁰Bir, kute me kräptio mexkam ne apÿnh me punu djari kute kupênh prãm. Me kräpti: te kupênh prãmje ari Jeju kôt bikamênh ku'ên ingânho kumex. Kam ne ar kute kuri kà'ô djirmã arkum kà jarê.

¹¹Nhym mekôt apÿnh me karô punu kute ar meo ba. Nhym me Jeju parbê rôrôk. Me karô kute Jeju pumūnhkam ne me mã: parbê rôrôk ne mã: kàj bê kum kabên ne kum,

—Ga abê Metindjwÿnh Kra, ane.

¹²Nhym kam mã me karô punumã bën tÿx ne kum,

—Dja ga me ipudju, ane.

Kute ar kubê 12 janor.

Mat 10.1-4; Ruk 6.12-16

¹³Ne kam arÿm krân'h'ã wabi. 'Ã wabin arÿm amikôt ar ku'uw. Kum ar kÿnh djari ar ku'uw nhym ar arÿm 'ÿr bôx. ¹⁴⁻¹⁵Nhym kam arÿm amikôt ar umjuw. Ar kubê 12 pumjuw. Dja mã amimê aro ba nhym ar arÿm ÿtãri omūn kabên maro ba. Nhym kam kute ar anorn kute arkum,

—Dja gar kàj bê memã ijã adjujarênh ar aban kam ikukwakam me punuo mexo aban kam me karô punu janor ne kujaêko aba, anhÿrmã. Dja ã Jeju Ar kubê 12mã ane. Ja kadjy ne amikôt ar umjuw. Nhym kam me aben djô'ã ar'ã abenmã kum,

—Kute ar anorja, anhÿro ba.

¹⁶⁻¹⁷Be, kute amikôt Ar kubê 12 pymjÿr nhidji jarênh kadjy ne ja.

Ximão. Ajbir ne Jeju kum Pedru jarê.

Xijagu. Djebedêu ne Xijagu dji.

Djuão. Xijagumê ne Djuão ar axikôt kator. Ajbir ne ar amēmã

Bôanedu jarê. Na krikrit'ã ne ar idji amijakre.

¹⁸Ängre.

Piripi.

Batormê.

Matêu.

Tôme.

Xijagu 'ôdjwÿ. Aupêu ne Xijagu ja dji.

Tadêu

Ximão 'ôdjwÿ. Idji nhikjêbê ne Xerodji.

¹⁹ Djuda. Idji nhikjêbê ne Ikadji. Ta dja kurê djwÿnhmã Jeju kanga.

Be, Ar kubê 12 nhidji ne ja. Jeju kute amikôt Ar kubê 12 pymjÿr ne kute ar anor ne ja.

Me kute kum Xatanaj nhô àpênh jarênh.

Mat 12.22-32; Ruk 11.14-23, 12.10

²⁰ Nhyam kam Jeju ar môn arÿm kikre 'ômã wadjà. Nhyam kam me kräpti: ajte ar'ã akuprô. Nhyam kam ar te kute ô kwÿ krên mexmã.

²¹ Nhyam Jeju kute meo ôbikwaja arÿm me kräpti: jarênh man abenmã kum, “Bärãm arÿm ajbã”, ane. Ne kam kute o tÿm ne pa 'amÿnhmã kôt tẽ.

²² Nhyam Môjdjê kukràdjà mar djwÿnh kwÿ ne me arÿm krîraxbê Djeruxarê kurûm tèn mekôt bôx. Ne kam arik Jeju'ã memã kum,

—Be, djãm Metîndjwÿnh kukwakam ne me karô punu kujaêko ba? Kati. Me karô punubê Bedjêbu ne o ba. Me karô punu nhô bënjadjwÿr kukwakam kute me karô punu janor ne kujaêko ba. Nãm me ã Jeju'ã memã ane.

²³ Nhyam kam amiwÿr me ku'uw ne apÿnh kukràdjà djàri'ã memã mÿjja jakren 'ã memã ajarên memã kum,

—Djãm mrãmri ne ba we Xatanaj kukwakam ô àpênh kujaêko iba? Kati.

²⁴ Me aben djwÿnh tãm kum aben kurêkam ne kurê djwÿnh arÿm meo apêx.

²⁵ Nâr, ô kikre tãmkam me krî godja me ta kum aben kurê jabej nhyam me arÿm aben bê me kungrà. Djãm mrãmri ne ba we Xatanaj kukwakam ô àpênh kujaêko iba? Kati. Djãm Xatanaj kum ô àpênh kurê? Kati. ²⁶ Be, Xatanaj ren kum ô àpênh kurên kujate nhyam ren ô me arÿm aben bê ajmã nhyam ren arÿm bënjadjwÿr'ã aminhinomã amimê. Nhyam be, kati. Xatanaj kum ô àpênh kurê prãm kêt. Ne ba ren Xatanaj kukwakam ô àpênh kujate nhyam ren Xatanajdjwÿ kum ô àpênh kurê. Nhyam be, kati. Xatanaj kum ô àpênh kurê prãm kêt.

²⁷ Ga, me'ô tÿx nhûrkwāja pumû. Mÿj dja me kute ô nèkrêxo prôt kadji me'ô tÿx nhûrkwãmã àr on? Bir, dja me me'ô tÿx kumrêxo tÿm ne uwpre. Ne kam arÿm ûrkwãmã wadjàn kubê nèkrêxo prôt ne, ane. Mÿj'ã ne Jeju me'ô tÿx jarê? Bir, Xatanaj'ã. Dja me Xatanaj kumrêxo tÿm ne uwpre kam arÿm amim ô me ja pytà. Nãm ã Jeju memã ane. ²⁸ Ne kam ajte memã kum,

—Kam ba me amã arê ga me ama. Me kute mÿjjao bikênh kunîkôt ne Metîndjwÿnh me axweo aknon mekam ngryk kêt. Me kute Metîndjwÿnh japrykam dja o aknon me kam ngryk kêt. ²⁹ Nhyam be, dja me

Metĩndjwỳnh Karõ japrỳ nhym arỳm mekam ngryk rã'ã ne memã axwe jarẽnh rã'ã: rã'ã ne. Nãm ã Jeju memã ane. Mỳkam ne ã memã ane?

³⁰Bir, Metĩndjwỳnh Karõ ne mã Jejua ba nhym me arĩk 'ã memã kum, —Me karõ punu ne ar o ba, ane. Nhym kam arỳm Metĩndjwỳnh Karõ'ã me kabẽn punu nêje me kukrã.

Nã ar'ã ujarẽnh.

Mat 12.46-50; Ruk 8.19-21

³¹Nhym kam Jeju nhõbikwa ar kute o tỳm ne pa 'amỳnhmã kõt mỗ. Jeju nãmẽ kamyre ar axikõt apõx ar Jejukõt tẽn kam arỳm mekõt bõx. Ne kam ar arek bõm ku'ê. Arek ku'ên arỳm 'ỳr me'õ jano. Kute amiwỳr 'wỳr kadjy 'ỳr ano. ³²Nhym me krãptĩ: bu'ã ku'ê nhym me'õja 'ỳr bõx ne kum, —E kum, bõm anãmẽ atõnhre ar amã kabẽn, ane.

³³Nhym kum, —Be, mỳj dja mekam kute ba kum, “Nhirwa”, ane nàr kum, “Akmere”, ane? ane.

³⁴Ne kam ari me bu'ã ku'êkõt krãn memã kum, —Ota, inãmẽ ikamy ne ja. ³⁵Dja gar Metĩndjwỳnh kĩnh kadjy kabẽn man kõt ar amijo aba. Ba kam arỳm ar amã, “Akmere” nàr amã, “Àpnhĩre”, ane nàr amã, “Nhirwa.” Nãm ã Jeju arkum ane.

Bàygogo'ã ujarẽnh.

Mat 13.1-9; Ruk 8.4-8

4 ¹Ne kam akati tãmkam tẽn arỳm imõti mỳrri nhỹ. ²Nhym kam me krãptĩ: 'ã akuprõ. Nhym kam arỳm mebê tẽn kàkam nhỹ nhym me krãptĩ: arỳm ngõ mỳrri kum dja. ³Nhym kam arỳm apỹnh kukrãdjà djàri'ã memã mỳjja jakren memã 'ã ajarẽ. Ne memã kum,

—Ê, õ pur djwỳnh ne kute õ purkam bàygogo kremã 'ỳr o tẽ. 'Ỳr o tẽn o bõx ne kam ar 'yo ukabêr mrã, ane. Nãm me kute mỳjja kre kadjy tu mỳjja 'yo ukabê, bàygogo 'yja ne me kute purkam kremã o mrãn kam purkam o ukabêr mrã. Kute mrãmri ne me kute katẽbàri 'yo ukabêr mrãnhja pyrãk.

⁴Nãm Jeju memã kum,

—Be, me'õ ne ar bàygogo 'yo ukabêr mrã. Nhym 'y kwỳ prykam rôrôk. Nhym kwênh prĩne kuku. ⁵Nhym kwỳ kẽnpo'ã pyka purorrekam rôrôk. Nhym kam pyka purorrekam ingrõt kukrã kêtukumrẽx. ⁶Nhym kam kỳjrũm myt nhỹn arỳm 'y nhingrõt ga nhym kajot ne arỳm ty. Arê jabjê kêtgam ne ty. ⁷Nhym 'y kwỳ mrỹnhĩkam rôrôk ne kam mrỹnhĩmẽ ro'ã ingrõt ne. Nhym kam prĩne o akno nhym arỳm bàygogo 'y kêt ne. ⁸Nhym 'y kwỳ pyka mexkam rôrôk ne ingrõt ne kam abatành ne. Ne arỳm apỹnh bàri ku'ê djàri nhym kwỳ'ã kàjbê iyy mex nhym 'y'ã akre kubê 30. Nhym kwỳ iyy mexkumrẽx nhym 'y'ã akre kubê 60. Nhym kwỳ iyy jabjê nhym 'y mexti:re ne kam 'y'ã akre kubê 100. Nãm ã Jeju Metĩndjwỳnh kukrãdjà'ã apỹnh mỳjja jakreo ane. ⁹Ne ajte memã kum,

—Gop me ajô ajamak mex jabej tu amim ikabên markumrêx, ane.

¹⁰Nhym kam me krăptî mã mō. Mã mō nhym Jeju ar arým ate nhỹ. Nhym bu'ă ar jamē kôt ba djwýnhbê 12 ar arým kukij ne kum,

—Mýkam ne ga apýnh kukrădjă djări'ă mýjja jakren memă ajbit jarê? ane.

¹¹Nhym arkum,

—Bir, djăm me kunî kute ikukrădjă marmă? Kăjkwakam Bênjadjwýr djwýnh kute amim me utăr ne ar meo ba'ă ikabên kukrădjă djăm me kunî kute marmă? Kati. Ar gajbit ije ar amă arênhô amirît gar aje marmă. Nhym be, me wăbê ne ba udju ne. ¹²Me wă kute mar kajgokam ne ba apýnh kukrădjă djări'ă memă mýjja jakren memă mýjjabit'ă ajarê. Me kute ikukrădjă mar kajgo wă ne amrêbê: me bakukămăre memă arên memă kum, “Me te memă mýjja jakre nhym me omũnh kajgon mã amim omũnhkumrêx kêt.

Nhym me te memă mýjja jarê nhym me me kabên maro krîn mã mar kêt. Mã kukrădjă'ă mýjja kute amijakreja mar kêt.

Kute Metîndjwýnh'ýr amijo akêx kêt nhym me axwekam ngryk ră'ămă.” Năm me bakukămăre ă me wă'ă memă ane. Kam ne ba apýnh kukrădjă'ă apýnh mýjja jakren memă mýjjabit'ă ajarê. Me wă kute mar kajgokam.

¹³Ne kam ajte arkum,

—Be, ikukrădjă ije ajbir 'ă me'ô kute băygogo 'yo ukabêr jakreja djăm ar aje mar kêt? Be, dja ba apýnh ikukrădjă'ă mýjja jakre ră'ă. Mýj godja gar amũ ikukrădjă ja mar on. ¹⁴Be, Metîndjwýnh kabên'ă ujarênh djwýnh ne arým memă arê nhym me kuma. ¹⁵Kuma kute mrămri ne 'y kwý prykam rôrôk pyrăk. Nhym ate Xatanaj totokbê jăm mebê o amijakren mebê Metîndjwýnh kabêno akno.

¹⁶Kênkam 'y rôrôkja ne me kute amim Metîndjwýnh kabên mar 'iry kêt ne kangaja'ă amijakre. Năm me myt tămkam Metîndjwýnh kabên man bit kum kînhkumrêxo tēm kajgo. ¹⁷Kute tu amim markumrêx kêtê. Ajkwaobit ne kute mar. Kute 'y nhingrôt ne arê kêtka tēmê tykja pyrăk. Kute amim mar 'iry kêt nhym ate apýnh me kaprî djări me'ýr bôx nhym me arým kanga.

¹⁸Mrýnhikam 'y rôrôkja ne me kute Metîndjwýnh kabên mar ne kam ate ajte kute jăm mýjja marja'ă amijakre. Năm me arým Metîndjwýnh kabên man ¹⁹kam 'ăno ăm kêt ne amim, “Mýj dja ba nên inhô kwý krên mex ne inhô kubêkă mex? Ikanêkam mýj dja ba nê”? ane. Năm pykakam mýjjabitekam ar no katon axwe umar. Ne kam amim pi'ôk kaprîo atom rax pră:m ne ajte apýnh mýjjao atom rax pră:m. Djăm kute amim mýjjao atom raxkam mrămri umar mex? Kati. Bir, me arým ô mýjja rûnhkam mrămri umar punukumrêx. Ga, mrýnhî kute băygogoo bikênh nhym kam iyy kêtja pumũ.

²⁰Ga, me'ô băygogo 'yo ukabêr tē nhym ajte kwý pyka mexkam rôrôkja pumũ. Nhym arým ingrôt ne abatânh ne. Abatânh ne arým iyykam 'y kume:x. Me kwýdjwý ne me memă Metîndjwýnh kabên jarê nhym me arým tu amim markumrêx. Ne kam maro amũ amikamên arým mar rax ne. Mar rax ne arým ukaprîkumrêx. Me kwý ne me kăjbê ukaprî kryre kute mrămri ne bări

kwỳkam iyy mex nhym kam 'y kubê 30 pyrāk. Nhym me kwỳ ukapřikumrêx kute mrāmri ne bāri kwỳkam iyy mexkumrêx nhym kam 'y kubê 60 pyrāk. Nhym me kwỳ ukapřiti:re kute mrāmri ne bāri kwỳkam iyy mexti:re nhym kam 'y kubê 100 pyrāk. Me ukapřikumrêx nhym Metĩndjwỳnh arỳm mekam kĩnhkumrêx. Mekam kapřire kêtumrêx. Nām ā Jeju arkum ane.

Kute amikukrādjà'ā ngõnhpôk jakre.

Ruk 8.16-18

²¹Ne kam arkum,

—Be, godja me me'ỳr ngõnhpôko bõx jabej djām me kute mỳjja 'õkõt o bipdjur got, kute kànoipôko 'ā pro got? Nār djām me ikwā djā krakri me kute umjỳr got? Kati. Ngõnhpôk ne me kum angij ne tu parkam kênhkam umjuw. ²²Ba ar amā arê gar ama. Ikabên kukrādjà ije 'ā apỳnh mỳjja jakren mebe udjurja dja ĩ me kunĩmā amirĩtkumrêx nhym me kunĩ kuma. ²³Gop ar ajamakkre mex jabej tu amim ikabên markumrêx. Nām ā Jeju arkum ane. ²⁴Ne kam ajte arkum,

—Ar ikabên mar 'āno dja. Ar ajamakkre mex kõt dja ba ar amā ikabên jarê. Dja gar tu amim ikabên markumrêx ba arỳm ar amā ikabên kumex jarê. ²⁵Mỳkam? Bir, me kute tu amim ikabên markumrêx jamā dja ba mā kwỳ rax ne arênho tē nhym me arỳm kwỳ rax ne kuma. Nhym be, me kute ikabên mar kajgoja dja Metĩndjwỳnh arỳm mebe o akno, mebe ikabên mar kajgo jao akno. Nām ā Jeju kõt ba djwỳnhmā ane.

Mỳjja 'y'ā ujarēnh.

²⁶Me kute memā Metĩndjwỳnh kabên jarēnh nhym ta kute arỳm memā amak bõnh nhym me kute amũ mar kamēnh ne kute arỳm mar rax ne. 'Ā ne Jeju memā kum,

—Be, Metĩndjwỳnh kute amim me utār ne ar meo baja'ā ne bāygogo amijakre. Be, me'õ ne bāygogo 'yo ukabêro tē:n arỳm 'y kre pa. ²⁷Ne kam akati kunĩkõt ate kadjy krā. Nhym kam 'y ingrõt ne abatānh tēn arỳm přiti. Nhym kam kre djwỳnh amim, “Je, mỳj ne abatānh kadjy amijon”? ane.

²⁸Be, bāygogo ta ne pykakam abatānh ne arỳm ô. 'Y kumrêx ne pykakam ikwā. Ne kam arỳm ingrõt. Ne abatānh tē:n arỳm přiti. Přitin arỳm tujarô. Tujarôn arỳm iyy ajkapĩ. ²⁹Ajkapĩn kam arỳm prỳ ngrā. Nhym me'õja arỳm 'āno djan êo mō. Be, Metĩndjwỳnh kute ar meo ba ja ne me bāygogo kõt ā amijo ane. Nām ā Jeju memā ane.

³⁰Ne kam ajte memā kum,

—Metĩndjwỳnh kute amim me utār ne ar meo baja. Mỳj ne kute me urāk? Ba ar amā arê gar ama. ³¹Me amikraxkam kajgo kute motadu 'y kajgo pyrāk. Pykakam 'y bimānhkam 'y kryre. Apỳnh pidjô 'y djāri kam 'y ne kute rũnh motadu 'y jakrenh mex ne. ³²Pykakam motadu 'y rôrôk ne kam arỳm ingrõt. Ingrõt ne arỳm rũnh mō. Rũnh mōn arỳm amipānh pidjô bāri kunĩ rē. Ne arỳm pa koror mex ne. Nhym kwēnh arỳm amykrākõt apỳnh pakam

ku'ê. Nãm ã Jeju memã ane. Me kute amim Jeju marmã nhym arÿm ja pydjín kadjy amima nhym arÿm ja kadjy amiman 'ã tÿm nhym ja kôt 'ã tÿm nhym ja 'ã tÿm nhym arÿm 'ã krãptĩ ne. 'Ã ne 'y kryre ja jakre.

³³Mÿjja kute ajbir ja pyrãk krãptĩ ne Jeju memã kukràdjã'ã akren memã 'ã ajarê. Me amakkre mex kôt ne memã 'ã ajarê. ³⁴Ne apÿnh mÿjjabit'ã ajarê. Nãm kute Metĩndjwÿnh kukràdjã'ã mÿjja jakrebit ne memã 'ã ujarênh ar ba. Ne kam arÿm kôt ba djwÿnh ar ate ÿrkam prĩne arkum kukràdjã jarênh mex. Kukràdjã'ã mÿjja kute amijakreja prĩne arkum arênh mex.

Kôkmã bẽn tÿx.

Mat 8.23-27; Ruk 8.22-25

³⁵Nhym akati tãmkam arÿm ar'ã myt wadjã nhym Jeju arkum,
—Gwaj on ne ikjêmã rê, ane. ³⁶Nhym kam ar me krãptĩmã kum,
—Me on ajmã, ane. Nhym Jeju kôknhökãkam ÿr rã'ã nhym ar tu amimê o mô. Nhym me kwÿ kã kwÿkam arkôt mô. ³⁷Nhym kam na 'itÿx ar'ã ruw nhym kôk 'itÿx wabê nhym kam ngô arÿm aben pumjuw ne kã nhiby aton arÿm kã krekam bikapĩno mô. Kã krekam bikapĩno mô nhym arÿm ipu 'ÿr. ³⁸Nhym wãnh Jeju kã katêkam krã japar djã'ã krã djín ôto nô. Ôto nôr mex katikôt nhym kôt ba djwÿnh ar arÿm tok ne kum,
—E kum, ujarênh djwÿnh, ngô kute gwaj banhime ÿr ga ate akrãn anhôto nô, ane.

³⁹Nhym arÿm kãjmã djan kôkmã bẽn tÿx. Kum bẽn tÿx ne ngômã kum,^a
—Anhikrê, on akubyn aminê, ane.

Nhym arÿm kôk djãbêr amikrãta nhym ngô arÿm tu mê ne nô. ⁴⁰Nhym kam arkum,

—Je tô mÿkam ne gar ã atĩn prãmo ane? Mÿkam ne gar tu amim imarkumrêx kêt? ane.

⁴¹Nhym ar madjã kretin abenmã kum,

—Je tô mÿj me'ô got ja? Nãm tu gêt kôkmã kabên nhym tu kabên kôt anhikrê, ane.

Me karô punu krãptĩ kute ar me'ôo ba.

Mat 8.28-34; Ruk 8.26-39

5 ¹Ne kam imôti nhikjêmã bôx. Kam ne mebê Djeradja nhô pyka.
²Nhym kam Jeju ar akãxkam bôx ne arÿm wabin dja. Nhym adjjynkêt ne me'ôja pyka krã kurũm katon 'ÿr tẽ. Me karô punu ne ar o ba. ³Pyka krãkam ne ar ba tũm. Nhym me te kãxirãxo ari uwpreo ba. ⁴Nãm me te kadjy kãxirãxo te djê djãmê kãxirãxo kãkrã djê djã mÿn te o uwpre nhym mã ari kãkrã djê djã rênho ba. Ne mã ari kãxirãxo te djê djã kukênho ba. Nhym me kute unênh mex kadjy te: me tÿxo kute urãk'ô prãmje. ⁵Nhym akati

^a 4.39 Adjãkam kute kabêno mÿjja kunĩ nhipêxkôt arÿm kôkmã bẽn tÿx.

(Makô 5.5)

kunîkôt ne akamât kunîkôt me'ôja krânhre'ã ar ba. Ne me tykmã kikre mē amijo kajkepo ba. Nām ari àmra ban ari kēno amijayro ba. ⁶Me'ôja katon arým amybỹm Jeju pumũ. Omũn arým tu 'ÿr prôt ne. Prôt ne 'ÿr bõx ne arým ibõn nhỹ. Kute kum amijo à'wÿr kadjy ne parbê ibõn nhỹ. ⁷⁻⁸Nhym kam kum kabēn ne kum,

—Me karõ, apunure. On kum anhire, ane.

Nhym me'õ me karõ punu kukwakam arým kum kabēn ne. Kàj bê kum àmrakam kum kabēn ne kum,

—E kum, mÿj nã Jeju? Abê kàjkwakam Metĩndjwÿnh Kra. Mÿj ne ga aje ijo mã? Dja ga Metĩndjwÿnhmã akabēn pydjìn jarēn ijã kum, “Dja ba kamjêr kêt”, ane. Dja ga ã Metĩndjwÿnhmã anen arým ikamjêr kêt ba arým itokry kêt. Nām ã me'õ kum ane.

⁹Nhym kum, “Mÿj ne anhidji kute”? ane.

Nhym kum,

—Me ikrãptĩ:kam, inhidjibê ne krãptĩtire, ane.

¹⁰Ne kam amijo a'uw ne kum,

—Kwãrĩk wãnh me ja mõi djã kurũm me ijanor kêt, ane.

¹¹Nhym wãnh angrõ jamy krãptĩ: krânhrekam àkur mõi. ¹²Nhym me karõ punu krãptĩ amijo a'uw ne kum,

—Gop angrõ jamymã me ijano ba me kum wadjã, ane.

¹³Nhym memã kum, “Aj mã”, ane.

Nhym me karô punu krăptî arÿm me'ômă iren kurûm kato. Katon arÿm angrô jamymă wadjă. Nhym angrô jamy arÿm amibêx ne tu pyka kră'yr'ă aparmă prôt. Prôt ne arÿm imôtikam nox. Nox ne arÿm ngô aminhimex ne arÿm kunî ty. Angrô jamy kubê 2.000 ne ty.

¹⁴Nhym wănh angrô jamyo djuw mex djwÿnh ar arek omûnho dja. Ne kam mă krîraxmă tēn arÿm memă arê. Arwăkam me jamê ne memă arê. Nhym me kute mÿjja pumûnhmă amû 'ÿr mō. ¹⁵Jeju'ÿr mōn 'ÿr bōx. Nhym me'ô me karô kute kum irerja arÿm arek nhÿ. Năm arÿm kă jadjan no mextiren nhÿ. Nhym me kum uma ne. ¹⁶Nhym ar kumrêx kute omûnhja arÿm me'ôja'ă ajarê. Ne ar ajte angrô jamy'ă ajarê. ¹⁷Nhym kam me Jejumă à'wÿrmo krax ne kum,

—Gop on me inhô pyka kurûm akato, ane.

¹⁸Nhym Jeju ajte kăkam ÿrmă tē nhym me'ô me karô kute kum irerja kum amijo a'uw ne kum,

—Ba mă akôt ajkamê, ane.

¹⁹Nhym kum,

—Kati, mă. Akubyn anhûrkwă 'ÿr tē. Aje meo anhôbikwa wă'ÿr tē.

Memă Bēnjadjwÿr djwÿnh'ă ajarê. Kum akaprîn kute ajo mex'ă ajarê, ane.

²⁰Nhym kam arÿm mă tēn amû pyka nhidjibê Krîraxbê 10'ÿr bōx. Ne kam Jeju kute o mex'ă me kunimă ujarēnh ar ba. Nhym me kunî te kute mÿjja marmă kam no tyn ku'ê.

Me'ô kurerer tyk'ă ujarēnh.

Mat 9.18-19; Ruk 8.40-42

²¹Nhym kam Jeju ajte kăkam nox ne akăx nhikjēmă mō:n kam bōx. Ne kam wabin dja. Nhym kam ajte me krăptî: 'ă akuprô. ²²Nhym me'ôbê Djajru 'ÿr tē. Mebê idjaer bikprônh djăkam kubê bēnjadjwÿr'ô. Năm 'ÿr tēn arÿm omû. Omûn kute kum rax jarēnh kadjy tu parbê tÿm ne nō. ²³Ne krao a'u:w ne kum,

—Wănh ne ikra prîtire nōn arÿm tyk 'ÿr. Gu 'ÿr ga 'ă anhikra dji gē à kêt ne imă tîn, ane.

²⁴Nhym arÿm kôt tē. Tē: nhym me krăptî: prîne aêr mex ne kôt mō. ²⁵Nhym wănh me'ô nire kôt tē. Kamrô mă: apôx'ă ne arÿm amex kubê 12 apêx.

²⁶Nhym kamă me ta kute amijo mÿjja marja krăptî aben totokmă te kaneo ba. Djăm kam arÿm mex got? Kati. Me ô'ă âm mă tokryo tokry. Ne mă memă o pănh'ă arÿm ô pi'ôk kaprî kunî krê. Ne kam mex kêt ne âm punu mex mō.

²⁷Ne kam me kute Jeju'ă ujarēnh man arÿm 'ÿr tē. Me krăptî: Jejukôt mō: nhym nija mekôt amibêx mex ne arÿm kôt bōx. Kôt bōx ne tu Jeju nhibûmkôt 'ă kubêkă kupê. ²⁸Be, kute o anhÿr kêtri ne amim,

—Ba 'ă kubêkăbit kupên arÿm imex ne, ane.

²⁹Năm 'ă kubêkă kupên kupênhmê ro'ă nhym arÿm kamrô ngră nhym arÿm amikam amimex ma. ³⁰Nhym Jeju on kute o mexkôt amikam kuman arÿm me ipôkri akubyn akêx ne memă kum,

—Nhym ne ijă kubêkă kupê? ane.

³¹Nhym kôt ba djwýnh kum,

—Djãm me krãre ne me akuno ga, “Nhym ne ikupê”? ane, ane.

³²Nhym kute me'ômã katormã ari mekôt krã. ³³Nhym nija arým kute amimex markam 'ýr bôx. Nãm umaje tertet ne tu parbê tým. Parbê tým ne arým prïne kum amijarên kum,

—Mrãmri, ba ne ba akà kupê ga arým ijo mex ne, ane.

³⁴Nhym kam kum,

—Àpnhĩre, ga ne ga tu amim ikamnhĩxkumrêx ne arým amex ne. Adjumar mex ne tẽ. Arým amexkumrêx, ane.

³⁵Nãm ã kum anhyro dja nhym me kwý bẽnjadjwýr Djajru nhũrkwã kurũm tẽn ar kajpan arým Djajrumã kum,

—Arým ne akadjwýx akuno. Kwãrĩk wãnh ijukri ujarênh djwýnh kunor kêt, ane.

³⁶Nhym Jeju Ar kubê ate krãn arým Djajrumã kum,

—Kwãrĩk wãnh amã akra tyk pyma kêt. Djã gãm tu amim ikamnhĩxkumrêx, ane.

³⁷Ne kam Pedrumẽ Xijagumẽ Djuão arkum,

—Ar gajbit dja gar ikôt tẽ, ane.

Ne bu'ã me ku'êmã kum,

—Me arek jakam dja, ane.

Djuãomẽ ne Xijagu ar axikôt kato.

³⁸Nãm memã anen kam ar Djajru nhũrkwãmã tẽn bôx. Nhym wãnh me kangao kumex. Me muw ne abej âmrao kumex nhym Jeju arým me omũ.

³⁹Ne kam arým me'ýr wadjàn memã kum,

—Mýkam ne ga me akangao akumex ne muw? Djã nãm prítija ty? Kati. Nãm ôto nô, ane. Kute akubyn o tĩnmã. Kam ne ã memã ane.

⁴⁰Nãm memã ane nhym me arým 'ã bẽno ajkẽn keketo kumex. Nhym kam arým bõm me ano nhym me kunĩ kato. Ne kam bãmme nãmẽ kôt ba djwýnh ar ajbito mõn príti nhikwã djà'ýr aro wadjà. ⁴¹Ne kam príti nhikra 'amýn kum, “Tarita kumĩ”, ane.

Nãm ren me bakabẽnkam kum,

—Prítire, amã ne ba ikabẽn. Kàjmã dja, ane.

⁴²Nãm kum ane nhym arým ar aêrbê kàjmã djan ar mrã. Nhym ar arým kôt madjà kreti. Príti'ã ne amex kubê 12. ⁴³Nhym kam arkum kabẽn ne amijã arkum karõn arkum, “Djã gãm ar ipudju”, ane.

Ne ajte arkum,

—Ar kum mýjja'õ ngã gê kukrẽ, ane.

Õ pyka djwýnhkam bôx.

Mat 13.53-58; Ruk 4.16-30

6

¹Ne kam arým memã kàx ne amũ õ pyka djwýnhmã tẽ. Nhym kôt ba djwýnh ar kôt mõ. Nhym kam arým 'ýr bôx. ²Nhym ar'ã arým

pi'ôk rârâr. Nhyr arÿm mebê idjaer bikprônñ djà'ÿr tēn kam 'ÿr bôx ne arÿm wadjà. Ne kam kute memã amikukràdjà jarēñh kadjy arÿm amikrax ne. Nhyr me krãptĩ kabēñ man kam no tyn kumex ne ari abenmã kum,

—Je tô nhyr nã kum me kukràdjà ja jarē nhyr ã kabēñ mexo ane. Nhyr ne kum àpēñh'ã karô nhyr ã mÿjja nhipêxo ane. Mÿjja pumũñh kêtukumrêx ne ipêx nhyr kumex. ³Be, Jejubê ne pĩ kēñh djwÿñh kajgo. Marij kurũm ne kato. Kôt ar apôxjabê ne Xijagumê Jôdjemê Djudamê Ximãomê. Be, ar axikôt apôx ne ja. Kanikwÿñhdjwÿ ar me baro'a ar ba. Djãm atemã me'ô? Kati. Tãm. Me bajô tãm. Ne kam ã àpēñho ane. Nãm me ã ari abenmã anen kam arÿm kubê Jeju kĩñh no kati. ⁴Nhyr kam amijã memã kum,

—Pyka kunĩkôt me Metĩndjwÿñh kukwakam ujarēñh djwÿñhmã kajmã rax kamēñho ba. Nhyr be, ô pyka djwÿñhkam me jabit ne me ar prãro ba. Ôbikwa djwÿñhkam ar ja, ô kikre djwÿñhkam ar ja ne me ar prãro ba, ane.

⁵Ne kam te kute ô pyka djwÿñhkam mÿjja pumũñh kêt krãptĩ nhipêx prãmje. Te me krãptĩ mex prãmje. Me kute aparmã rax kamēñh prãmkam. Nãm me punu ngrêrebit'a ikra jadjuw ne meo mex. ⁶Ne mekam no tyn djan amim,

—Je tô mÿkam ne me kute inhô pyka djwÿñhkambit amim imar kêtukumrêx, ane.

Kute Ar kubê 12 janor.

Mat 10.1-15; Ruk 9.1-6

Ne kam arÿm tē. Apÿñh krĩkôt tē. Memã amikukràdjà jarēñho tē. ⁷Ne kam amiwÿr Ar kubê 12 'uw nhyr ar arÿm 'ÿr bôx. 'ÿr bôx nhyr kute amũ ar anor kadjy arÿm aro aben nhikjê. Ne ar kute kukwakam me karô punu janor ne kujaêk kadjy arkum amipyma jadjà. ⁸Ne kamã arkum 'ã karôn arkum,

—Ar amôr kadjy kwārĩk wãñh mÿjja krãptĩ byr kêt. Dja gar akajpar djãbit by. Kwārĩk wãñh mokà byr kêt. Kwārĩk wãñh djwÿ byr kêt. Kwārĩk wãñh anhô katôk'y djakam pi'ôk kaprĩ byr kêt. ⁹Ne ar aparkà ponh jangjēñ ar anhinôkà pÿñhbit jangjê, ane.

¹⁰Ne kam ajte arkum,

—Dja gar apÿñh krĩ'ÿr mō. Nhyr me'ô arÿm ar amã aminhũrkwã jarē. Kumã dja gar wadjàn kambit anhikwã. Ne kam me ô krĩrax kurũm ar amôr kambit dja gar anhũrkwã 'ôdjwÿ jabej. ¹¹Nhyr godja me ar abê aminhũrkwã nê jabej ne kute ar amar prãm kêt jabej gar mebê aparkà'ã me ô pyka ka'u. Me kurũm akatorkam pyka ka'u. Aje me kangao amirĩt kadjy. Ba ar amã arē gar ama. Amrêbê: krĩraxbê Xôtômamê Gomorakam me axwekumrêx. Dja ĩ Metĩndjwÿñh kute memã axwe pãñh jarēñh kadjy akati bôx. Nhyr be, ajbir me krĩ jakam dja me axwe pãñho amrêbê me tũm wã jakre. Me kute ar abê aminêkam dja me axwe pãñho me tũmwã jakre. Nãm ã arkum karô ane.

¹²Nhyr kam ar amũ mōñ kãj bê me akreo ban memã kum,

—On me amikam akaprĩren wãñh ajaxwemã anhiren Metĩndjwÿñh'ÿr amijo akêx, ane.

¹³Ne arÿm me karô punu krăptî kute ar meo ba jano nhym arÿm memă iren mă mō. Nhym ar me kanê krăptî kungrà. Mÿjja kangô kute rōny kangô pyràko me kungràn meo mexo ba.

Djuão'ă ujarēnh.

Mat 14.1-12; Ruk 9.7-9

¹⁴Nhym kam me amŭ Jeju jarēnh ipôk. Nhym kam me bē idjaer nhō bēnjadjwÿr rax nhidjibē ne Erodji. Arÿm ne me kute Jeju jarēnhja ma. Ne kam arik Jejuo Djuão ne memă kum,

—Ngômă me angjēnh djwÿnhbē Djuão arÿm akubyn tîn ne ar ba. Be, tyk ne akubyn tînkam ne mă mÿjja pumŭnh kêt nhipêxo ba, mă me punuo mexo ba, ane.

¹⁵Nhym me ja arik Jeju'ă memă kum,

—Be, kubê Metîndjwÿnh kukwakam ujarēnh djwÿnhbē Erij, ane.

Nhym amŭ me ja 'ă memă kum,

—Be, kubê ne Metîndjwÿnh kukwakam ujarēnh djwÿnh'ô. Nâr, kute amrêbê: Metîndjwÿnh kukwakam ujarēnh djwÿnh'ô pyràk, ane.

¹⁶Nhym bēnjadjwÿr rax Erodji kute Jeju jarēnh markam 'ă memă kum,

—Be, Djuão ne wă. Ba ije kadjy me anor nhym me kute mut kră'yr, arÿm akubyn tîn ne ar ba, ane.

¹⁷⁻¹⁸Be, me kute Djuão bîn kêtri ne Erodji kamyre. Idjibê ne Piripi. Piripi prô nhidjibê ne Erodjij. Nhym kam Erodji arÿm kamyrebê prô pytân ar o ba. Nhym kam Djuão nêje kum kabēn ne kum,

—Metîndjwÿnh kukrădjă kupa'ă ne ga akamyrebê prô pytă, ane.

Nhym Erodjij kuman arÿm Erodjimă apnê. Djuão'ă kum apnê nhym arÿm 'ÿr me krăkamngônĥ jano. Nhym me arÿm o tÿm ne kubê ijê. ¹⁹Nhym kam Erodjij ari kum Djuão kurêo ban te kute bînă 'ă amijakreo ba. ²⁰Erodji kum Djuão pymakam Erodjij te 'ă amijakreo ba. Erodji mă 'ă amim,

—Djuão ne katât ar amijo ban Metîndjwÿnh mexo mex, ane. Nâm mă amim anen ar Erodjijbê utâr mexo ba.

Djuão kute Erodjimă Metîndjwÿnh jarēnh ŷr kunîkôt Erodji ari amim,

—Je tô mÿj dja ba amijon? anen te kute kabēn mar ne kôt kute amijo anhÿr prămje. Nhym be, kum Djuão kabēn mar prămă.

²¹Erodjij kum Djuão kurêo ba nhym kam arÿm mrămri kute bîn kadjy ô akati bôx. Erodji rwÿk djăkam ô akati arÿm bôx. Nhym ô akatikam arÿm bu'ă bēnjadjwÿrreja ro'ă âkuro nhÿ. Apÿnh ô me rŭnh djări, ô krăkamngônĥ nhô bēnjadjwÿr djări, ô pykabê Garrêjakam me ô nêkrêx rŭnh djări, me kunî ô akati kadjy Erodji'ă akuprô. ²²Ne ô kwÿ krêno nhÿ nhym Erodjij kra kurerer arÿm me'ÿr wadjă. Ne kam memă to nhym me arÿm kum kînh. Erodjimê me ro'ă ŷrja kum kînh. Nhym kam Erodji kurerermă kum,

—Mÿj ne ga amă kînh? Dja ga amă mÿjja'ô kînh ne imă arê ba arÿm amă kungă, ane.

²³Nâm kum kabēn jarēnh mămdjin kum,

—Be, amã ikabên kajgo kêtikumrêx nhym Metîndjwýnh arým ima. Dja ga amã mýjja'ô kînh ne imã arê ba arým amã ôrkumrêx. Nâr godja amã inhô pyka kuto katê kînh jabej ba arým amã kungã. Mrâmri ne ba tu amã ikabên jarênhkumrêx, ane.

²⁴Nhym kam arým katon nã kukij ne kum, “Ô mýj dja ba kum arê”? ane. Nhym kum,

—Xô, ngômã me angjênh djwýnhbê Djuão krã'ã dja ga 'wý, ane.

²⁵Nhym amibêx ne ajte bënjadjwýr rax'ýr wadjàn kum,

—Ô kum amikrà kêt ne ngômã me angjênh djwýnhbê Djuão krã dja ga imã angã. Ngôn purortikam adjàn o bôx ne imã angã, ane.

²⁶Nhym kam bënjadjwýr rax arým kapríren ôkre kadjwýnhbê amim,

—Je, arým ne ba mrâmri kum ikabên jarênh mãmdji nhym Metîndjwýnh arým ima. Jakam ba te ije kum, “Kati”, anhýr prãmje. Inhô me rûnh mrâmri ikabênkumrêx jabej ikam no tyn kumex, ane.

²⁷Ne kam on me par djwýnhmã kabên ne kum,

—Amrê Djuão krão aprôt, ane.

²⁸Nhym arým mebê ijê djà'ýr tên wadjàn arým Djuão mut krãtan kam arým ngôn purortikam krã djà. Ne kam kurerermã o tên o bôx ne arým kum kungã. Nhym arým nãmã kungã.

²⁹Nhym kam Djuão kôt ba djwýnh ar arênh man arým 'ýr tẽ. 'Ýr tên 'ýr bôx ne kam arým Djuão nhĩ mýn o tên arým kênkrekam adjà. Be, me kute Djuão bîn'ã ujarênh ne ja.

Kute mebê 5.000o djuw mex.

Mat 14.13-21; Ruk 9.10-17; Dju r 6.1-14

³⁰Ne kam Jeju kute ar anorja ne arým apýnh krĩkôt tẽ:n kam arým akubyn Jeju'ýr tên 'ýr bôx ne 'ã akuprô. Ne kam kum amijã ajarê. Kute mýjja nhípêx kunĩ'ã kum ajarê. Kute memã kukràdjà jarênh kunija kum 'ã ajarê. ³¹Nhym me krãptĩ: Jeju ar'ã aben japanho dja. Ar 'ã aben japanho dja nhym ar te ô kwý krên kadjy amijo ane. Nhym kam Jeju arkum,

—Gwaj on arwãmã mebê tên kam bôx ne bakôkam kôto nhý, ane.

³²Nhym kam ar ate arwãkam ýr kadjy kàkam nhýn arým nox ne.

³³Nhym me krãptĩ ar mörkôt amim nokre pumûn arým ar ibej prôt ne. Krĩ kunĩ kurûm ne me pykakôt ar ibej prôt ne. Ibej prôt ne arým akàx nhikjêbê ar kukãm akuprô. ³⁴Nhym kam ar kã dji nhym Jeju wabi. Wabin arým me krãptĩ me:xja pumû. Ne kam amim,

—E kum, nãm me kute mryo ba djwýnh kêt kam mrykĩ'átomti krãptĩ ta kajgo ba pyrãk, ane. Kam ne arým kum me kaprîn arým memã kukràdjà krãptĩ jarênhmo krax ne. ³⁵Nãm memã arênhô dja: nhym kam arým 'ã myt ibô. Nhym kam kôt ba djwýnh ar arým 'ýr bôx ne kum,

—Arwã jakam mỳjja kêt nhym arỳm amykry mex ne. ³⁶Me ano gê me amũ apỳnh kikremã mõn amũ apỳnh krĩmã mō. Dja me amim õ kwỳ krên djà jamỳ, ane. ³⁷Nhym arkum,

—Ar ga dja gar memã mỳjja ngã gê me kukrẽ, ane.

Nhym ar kum,

—Djãm gwaj baje pi'òk kaprĩ kumexjao djwỳ jamỳnhmã? Denarju kubê 200jao djwỳ jamỳnhmã? Djãm gwaj baje memã òr nhym me kute krênãm? ane. ³⁸Nhym arkum,

—Mỳj ne ar anhõ djwỳ kute? Tẽn omũ, ane.

Nhym ar arỳm bu'ã me ku'ê kôt tẽn omũ. Ne akubyn 'ỳr bõx ne kum,

—Ë, djwỳ amãnhkrut ne amãnhkrut ne ikjêkêt. Ne tepdjwỳ amãnhkrut, ane. ³⁹Nhym kam arkum,

—Ar memã arẽ gê me apỳnh bõre ngrãngrākam krĩ mō, ane.

Nhym ar arỳm apỳnh me krĩ kadjy memã karõ. ⁴⁰Nhym me apỳnh me krĩ kadjy me'ã akre. Nhym me kwỳ kubê 100'ã kabên ne krĩ mō. Nhym me kwỳ kubê 50'ã kabên ne krĩ mō.

⁴¹Nhym djwỳ amãnhkrut ne amãnhkrut ne ikjêkêt jamỳ. Ne tep amãnhkrutja by. Ne kàjmã o kàjkwa jabên Metĩndjwỳnhmã o amikĩnh jarẽ. Ne kam djwỳ kokij ne kôt ba djwỳnhmã kungã nhym ar memã òro mō. Ne kôt tepdjwỳ ã o anen arỳm me kunĩmã kungã. ⁴²Nhym kam me kunĩ õ kwỳ krên arỳm ajne. ⁴³Nhym kam me arỳm tepmẽ djwỳ janhy ngij ne 'ã akre. Nhym arỳm 'ã akrekam kaxnokai ipubê 12 ne 'ã kàtãm. ⁴⁴Be, me my kute djwỳ krên'ã akrekam kubê 5.000. Ne ijukri me niremẽ me prĩre'ã akre kêt.

Ngô'ã tẽn.

Mat 14.22-33; Dju r 6.15-21

⁴⁵Nhym kam Jeju urokam kôt ba djwỳnhmã kum,

—Aje, on ar mõn kàkam nhỳn ikukãm akàx nhikjêmã rên krĩbê Bexadamã tẽ. Ba me ano gê me on mã mō, ane.

⁴⁶Ne kam me krãptĩ'ỳr tẽn memã kum,

—Aje, on me ajmã. Ba on, ane. Ne kam arỳm Metĩndjwỳnhmã kabên kadjy krãnh'ã tẽn wabi.

⁴⁷Nhym kam ar'ã akamàt nhym ar arỳm kàkam ngô nhipòkri mō nhym Jeju ate atỳxã dja. ⁴⁸Nhym kam ar kutã arỳm kôk djàbêr tỳx. Àbêr tỳx nhym ar kute kutã ngô rênh kurêje àpênh raxo nhỹ. Àpênh ra:x nhym arỳm ar omũ. Ne òkrên'ãnh kàr pydjikam arỳm arkôt tẽ. Ngô'ã arkôt tẽ. Tẽn kam bit ar'ãnh tẽmmã. ⁴⁹Nhym ar arỳm ngô'ã tẽmkôt omũn abenmã kum,

—Ota, amrẽ me karõ'õ mō. Ar anen amra.

⁵⁰Ar kunĩ omũn arỳm madjà kreti. Nhym adjyngkêt nhym arỳm arkum,

—E kum, ba ne ba wãm tẽ. On ar akĩnh ne atĩn prãm kêt, ane.

⁵¹Ne arỳm arkôt kàkam nhỹ. Kàkam nhỹ nhym arỳm kôk djàbêr anhikrê. Nhym ar òkre kadjwỳnhbê amikabên kudjan te kute mỳjja

marmã kam no tyn nhỹ. ⁵²Be, amũja'ã ne Jeju te me krãptĩ:mã djwỳ ngã nhym ar kute kum kator kêt. Kubê Metĩndjwỳnh Krajamã kator kêt. Nhym kam ar te kute marmã kam no tyn nhỹ. Ar amakkre kêtkam.

⁵³Ne kàkam ngô'ã môn kam ar arỳm pykabê Djenekam akàx nhikjê mã bôx ne kà dji. ⁵⁴Nhym kam ar wabi nhym me arỳm amim Jeju nokre pumũ. ⁵⁵Ne kam me bu'ã pykawã kunikôt prôt ne arê. Nhym me arỳm kute memã Jeju bôx djã jarênhja'ỳr meo bôxmo krax ne. Me punu nhikwã djãkam ikwã rã'ãja ne me Jeju'ỳr meo prôt ne meo bôx. ⁵⁶Ne kam mã kikre kabem me punu jadjuw. Krĩ kryrekam nàr krĩraxkam nàr arwãkam Jeju ku'ê djã kunikôt mã kikre kabem me punu jadjuw. Nhym me mã Jeju tẽmkôt kum amijo a'uw ne kum,

—Ba gop akà japkrebit kupê. Ba gop akà japkrebit kupênh, ane. Ne me kute kupênh kunikôt arỳm mex ne.

Tu mỳjja krên'ã ujarênh.

Mat 15.1-9

7 ¹Ne kam mebê pardjêumẽ Mõjdjê kukràdjã mar djwỳnh kwỳ krĩraxbê Djeruxarê kurũm môn Jeju'ã akuprô. ²Nhym Jejukôt ba djwỳnh kwỳ tu ikra põnh kêt kam ô kwỳ krê nhym me arỳm ar omũ. Ne ar'ã kabên ne Jejumã kum,

—Mỳkam ne akôt ba djwỳnh me bakukãmãkjê kukràdjã kupa'ã ikra punu rã'ã tu àkur ba? Dja me o ane nhym Metĩndjwỳnh arỳm memã axwe jarê, ane.

³Bir, mebê pardjêumẽ mebê idjaer kunĩ ne me mã me kukãmãkjê kukràdjã'ã no tỳx ne kam arĩk abenmã kum,

—Me kute prĩne aminhikra põnhkambit dja me aku. Kambit dja Metĩndjwỳnh memã axwe kêt jarê, ane. ⁴Ne me me ô djwỳ jamỳnh djã kurũm ban bôx. Ne kam kute ngôo amiku'õnhkambit aku. Be, apỳnh me kukãmãkjê kukràdjã kajgo kute ja pyrãk ne krãptĩ. Nhym me 'ã no tỳx ne mã apỳnh mỳjja ku'õ. Ngõnhkrãmẽ ngyo ngõnhmẽ ngõnh tykmẽ ne me mã ku'õn arĩk amim,

—Dja ba o ane nhym Metĩndjwỳnh imã imex jarê, ane.

⁵Kamã ne mebê pardjêumẽ Mõjdjê kukràdjã mar djwỳnhmẽ Jejumã kum,

—Mỳkam ne akôt ba djwỳnh me bakukãmãkjê kukràdjã kupa'ã ikra punu rã'ã àkur ba? ane.

⁶Nhym memã kum,

—Me ga ne ga me amijo ajêx ne ar amijo Metĩndjwỳnh mar mexo aba. Mrãmri ne Idjaij Metĩndjwỳnh kukwakam me ajã pi'ók no'òkkumrêx. Nãm me bakukãmãremã kum,

“Metĩndjwỳnh ne me amã,

‘Be, me ja ne me arĩk 'êx ne ajkwa kajgokam imã imex jarênh ban jãm ate ibê krãn ban

⁷ imã irax jarênh kajgoo ban kam ta kukràdjão ikukràdjàn memã arênh ba.

Ne kam ta kukràdjã'ã memã kum, Metĩndjwỳnh kukràdjã, anhyro ba.’

Nãm ã Metĩndjwỳnh me amã ane.”

Nãm ã Idjaij me ajã ane. Ga me akamingrãnyre arÿm akabën kajgoo Metĩndjwÿnh kukràdjàn memã arẽho aba. Mrãmri ne me ajã arẽnhkumrẽx. ⁸Be, Metĩndjwÿnh ne me kute katàt amijo ba'ã memã karõ ga me kam kubê amijo akẽxo aba. Ne kam mã me akukãmãkjê kukràdjã'ã ano tÿx ne ar o aba. Ne kam ngoy ngõnhmẽ ngõnhkrã ku'õ. Apÿnh me akukràdjã kajgo kute ja pyràk krãptĩ ga me 'ã ano tÿx ne ar o aba. Ne kam arĩk 'ã abenmã kum, “Dja Metĩndjwÿnh kõt imã ijaxwe kêt jarẽ.” ⁹Nãm ã Jeju memã ane.

Ne kam ajte memã kum,

—Be, Metĩndjwÿnh kute katàt amijo aba'ã me amã karõ ga me arÿm kabën ma. Djãm mrãmri Metĩndjwÿnh kukràdjã kõt ne ga me akukãmãkjê kukràdjã jarẽ? Kati. Atemã. Atemã ne ga me akukãmãkjê kukràdjã ja'ã ano tÿx ne Metĩndjwÿnh kukràdjã mar kêt ne arÿm o abikẽnho aba. Djãm kam me ano mex got? ¹⁰Ba me amã arẽ ga me ama. Môdjê ne Metĩndjwÿnh kukwakam me bakukãmãremã karõn memã kukràdjã jarẽn memã kum,

“Me amã abãmmẽ anã jabën ar kabën ma”, ane.

Ne ajte memã kum,

“Me'õ arÿm bãm'ã nàr nã'ã, ‘Gê Metĩndjwÿnh o ajkê’, anhÿr jabej gê me tu kubĩ”, ane.

Me kum bãmmẽ nã ar abẽmã ne Metĩndjwÿnh ã me bakukãmãremã ane.

¹¹Nhym be, djãm me ga ne ga me amã abãmmẽ anã jabê? Kati. Ga me akukràdjã kõt arĩk memã kum, “Me ajõ godja anã nàr abãm mÿjja'ã ajwÿr ga aje kubê anhõ mÿjja nê prãm jabej. Ne kum, ‘Be, ba te ije amã õrmã. Aje mÿjja 'ã ijwÿr ba arÿm o Metĩndjwÿnh nhõ mÿjja. Kam ba te ije amã õrmã’, ane. Dja ga me ã kum anen arÿm kubê nê nhym kam arÿm pijàm ne akubyn 'ã ajwÿr kêt”, ane. ¹²Ga me aje ã memã 'ã karõo anhÿrkam arÿm me nãmẽ bãmbê õdjÿ'ã memã adjãpnẽnho aba. ¹³Me kum ar abê kêt'ã memã adjãpnẽnho aba. Metĩndjwÿnh te memã kum,

“Me amã abãmmẽ anã jabën ar kabën ma”, ane

ga me arÿm Metĩndjwÿnh kabẽno me kukràdjã kajgon akukràdjão arÿm nãmẽ bãmbê õdjÿ'ã memã adjãpnẽnho aba. Aje Metĩndjwÿnh kukràdjão me kukràdjã kajgo ne ajte kupa'ã memã akukràdjã punu ja jarẽ. Nãm ã Jeju memã ane.

¹⁴Ne kam ajte amiwÿr me kunĩ 'uw ne memã kum,

—Ë, dja ga me akunĩ imaro nhÿn ikabën markumrẽx. ¹⁵Me kute apÿnh mÿjja'ã memã kum, “Ja dja ga ãm omũ. Dja ga krẽn arÿm ajaxwe”, anhÿro ba. Nhym be, Metĩndjwÿnh, djã ne me mÿjja 'õ krẽn nhym arÿm kum, “Ja ne ga krẽn arÿm ajaxwe”, ane? Kati. Me kabën punukam ne memã axwe jarẽ. Me àkĩnhĩkam ne memã arẽ. Me ari prõ, mjên kupa'ã kurẽ bakam ne memã arẽ. Me 'êxnhĩkam ne memã arẽ. Axwe'õkambit ne Metĩndjwÿnh memã axwe jarẽ.

¹⁶Gop me ajamak mex jabej tu amim ikabën markumrẽx. Nãm ã Jeju memã ane.

¹⁷Ne kam arÿm mebê kikremã wadjã. Nhym kõt ba djwÿnh arÿm kukij ne kum,

—Nã gãm ar imã, “Djã ne me mỳjja 'õ krẽ nhym Metĩndjwỳnh kum, 'Ja ne ga krẽn arỳm ajaxwe', ane? Kati”, ane. Tãm ne ga arẽ nhym ar ibẽ bipdjur rã'ã ne, ane. ¹⁸Nhym kam arkum,

—Je tồ djãm ar gadjwỳ ajamakke kêt? Be, mrãmri ne me kute mỳjja'õ krẽnkôt Metĩndjwỳnh memã axwe jarẽnh kêt. Djãm ar aje ja mar kêt?

¹⁹Be, aparmã ne mỳjja mrãn me tikkremãbit wangij. Mỳjja'õ kurja ne me kute amim mỳjja'ã karõ djakam ngjêx kêtikumrêx. Me tikkremãbit ne wangij ne kam atykmã arỳm apôx. Me kute amim mỳjja'ã karõ djãmã ngjêx kêtka Metĩndjwỳnh kute kôt memã axwe jarẽnh prãm kêt, ane. Jeju kute ã arkum anhỹro arỳm me õ mỳjja krẽnja kunĩ mex jarẽ.

²⁰Ne kam ajte arkum,

—Me kurũm me kabẽn punu apôx ne me àpẽn punukam ne Metĩndjwỳnh memã axwe jarẽ. ²¹Me kadjwỳnhbê, me amim mỳjja'ã karõ djakam ne me amim axwe'ã karõ nhym arỳm me kurũm apôx. Me kute amim axwe'ã karõkam ne me kute me prõ puro nàr me mjẽn puroo àkĩnh ne ro'ã ikwãja'ã amim karõ. Ne prõ djwỳnh nàr mjẽn djwỳnh kupa'ã kurẽ'ã amim karõ.

Ne kute me par'ã amim karõ.

²²Ne kute mebê mỳjjao àkĩnh'ã amim karõ.

Ne kute mỳjjao atom rũnh'ã amim karõ.

Ne kute meo bikẽn'ã amim karõ.

Ne memã 'lêx ne kute me noo biknor'ã amim karõ.

Ne kurẽ ba'ã amim karõ.

Ne te ta kute me uràk prãmje ngryk.

Ne me'ã kabẽn punu'ã amim karõ.

Ne amijo àmrati.

Ne bẽn kati.

Me kute amim axwe'ã karõ ne ja. ²³Me axweja kunĩ ne me kurũm apôx. Nhym kam kôt Metĩndjwỳnh memã axwe jarẽ. Nãm ã Jeju kôt ba djwỳnh arkum ane.

Me'õ nire bajtem kute tu amim kamnhĩxkumrêx.

Mat 15.21-28

²⁴Ne kam arỳm mebê tẽ. Tẽn kam krĩraxbê Xirumẽ krĩraxbê Xidõ kuri pykaja'ỳr bõx. Ne kam arỳm kikkre'õmã wadjàn nhỹ. Ne bit kute me'õmã amijo amirĩt kêtma. Ne kam te kute mebê amijo bipdjurmã. ²⁵Nhym me'õ nire arỳm arẽn ma. Kubê ne me bajtembê kregu'õ. Pykabê Xirij Penixijkam ne rwỳk djà. Me karõ punu ne kra prĩtio ba. Nãm arẽn man arỳm 'ỳr tẽn parbê ibôn nhỹ. ²⁶Ne arỳm Jejumã krao a'uw ne kum,

—Amrẽ tẽn me karõ punu kute ikra prĩtio baja jano gê kum ire, ane.

²⁷Bir, Jeju ne jakam me bajtemo mex prãm kêt. Nãm kute õ mebê idjaerbit kumrêx o mexo bamã. 'Ã kute kum ujarẽn nhym kôt kute marmã ne õ mebê idjaer'ã me prĩre jakren kum,

—Gê me prîre kumrêx djwÿo amityxmã. Nok ba ren me prîre nhô djwÿ rop kraremã kurê nhym ren kam punure, ane. Djãm mrãmri ne djwÿ'ã ajarê? Kati. Kute meo mex'ã ne djwÿ jakren kum 'ã ajarê. Nãm,

—Nok ba ren me prîre nhô djwÿ rop kraremã kurê nhym ren kam arÿm punure, ane.

²⁸Nhym nija arÿm amim,

—Ijã ne rop krare jarê, anen arÿm kum,

—Tukwa, mrãmri Bênjadjwÿr djwÿnh. Kôt ne ga arê. Nhym be, godja wãnh pïponh krakri djwÿ jaũm rôrôk. Aũmbit dja rop krare arÿm kukrê. Kam gop badjwÿ ibê rop krare pyrãk tu imã ikrao mex, ane.

²⁹Nhym kôt kum,

—Be, aje imã akabên wã jarênhkam adjumar mex ne tẽ. Arÿm ne me karô punu akramã ire, ane.

³⁰Nhym kam arÿm ũrkwãmã akêx ne 'ÿr bôx. Nhym wÿnhràmm me arÿm me ikwã djãkam kra prîti dji nhym nõ. Me karô punu arÿm kum ire nhym arek nõ nhym arÿm omũ.

Kute me'ô jamakkre kêt ne kabên tôo mex.

³¹Nhym kam krîraxbê Xirumê Xidökuri pykaja kurũm tẽ. Tẽ:n kam amũ pyka nhidjibê Krîraxbê 10jakôt tẽ. Ne tẽ:n kam arÿm imôtibê Garrêja'ÿr bôx. ³²Nhym wãnh me'ô jamakkre kêt ne kabên tôja. Nhym me arÿm 'ÿr o bôx ne kum, “Gop 'ã anhikra dji”, ane.

³³Nhym ate kute o âm kadjy amũ me krãptĩ bê o tẽ. Ne kam aktã amakkremã aminhikra'i jadjàn aptôn ôtodjwÿ kupê. ³⁴Ne kàjkwa jabên kum kaprikam arÿm amityk djã mê. Ne kum, “Epata”, ane. Nãm ren me bakabênkam kum, “On ajamakkre kajrer”, ane. ³⁵Nãm kum ane nhym arÿm amakkre kajrer ne kabên mex ne. Nhym kam akubyn me'ÿr o bôx.

³⁶Ne memã 'ã karôn memã kum, “Gora ipudju”, ane. Be, nãm te mã: memã anhÿro ba nhym me ate mã: pyka kunikôt abenmã arênhô ba. ³⁷Nãm me'ôo mex nhym me te kute marmã kam no tyn ku'ê ne abenmã kum,

—Nãm apÿnh me kanê djãri me kunio mexkumrêx. Nãm me umar kêto mex nhym arÿm akubyn amak mex ne. Nãm me kabên kêt djwÿo mex nhym arÿm akubyn kabên mex ne, ane.

Kute mebê 4.000o djuw mex.

Mat 15.32-39

8 ¹Nhym kam me krãptĩ: ajte Jeju'ã akuprôn 'ã akuprôn me'ã ô kwÿ krên djã kêt. Nhym kam arÿm amiwÿr kôt ba djwÿnh ar ku'uw nhym ar bôx nhym arkum,

²—Imã me krãptĩ:ja kaprĩ. Me iro'ã krĩ'ã arÿm akati amãnhkrut ne ikjêkêt apêx. Ne kam arÿm me ô mÿjja kêt. ³Nok ba ren me kum prãmka ren amũ me

ũrkwãmã me ano nhym me ren pry konenh ren rerekre ne. Ren me rerekre nhym ren me tyk djã me kupa. Djãm jãnh got. Onĩj me ũrkwã. Nãm ã Jeju arkum ane.

⁴Nhym kôt ba djwýnh ar kum,

—Kapôt kukrit jakam ne gwaj te me krãptĩ:ja kadjy djwý kumex prãmje. Mýj got gwaj me kadjy nẽ? ane.

⁵Nhym Jeju arkum,

—Mýj ne ar anhõ djwý kute? ane.

Nhym ar kum, “Djwýbê 7”, ane.

⁶Nhym kam me krãptĩmã kum,

—Pykabê dja ga me nhỹ, ane. Nhym kam me arým nhỹ. Nhym kam arým djwýbê 7 jamýn o Metĩndjwýnhmã amikĩnh jarẽ. Ne kam kokij ne mã kôt ba djwýnh arkum kungã nhym ar mã me krãptĩmã adjuw. Nãm ar memã adjwýro mõi kam arým adjwýr pa.

⁷Ne kam ar õ tepprãre ngrẽre nhym o Metĩndjwýnhmã amikĩnh jarẽ. Ne kam arkum,

—Dja gar memã jadjwý jadjwý, ane.

⁸Nhym kam ar memã adjwýro mõi adjwýr pa. Nhym kam me arým kukrẽn arým ajne. Nhym kam me arým aũm ngij ne 'ã akre nhym kaxnokai ipubê 7 'ã kãtãm. ⁹Be, me my kubê 4.000 ne õ kwý krẽ.

Nhym kam memã kum, “Aje, on me ajmã”, ane. ¹⁰Ne on kôt ba djwýnhmẽ ro'ã kãmã wadjàn nhỹ. Nhym ar arým nox ne rê:n kam arým pykabê Tamanu'ãnh kã djin wabi.

Kute kàjkwa kurũm mýjja'õ nhipêxmã ne me kum 'ã à'wýr.

Mat 16.1-4

¹¹Nhym mebê pardjêumẽ mebê xadjudjêumẽ Jeju'ýr bõx ne kukij ne mrãmri kubê Metĩndjwýnh Kra ne kute mýjja pumũnh kêt'õ nhipêx jabej 'ã kum apnên kum,

—Goja kàjkwa kurũm mýjja pumũnh kêt'õ nhipêx bar omũn kôt ama, ane.

¹²Nhym amikadjwýnhbê tyk djã mẽn memã kum,

—Je tô mýkam ne ga me akamĩngrãnyre mýjja'ã ijuw? Ije me amã mýjja pumũnh kêt'õ nhipêx ga me aje omũnh prãm kêtukumrêx. Mrãmri ne ba me amã ikabênkumrêx, ane. ¹³Ne kam arým mebê akêx ne tẽn ajte kãmã wadjã. Wadjàn akãx nhikjêmã rêr kadjy arým nox ne.

¹⁴Nhym kam djwý ar kumãnhkutã nhym kôt ba djwýnh kute byrmãn arým o amak kêt kati. Nhym wãnh kàkam djwý pydjibit nõ. ¹⁵Nhym kam Jeju me kute me kukràdjã kajgo mar kêt kadjy ne kôt kute ar amijo ba kêt kadjy arkum kabên ne arkum,

—Ga, me kute djwý nhigot djã djwý djômkam kapĩnja pumũ. Nhym arým djwý tỳx me:x ne. Ar gadjwý dja gar me kukràdjã man kôt ar amijo aban arým ajaxwe me:x ne. Mebê pardjêu kukràdjã nàr Erodji kukràdjã

dja gar aman kôt ar amijo aban arým ajaxwe me:x ne. Ar amijã ano tÿx ne me kukràdjã mar kêt ne kôt ar amijo aba kêt, ane.

¹⁶Nhym kam ar ari 'ã aben kukij. Ne kam arík abenmã kum,

—Gwaj baje djwÿ byr kêt kam ne ã ar imã ane, ane.

¹⁷Be, Jeju kute me kukràdjã kajgo'ã djwÿ nhigot djã jakre nhym ar kute mar kêt. Nhym kam arým ar kabên man arkum,

—Mÿkam ne gar abenmã, “Gwaj baje djwÿ byr kêt kam ne ã ar imã ane”, ane? Djãm kraxje ar aje omũnh kêt rã'ã? Djãm kraxje ar aje mÿjja mar kêt rã'ã? Mÿj'ã ikabên kute amijakre ar aje mar kêt rã'ã? Djãm ar ajamakkreja kêt? ¹⁸Jãm ne gar anon omũnh kêt ne. Jãm ne gar ajamak ne mar kêt ne. Be, ije djwÿ ngrireo me krãptio djuw mexja djã ne gar arým o ajamak kêt kati? ¹⁹Akubyn amijo tẽn ije mebê 5.000mã djwÿ kubê 5 kokjêr'ÿr amijo bôx. Ar aje djwÿ janhyo atomkam mÿj ne kam kaxnokai ipu kute? ane.

Nhym ar Jejumã kum, “Kaxnokai ipubê 12”, ane.

²⁰Nhym ajte arkum,

—Ajte akubyn amijo tẽn ije mebê 4.000 kadjy djwÿbê 7djwÿ kokjêr'ÿr amijo bôx. Ar aje kam djwÿ jaũmo atomkam mÿj ne kam kaxnokai ipu kute? ane.

Nhym ar kum, “Kaxnokai ipu kubê 7”, ane.

²¹Nhym kam arkum,

—Djãm djwÿ'ã ne ba ar amã arê? Djãm 'ã ne ba ar amã, “Ari amijã ano tÿx”, ane? Kati. Djwÿ'ã ne ba ije ar amã ja jarênh kêt. Mÿkam ne gar aje ja mar kêt rã'ã? ane.

Kute me'ô no rão mex.

²²Ne kam ar arým krĩraxbê Bexadamã tẽn bôx. Nhym kam me Jeju'ÿr me'ô no rão môn o bôx ne kum, “Gop kupê gê mex”, ane.

²³Nhym arým me'ô no rã nhikra 'amÿn krĩ kurũm o katon atykmã o tẽn. Ne kam no kutôn 'ã ikra djin kukij ne kum,

—Djãm arým ga mÿjja'ô pumũ? ane.

²⁴Nhym kãjmã krãn kum,

—Arým ne me kute pĩ pyrãk ne mrã ba omũ, ane.

²⁵Nhym ajte no'ã ikra djin kãjmã kum krã nhym arým no mex. No mex ne arým kute me kunĩ pumũnh mexkumrêx. ²⁶Nhym kum,

—Aj mã. Dja ga katàt anhũrkwãmã tẽ. Kwãrik wãnh krĩmã atêm kêt. Ne kwãrik wãnh krĩkam me'ômã ijarênh kêt, ane.

Pedru kute Jejubê Krituo amirít.

Mat 16.13-20; Ruk 9.18-21

²⁷Be, bẽnjadjwÿr raxbê Piripi nhõ krĩraxbê Xedjare bu'ã ne apÿnh me õ krĩ djãri. 'ÿr ne Jejumẽ kôt ba djwÿnhmẽ ar mō. 'ÿr mō nhym Jeju arým arkum,

—Ê, ar imã ijã me ujarênh jarê ba kuma, ane.

²⁸Nhym ar arým kum,

—Nãm me kwỳ ajã, “Ngômã me angjênh djwýnhbê Djuão”, ane. Nhym me kwỳ ajã, “Me bakukãmãre Erij. Metĩndjwýnh kukwakam ujarênh djwýnh raxbê Erij”, ane. Nhym me kwỳ ajã, “Me bakukãmãrekam Metĩndjwýnh kukwakam ujarênh djwýnh ar 'ô.” Nãm me ã abenmã ajã ane. Nãm ã ar Jejumã ane.

²⁹Nhym ajte arkum,

—Ne ar gadjwý mã ne gar imar on? Mýj'ã ne gar ijakre? ane.

Nhym Pedru kum,

—Abê ne Kritu. Abê me inhô Bẽnjadjwýrbê kumkati, Metĩndjwýnh tĩn ne ar bakumrêxja Kra. Amrêbê ne me bakukãmãremã ajarê. Aje me ipytàr ne aje ar me ijo abamã ajarê. Amrêbê me imã ajarê ba me akam amako iba nhym arým Metĩndjwýnh ajano ga arým bôx, ane.

³⁰Nhym arkum,

—Kwãrĩk wãnh me'ômã ja jarênh kêt, ane.

Kute amikukãm me kute bĩn'ã amijarênh.

Mat 16.21-28; Ruk 9.22-27

³¹Ne kam amijã arkum ajarênh arkum,

—Ba ije amijo inhĩ ne ar awýr irwýkja ije mrãmri itokry kumex mar kadjy ne Metĩndjwýnh ijano ba tẽ. Dja me rũnh ikanga. Mebêngêtmẽ me kadjy Metĩndjwýnh mar djwýnh nhô bẽnjadjwýrmẽ Môjdjê kukràdjã mar djwýnhmẽ dja me memã ikanga nhym me arým ibĩ. Nhym ijã akatin akatin akati ba akubyn itĩn ne, ane. ³²Nãm Jeju arkum ja jarênh amirĩtkumrêx. Nhym Pedru arým Ar kubê o tẽn ar kàxã nêje kum bẽn tỳxmo krax.

³³Nhym kam arým kôt ba djwýnh'ýr akêx ne ar omũn Pedrumã bẽn tỳx ne kum,

—Arým akabẽn kute Xatanaj kabẽn pyræk. Amũ imã akre rax ne dja. Ga Metĩndjwýnh kôt adjumar kêt. Me kàtàm kôt ari adjumar, ane.

³⁴Ne kam me krãptĩ:mẽ kôt ba djwýnhmẽ amiwýr me ku'uw. Nhym me arým 'ýr bôx nhym memã kum,

—Gêdja ga me ajô mã ikôt abikamênh prãm jabej kwãrĩk wãnh amidjwýnhbit mar kêt ne mã amim, “Djãm ba ije amijo kĩnhmã? Kati”, ane. Dja ba ityk kadjy inhô pite'y mýn itokry:. Dja ga ijã amijakren aje anhô pite'y mýnh mãn prãbê amã atokry pyma kêt ne amã ijabê rã'ã ne mã ikôt ajkamê. ³⁵Me kute amidjwýnhbit mar ne me kum tokry pyma. Me tãm gêdja me tyn kam ijukri me biknor tokry djãkam tẽ. Nhym be, me kum ijabêkumrêx ne kute amidjwýnhbit mar kêt nhym me kute me bĩn jabej me tãm gêdja me amiptàn ar tĩn ne ba rã'ã: rã'ã ne. ³⁶Nhym ren me'ô pykabê mýjja mexja kunĩ, nêkrêx kunĩa ari o atom ne o ban kam ren ty, je mã dja kam nê? Kati, nãm ren ty nhym ren ò nêkrêxja ren wãnh kumex. ³⁷Nhym mýj pãnh ne ne ren Metĩndjwýnhmã arê nhym ren akubyn o tĩn nhym ren kum amijo pãnh ne? Arkati. Dja ga te kum pãnh jarê nhym akubyn ajo tĩn prãm kêtumrêx ne.

³⁸Be, me kamingrãny ja ne me axwe:kumrêx ne ari mỳjjakôt ibê amijo akêxo ba. Ga, me kwỳ kum prô djwỳnh kĩnh kêt ne mebê prôo àkĩnho baja pumũ. Me jadjwỳ ne me kum ikĩnh kêt ne ate ibê jãm krã. Kam godja me'ô ikam pijàm ne ikukràdjàkam pijàm jabej ba badjwỳ gêdja ba amipãnh kam ipijàm. Ba ije amijo inhĩ ne me awỳr irwỳk dja ba Ibãm jadjênhmê umao ipyma:n ar awỳr bôx. Kadjy mrãnh djwỳnh pyma:mê ro'ã ar awỳr bôx. Ibê kumkatio bôx nhym tãmja ikam pijàmja ba badjwỳ arỳm amipãnh kam ipijàm ne. Nãm ã Jeju me krãptĩmã ane.

Jeju jadjênh'ã ujarênh.
Mat 17.1-13; Ruk 9.28-36

9 ¹Ne kam arkum,
—Ba ar amã arê. Ibãm dja ijã bẽnjadjwỳr rax mẽ. Dja ba bôx ne ipymao me apytàn ar me ajo iba. Dja gar adjãmja akwỳ atĩnri iraxkôt ipumũ, me akadjy ibẽnjadjwỳr rax ne ipymakôt ipumũ. Mrãmri ne ba ikabênja, ane.

²Nhym kam akati amãnhkrut ne amãnhkrut ne amãnhkrut ar'ã apêx nhym Jeju arỳm krãnh prêkti'ã wabi. Nãm Pedrumê Xijagumê Djuão ar aprôn aro wabin ate ar ro'ã me kàxã dja. Ne kam arỳm ar kuka kônh atemã aminhipêx. ³Ne ô kubêkã arỳm adjênh ne aka: kute kakũm arngrokam aka pyrãk. Ren kubêkã pônň djwỳnh'ô kubêkã'ô pôn ren kubêkã jakao kute Jeju kã jaka têp kêtumrêx. ⁴Nhym kam me kukãmãrebê Erijmê Môjdjê arỳm arkum amijo amirĩt ne. Nãm ar Jejumê abenmã kabêno dja nhym ar ar omũ.

⁵Nhym Pedru kum,

—Be, ujarênh djwỳnh, jakam ne gwaj arỳm bakĩnhkumrêx. Dja bar ar amã kikre'ã irôx nhipêx. Dja bar amã 'ô nhipêx, Môjdjêmä 'ô nhipêx, Erijmã 'ô nhipêx, ane. ⁶Ar madjã kretikam ne Pedru umaje Jejumã kabên kajgo jarê.

⁷Nhym kam kakrã'ô arỳm amirĩt ne ar kuno. Ar kuno nhym Metĩndjwỳnh arỳm kakrã kurũm kabên nhym ar arỳm kuma. Nhym arkum,

—Ikra ne wã. Imã abê:. Tãmwã dja gar kabên man kôt ar amijo aba, ane.

⁸Nhym ar te ar abej amibu'ã rĩt. Nhym Jeju pydjibit dja nhym ar omũ. Arỳm ne Môjdjê ar ar aêrbê mã tẽn arỳm amirĩt kêt ne.

⁹Nhym kam ar arỳm krãnh prêkti'ã rwỳk tẽ. Rwỳk tẽ nhym Jeju arỳm ar kute omũnh'ã arkum karôn arkum,

—Ar aje omũnhja kwãrĩk wãnh jakam me'ômã 'ã adjujarênh kêt. Ba ije amijo inhĩ ne ibôxja ityk ne akubyn itĩnkambit dja ga memã 'ã ajarê, ane.

¹⁰Nhym kam ar arỳm 'ã ujarênh kêt. Ne rwỳk tẽn kam aben kukij ne abenmã kum,

—Jeju kute gwaj bamã, “Ityk ne akubyn itĩn”, anhỳrja. Mỳj'ã ne amijakre? ane.

¹¹Ne kam Jejumã kum,

—Mỳkam ne Môjdjê kukràdjã mar djwỳnh memã kum, “Erij kumrêx dja bôx. Nhym kam totokbê Metĩndjwỳnh bôx ne ar meo ba”? ane. Mỳkam ne me mã memã ja jarê? ane.

¹²Nhym Jeju arkum,

—Be, gêdja me'ô kute Erij pyrâk kumrêx bôx ne akubyn Metîndjwýnh'ýr me kunîo akêx ne. Meo akêx nhym me arým amim maro ba. Mýkam ne ba ije amijo inhî ne ibôxja badjwý amrêbê: me ijâ me bakukâmâremã kum,

“Dja arým tokry kumex ma nhym me memã kanga”, ane?

Nãm me ã ijâ anen arým 'ã pi'ôk no'ôk ne. Nãm ã Jeju arkum ane.

¹³Ne kam ngômã me angjênh djwýnhbê Djuão'a arkum,

—Ba ar amã arê gar ama. Mrãmri, me'ô kute Erij pyrâk ne arým bôx.

Nhym kam me arým mar kêt ne amikînhje o bikênh o ba. Amrêbê: me bakukâmâre kute Metîndjwýnh kabên'a pi'ôk no'ôkkam me kute o anhýrmã kôt ne me arým ã o ane, ane. Nãm krânh'a rwýk têm kôt ne Jeju ã arkum ane.

Kute me karô punumã âkjêr.

Mat 17.14; Ruk 9.37

¹⁴Ar rwýk tên kam arým kôt ba djwýnh kwý aro rãm ne ja. Ar arkôt krânh'a âbir kêtjao rãm ne ja. Nhym me krâptî ar'a akuprô. Nhym Môjdjê kukràdjâ mar djwýnhmê ar aktâ kabêno aben japanho dja nhym Jeju arým me omû. ¹⁵Ne me aêrbê bôx nhym me kunî kam no tyn kumex ne 'ýr prôt ne kum,

—Djâm arým ne ga bôx? Djâm arým ne ga bôx? ane.

¹⁶Nhym kam abej Môjdjê kukràdjâ mar djwýnh kukij ne memã kum,

—Mýkam ne ga me akabêno aben japanho dja? ane.

¹⁷Nhym kam me krâptîkôt me'ô âmja kum,

—Ujarênh djwýnh, awýr ne ba bit ikrao itêmmã. Me karô punu ne o ba nhym ibê kabên kêt kumrêx. ¹⁸Nhym apýnh kute par djâri pyka'a kurê nhym ajmrô prôt ne âpjânh ne âpnhirênh o nō. Awýr ne ba bit o itêmmã ga adjâm kêt. Ba kam tu akôt ba djwýnh'ýr o bôx ne arkum,

—Dja gar ano gê kum ire, ane. Nhym ar te kute kujaêkmã o dja. Nãm ã me'ô Jejumã ane.

¹⁹Nhym kam Jeju me'ýr akêx ne memã kum,

—Je, me akamingrãny aje amim ikamnhîx kêt kumrêx ne ajaxwe. Mýj dja ijâ akati, akamât kô kute ba me akam arek ar iba? Nã bãm me awýr bôx ga me ajamakkre kêt kumrêx ne prîne akabêno ikaty. Nã bãm te amiwýr me akam ama ga me arîk ar aba, ane. Ne kam bãmjamã kabên ne kum,

—Amrê akrao tẽ, ane.

²⁰Nhym me arým 'ýr o bôx. 'Ýr o bôx nhym me karô arým Jeju pumûn ajte me'ô kraja bî. Kubî nhym arým pykabê tým ne âpnhirênh o nōn ajmrô prôto nō.

²¹Nhym Jeju arým bãm kukij ne kum,

—Mýj ne kute bîn kraxkam 'ã amex kute? ane.

Nhym kum,

—Prîrekam ne kum o krax. ²²Nãm te: kute bîn mexmã ar o ba. Nãm kute kuwymê ngôkam rênh krâptî. Aje me karôbê utâr mar jabej utâ. Amã ar ikaprîn utâ, ane.

23Nhym Jeju kum,

—Be, Metĩndjwýnh umaro kute mýjja kunĩ jakrenh mexi. Me tu amim kamnhĩxkumrêx nhym arým meo mex. Dja ga tu amim kamnhĩxkumrêx nhym arým amã akrao mex, ane.

24Nhym kam bãm no kangô prötmê ro'ã on kàj bê kum,

—Bênjadjwýr djwýnh, arým ba amim kamnhĩx. Gop ga imã 'itýx jadjà ba gop tu amim kamnhĩxkumrêx, ane.

25Nhym me arým itepato pröt ne 'ã bikprönho dja nhym Jeju arým me omũ. Ne arým me karô punumã bẽn týt ne kum,

—Me karô, aje me'õ bôktimã kabẽn kêtme amakkre kêt jadjàr. Ba ne ba amã ikabẽn ne. On kum anhiren kwãrik wãnh ajte o aba kêtumrêx, ane.

26Nhym arým amran bĩno bê mex ne arým kurũm kato. Nhym arým kute tyk pyræk ne nõ. Nhym me krãptĩ 'ã abenmã kum,

—Arým ne akuno. Arým ne akuno, ane.

27Nhym Jeju arým ikra 'amýn kãjmã aro tẽ nhym arým kãjmã dja.

28Nhym Jeju arým tẽn kikremã wadjà. Nhym me kãxã kôt ba djwýnh ar arým me karô jabej kukij ne kum,

—Mýkam ne bar te ije me karô punu kujaêkmã o ane? ane.

29Nhym arkum,

—Bir, me karô punu kute wã pyræk ne 'itý:xi. Dja me Metĩndjwýnhmã amijo a'uw ne kum amijajbu. Kambit dja me me karô wã jano nhym arým memã ire, ane.

Amikukãm tyk'ã ujarẽnh.

Mat 17.22; Ruk 9.43

30-31Ne kam ar arým me kurũm tẽn amũ pykabê Garrêjakôt tẽ. Nãm mebê amijo bipdjuro tẽ. Jeju kute me kãxã kôt ba djwýnh arkum amijã ujarẽnh prãm. Ne kam mebê amijo bipdjuro tẽ. Tẽ:n kam arým arkum,

—Ba ije amijo inhĩ ne ibõxja dja me memã ikanga nhym me arým ibĩ. Nhym kam dja ityk'ã akati amãnhkrut ne ikjêkêt apêx. Ba kam akubyn itĩn, ane.

Ar kute amirax jabej Jeju kukjêr.

Mat 18.1; Ruk 9.46

32Nhym ar amim,

—Je tô, mýj'ã ne kabẽn ja jarê? ane. Ne kam ar kute kukjêr kêt. Jeju kute arkum kabẽn pymaje ar kute kukjêr kêt.

33Ne kam mõ:n kam arým krĩraxbê Kapana'ýr bõx ne kikremã wadjà. Nhym kam Jeju arkum,

—Pry'ã ar amõrkôt ne gar aktã akabẽno aben japanho mõ. Mýj'ã ne gar abenmã akabẽn ne? ane.

34Nhym ar arým anhikrê ne. Be, prykôt ne ar amirax mýr jabej abenmã kabẽn mõ. Kam ne Jeju 'ã ar kukij nhym ar arým pijãm ne anhikrê ne.

³⁵Nhym kam nhÿn amiwÿr ar ku'uw. Kôt ba djwÿnhbê 12ja 'uw ne arkum, —Gar ajô araxo kutewa prâm jabej gêdja amijo kajgon me katê tên kam tu me kunĩmã àpênh ba, ane.

³⁶Ne kam arÿm me prĩre'ô nhikra 'amÿn o tên ar ipôkri kudja. Ne kam kute o kĩnh kadjy kumÿn arkum,

³⁷—Ê, ga, me'ô prĩreja pumũ, kâtãm mexja pumũ. Dja me'ô ikukwakam kum me'ô kute prĩre ja pyrâk kĩnh, kum me'ô kâtãmja kĩnh ne kam arÿm badjwÿ kum ikĩnh. Djãm bajbit kum ikĩnhmã? Kati, dja me'ô kum ikĩnh ne kam kum ibãmdjwÿ kĩnh, ibãm kute ijanorjadjwÿ kum kĩnh. Nãm ã Jeju arkum ane.

³⁸Nhym Djuão arÿm kum,

—Ujarênh djwÿnh, ba amã arê. Me'ô gwaj bakôt ba kêt'ô tu me karô punu kute meo ba'ã anhidji jarê. 'Ã anhidji jarên me karômã kum, “Ba Jeju kukwakam amã ikabên ne. On kum anhire.” Nãm ã anhÿro dja bar arÿm omũ. Ne kam gwaj bakôt ba kêtam kum, “Kwãrik wãnh”, ane.

³⁹Nhym Jeju arkum,

—Kwãrik wãnh kubê adjaptâr kêt. Be, godja me ikukwakam mÿjja pumũnh kêt nhipêx, godja me'ô punuo mex, me ja ne me te kute ijã kabên punu jarênhmã. ⁴⁰Be, me kum gwaj bakurê kêtja ne gwaj bajo ôbikwa. Kam kwãrik wãnh kubê adjaptâr kêt. ⁴¹Ba ne ba ibê Kritu. Gar ikôt abakam godja me'ô ar amã ngônhrakam ngô nhôr jabej. Ba dja ba mrãmri kum àpênh mexjao pãnhkumrêx. Mrãmri ne ba ar amã arênhkumrêx.

⁴²Nhym be, me'ô kute me prĩre pyrâk ne ajbir kute amim imar ny nhym kam ren ate me'ôja axwe'ã kum apnê nhym ren arÿm kôt axwe nhym kam ren me ôkre'ã kênpoti nhô. Kute memã axwe'ã àpnênh djwÿnhja nhôkre'ã kên jabatãnh nhô ne ren ngô jabatãnhmã kumê nhym ren ngô kubĩ, ja ne kàjbê tokry. Tokry ngri. Nhym be kati, Metĩndjwÿnh dja prĩne o ajkê nhym tokry ra:x ne. Nãm ã Jeju arkum ane.

⁴³Ga, me kute apÿnh amikukràdjào àpênh jaxwe prãmja pumũ. Me kute àpênh jaxwe kangamã ne Jeju mebê uman memã kum,

—Ne gar ren ajaxwe kadjy anhikra nhikjêo mÿjja punu kupênh prãm mÿj ne gar ren on? Bir, gar ren on krãta. Ne kam ren te anhikra nhikjê kêt ne ren atĩnkam ren akĩnhkumrêx. Metĩndjwÿnhkôt atĩn ne ar abakam ren akĩnhkumrêx. Ne ren aktã anhikra rã'ãn ren me biknor tokry djakam tên ren atokry ra:x ne. Kam ne kuwy pôk rã'ã: rã'ãn àtyk kêtumrêx. ⁴⁴Kam kôp kute me kakwÿrja tyk kêt nhym me kute kuwy pôkjadjwÿ par kêt. ⁴⁵Ne gar ren ajaxwe kadjy apar nhikjêo mÿjja punu'ÿr amrãnh prãm mÿj ne gar ren on? Bir, gar ren on krãta. Ne kam ren te apar nhikjê kêt ne ren atĩnkam ren akĩnhkumrêx. Metĩndjwÿnhkôt atĩn ne ar abakam ren akĩnhkumrêx. Ne ren aktã apar rã'ãn ren me biknor tokry djakam tên ren atokry ra:x ne. Kam kuwy pôk rã'ã: rã'ãn àtyk kêtumrêx. ⁴⁶Kam kôp kute me kakwÿrja tyk kêt nhym me kute kuwy pôkjadjwÿ par kêt. ⁴⁷Ne gar ren ajaxwe kadjy ano nhikjêo aje mÿjja punu pumũnh tÿx prãm mÿj ne gar ren on? Bir, gar ren on kaba. Ne ren kam te ano nhikjê kêt ne ren akĩnhkumrêx.

Metĩndjwỳnh kute me utàr ne ar me kadjy bẽnjadjwỳr ne kute ar meo baja'ỳr abòxkam ren akĩ:nhkumrẽx. Ne ren aktã ano rã'ãn ren me biknor tokry djàkam kuwykam tẽn ren atokry ra:x ne. ⁴⁸Me bakukãmãre ne amrêbê: 'ã memã kum,

“Kôp kute me kakwỳrja tyk kêt nhym me kute kuwy pòkjadjwỳ par kêt.” Nãm ã Jeju arkum ane. Djãm mrãmri ne ar kute aminhikra, amipar jakàrmã? Djãm mrãmri ne ar kute aminoo pôxmã? Kati, ar kute àpênh jaxwe krã'yr ne kangamã ne Jeju 'ã arkum ar kute amibê amikukràdjã jakàrmã arẽ.

⁴⁹Ne kam arkum,

—Be, kuwykam gêdja me kunĩ tokry. Kute mrãmri ne me kute Metĩndjwỳnhmã mry parkam kadjwanhĩo mry kunĩ kangàr pyràk, ane. Dja me ã tokryo tuknĩo ane.

⁵⁰Ne kam ar'ã kadjwanhĩ jakre ne arkum,

—Be, kadjwanhĩ mexkumrẽx. Godja kadjwanhĩ ta amikam akry apêx jabej arỳm o mỳjja jakry kadjy punukumrẽx ne. On ar aje kadjwanhĩ mex pyràk ne abenmã akabên mex, ane.

Me kute prô kanga'ã ujarênh.

Mat 5.31, 19.1; Ruk 16.18

10 ¹Ne kam arỳm krĩraxbê Kapanakam me jamã kàx. Ne tẽn arỳm ngôbê Djodão nhikjêmã rên arỳm pykabê Djudêja'ỳr bôx. Bôx nhym kam me krãptĩ: ajte 'ã bikprônho dja. Nhym kam ajte memã ujarênh dja.

²Nhym mebê pardjêu arỳm 'ỳr bôx ne kute we kabên kajgo jabej kujjêrmã ne kum,

—Djãm Metĩndjwỳnh kukràdjã kôt me kute tu prô kangamã? Nãm me Jeju kute kabên kajgo jarênh kadjy nàrà m ã kum ane.

³Nhym memã kum,

—Be, Môjdjê ne amrêbê: me bakukãmãmãremã 'ã karô. Mỳj ne memã arẽ? ane.

⁴Nhym me kum,

—Môjdjê ne memã kum, “Gê me prô'ã pi'òk no'òk ne kam kanga”, ane.

⁵Nhym memã kum,

—Bir, me amakkre kêt kam ne memã prô kanga jarê. Nhym djãm adjàkamã ne me ã prôo ane? Kati. ⁶⁻⁷Adjàkamã, kute mỳjja kunĩ nhipêxkam ne Metĩndjwỳnh mymẽ ni ar ipêx ne memã kum,

“Kamã dja me my prô kadjy arỳm bãmme nã arkum iren kam arỳm prôbit'ã ngrã ne.

⁸Nhym kam ar ã abenã tỳm ne kam kute ã typdji pyràk.”

Nãm ã Metĩndjwỳnh memã ane. Kam, djãm ar ã amãnhkrut rã'ã? Kati, ar kute ã pydji pyràk. ⁹Be ga, Metĩndjwỳnh kute abenã ar mênha pumũ. Kwãrĩk wãnh me'ô abenbê aro bikjêr kêt. Nãm ã Jeju mebê pardjêumã ane.

¹⁰Nhym kam ar akubyn kikrekam tẽn nhỹ. Nhym kôt ba djwỳnh arỳm Jeju kute memã kabên jarênhja jabej kukij. ¹¹Nhym arỳm arkum,

—Gêdja me'ô prô djwỳnh kangan kam atemã akàxbê me'ômã kabên ne 'ỳr môn kam arỳm mrãmri krô'ã o prôn arỳm axwekumrẽx, prôkam axwekumrẽx.

¹²Nhym me niredjwỳ gêdja me mjên kanga nhym kam atemã me'õ akàxbê 'ỳr mỗ nhym kam arỳm mrãmri krô'ã o mjên ne arỳm axwekumrêx. Nãm ã arkum ane.

Kum me prĩre kĩnh'ã ujarênh.

Mat 19.13; Ruk 18.15

¹³Nhym kam ar ja arỳm Jeju'ỳr me prĩreo mỗn o bôx. Kute me kupênhmã ne ar 'ỳr meo mỗ. Nhym kôt ba djwỳnh ar arỳm nêje memã bẽn tỳx. ¹⁴Nhym Jeju arỳm ar omũn arỳm no kà nhàn arkum,

—Kwārĩk wãnh arek amrê me prĩre iwỳr mỗ, ane. Kwārĩk wãnh gar mebê adjaptàr kêt gê me arek amrê mỗ. A me kute amijo anhỳrbit gêdja Metĩndjwỳnh me utàn me kadjy bẽnjadjwỳr ne ar meo ba. ¹⁵Ê, me kute me prĩre pyràk ne amijo kàtàmjabit gêdja Metĩndjwỳnh me utàn me kadjy bẽnjadjwỳr ne ar meo ba. Be, me prĩre kute ta amim imarja pumũ. ã me kute amijo anhỳr gêdja Metĩndjwỳnh me utàn me kadjy bẽnjadjwỳr ne ar meo ba. Mrãmri ne ba me amã katàt arê. Nãm ã Jeju arkum ane. ¹⁶Ne kam aben totokmã me prĩre jamỳn me'ã ikra jadjuw ne memã kum,

—Gê Metĩndjwỳnh ajo djuw mex. Gê Metĩndjwỳnh ajo djuw mex, ane.

Me'õ nhõ nêkrêx kumex'ã ujarênh.

Mat 19.16; Ruk 18.18; Tim k 6.6; Xij 5.1

¹⁷Ne kam arỳm memã kàx ne ajte prykôt tẽ. Tẽ: nhym me'õ arỳm 'ỳr prôt ne arỳm parbê kônkrão nhỹn kum,

—Ujarênh djwỳnh, ga ne ga amexkumrêx. Itĩn rã'ã rã'ãmã mỳj gêdja ba Metĩndjwỳnh kadjy nê? ane.

¹⁸Nhym Jejubê Metĩndjwỳnh Kra nhym ta kute kôt kum kator kadjy Jeju kum,

—Mỳkam ne ga imã imex jarê? Me'õ pykakam mex kêtumrêx. Metĩndjwỳnh pydjibit mex. ¹⁹Metĩndjwỳnh kukràdjà ne ga arỳm ama. Me kute katàt amijo ba'ã kute memã karôkôt kukràdjà ne ga arỳm ama. Nãm memã kum,

“Kwārĩk wãnh me par kêt.

Kwārĩk wãnh mebê prôo adjàkĩnh kêt.

Kwārĩk wãnh adjàkĩnhĩ kêt.

Kwārĩk wãnh ajêx ne me kàmex jarênh kêt.

Kwārĩk wãnh aje me'õ nhõ mỳjja o aminhõ kadjy kwārĩk wãnh ajêxnhĩ kêt.

Me amã abämmẽ anã jabên ar kabên ma”, ane.

Ja kunĩ ne ga arỳm ama. Nãm ã Jeju kum ane.

²⁰Nhym kum,

—Nà, ujarênh djwỳnh, arỳm ne ba ibôktikam ja kunĩ ma. Ne kam kôt ije ar amijo iba rã'ã:n arỳm ijabatàn ne, ane.

²¹Nhym Jeju arek omũnho djan kam kum kĩnhkumrêx ne kum,

—Be, mỳjja pydji ne kute akukrà rã'ã. On tẽn memã anhõ mỳjja wã ngràn pãnh pi'ôk kaprĩ byn me 'uwtĩ, me ò mỳjja kêtjamã angãn o me kĩnh. Ne kam amrê iwỳr tẽn mã ikôt ajkamẽ. Dja ga ã anen kam arỳm

kàjkwakam anhô mỳjja mex kumex. Ne kam ijā amijakren aje pīte'y mỳnh măn prabhê amā atokry pyma kêt ne amā ijabê rā'ā ne mǎ ikôt ajkamē.

²²Jeju ā kum ane nhym arỳm kam kaprī:re ne. Ne kam akēx ne mǎ tē. Kaprī:re ne tē. Be, ô nêkrêx ne kume:x. 'Ā maje ne mǎ kaprīren tē.

²³Nhym kam Jeju kôt ba djwỳnh ar'ỳr akēx ne arkum,
—Nêkrêx ne kute me kukrà prāmā. Me ô nêkrêx kumex gêdja me te Metĩndjwỳnh kute amim me utār ne ar meo baja'ỳr bôxmā, ane.

²⁴Nhym kôt ba djwỳnh te kute marmā kam no tyn ku'ê nhym Jeju arỳm arkum,
—Akmere ar, me ô nêkrêx kanàrràm ar baja ne me te Metĩndjwỳnh kute amim me utār ne ar meo baja'ỳr bôxmā. ²⁵Ba ar amā arē gar ama. Be ga, mry jabatànhbê kameru te: kute aguja tekrax kremā ngjêxmāja pumũ. Me ô nêkrêx rũnhdjwỳ kute uràk. Me te Metĩndjwỳnh kute amim me utār ne ar meo baja'ỳr bôxmā nhym nêkrêx utà: ne. Nām Jeju ā arkum ane. ²⁶Nhym kôt ba djwỳnh ja man kam no tyn djan kam kum,
—Je, nhym mỳj me'ô gêdja Metĩndjwỳnh amim utà? ane.

²⁷Nhym Jeju arỳm ar omũnho djan arkum,
—Be, me ne me te: kute amipytār prāmje nhym be, Metĩndjwỳnh kute mỳjja kunĩ mar. Kumābit ne amirīt ne. Ta ne kute me utār kôt kute mar, ane.

²⁸Nhym kam Pedru kum,
—Ē, arỳm ne bar inhô mỳjja kunĩmā inhiren mǎ akôt ajkamē, ane.

²⁹⁻³⁰Nhym Jeju arkum,
—Ē, godja me'ô imā àpênh ne memā ijā ujarênh tēm kadjy arỳm ô mỳjjamā irer jabej, ôbikwamā irer jabej. Ô kikre nār kamy nār kanikwỳnh nār nā nār bām nār prô nār kra nār ô pykamā irer jabej ba dja ba kum o pānh ra:x ne. Ne pānh pyka jakam kum ô mỳjjao akrenh mex ne kum kungā. Ne pānh ôbikwao akrenh mex ne kum kungā. Dja ba kum krāptĩ: kubê 100 ngā nhym pānh ô kikre, kamy, kanikwỳnh, nā, kra, ô pyka krāptĩ mex ne. Kamdjwỳ dja me kàtām me'ô jao bikênh ba. Dja ā pykakam ane. Nhym ije pykao nykam gêdja Metĩndjwỳnhkôt tĩn ne ar ba rā'ā: rā'ā ne. Mrāmri ne ba ar amā arênhkumrêx, ane. ³¹Nhym be, jakam me rũnho kutewaja djām me kute memā wa rā'āmā? Kati. Me ja krāptĩ gêdja me kajgo mex ne me katên tē. Nhym be, me kajgo mex ne me katên tēmja gêdja me pānh rũnho kutewa. Nām ā Jeju kôt ba djwỳnh arkum ane.

Ajte amikukām amityk'ā ujarênh.

Mat 20.17; Ruk 18.31

³²Ne kam ar ajte Jejumê ro'ā prykôt mō. Krĩraxbê Djeruxarê'ỳr àbir mō nhym Jeju tu kum me uma kêt ne ar kukām tē. Nhym ar te kute marmā kam no tyn mōn arỳm tĩn prām. Nhym kam arỳm me kàxā aro tēn arkum amijā ujarênh tē. Kôt ba djwỳnhbê 12jamā ne amijā ujarênh tēn kum,

³³—Ē, ota gwaj arỳm Djeruxarê'ỳr badjābirn babôxmā. Nhym kam ba ije amijo inhĩ dja me apỳnh me rũnhmā ikanga, me kadjy Metĩndjwỳnh mar djwỳnh nhô bēnjadjwỳr arkum ikangan Mōjdjê kukràdjā mar djwỳnhmādjwỳ

ikanga. Nhym kam me ikà mex jarên ijã abenmã kum, “Axwekumrêx. Gê me pãnh tu bĩnkumrêx”, ane. Ne kam me bajtemmã ikanga. ³⁴Nhym me arÿm ijã bẽno ajkên ikutôn mry kà punuo ikaprêprê:k ne. Ne kam arÿm ibĩ nhym ijã akatin akatin akati ba akubyn itĩn ne. Nãm ã arkum ane.

Ar kute ajte amirax jabej.

Mat 20.20; Ruk 22.24

³⁵Nhym kam Xijagumẽ Djuão ar arÿm 'ÿr bõx. Djebedêu kute ar irja 'ÿr bõx ne kum,

—Ujarênh djwÿnh, bar amã arẽ ga prĩne kôt ã ar ijo ane, ane.

³⁶Nhym arkum,

—Mÿj ne ba ije ar ajomã? ane.

³⁷Nhym ar kum,

—Be, dja ga ã anhõ me ja kunĩo amiptàn prĩne amexkumrêx ne apyma. Memã anhÿrkam bar irax ne anhikô'ã memã nhÿ, bar ijõ adjubòk'anh nhÿ nhym ar ijõ adjuge'anh nhÿ. Dja ga ã ar ijo ane, ane.

³⁸Nhym Jeju arkum,

—Gêt kon. Nã gãm ar arĩk amim 'ã karõn imã arẽ. Ba ar amã arẽ gar ama. Dja ba ngõnhkrã kam kangô jao ikõ. Djãm ar aje ipyràk ne kangô jao akôm mã? Dja me ngômã ijadjà. Djãm ar aje ipyràk nhym ngômã me kute ar ajadjärmã? Nãm ã arkum ane. Bĩr, mÿj'ã ne kangô jao kôm ne ngômã adjärmã akre? Bĩr, amitokry kume:x'ã ne akre. Ar kute uràk jabej ne ar kukij. Ar tokryo kute Jeju tokry pyràk jabej ne ar kukij.

³⁹Nhym ar kum,

—Nã. Kadjy ar ije apyràk, ane.

Nhym Jeju arkum,

—Mrãmri dja gar aje ipyràk ne atokry kumex ma. Mrãmri dja gar kangô jao ikõ nhym me ngômã ar ajadjà. ⁴⁰Be, djãm ba ne ba ar amã inhikô'ã ar anhÿrmã arẽ got? Be, Ibãm kute amrêbê: amijo me'õ ar utàr ar ta dja ar inhikô'ã memã nhÿ. Nãm ã Xijagumẽ Djuão arkum ane.

⁴¹Nhym kôt ba djwÿnhbê 10 arÿm ar kabên ma. Ne kam arÿm Xijagumẽ Djuão arkum àkrê ne. ⁴²Nhym Jeju amiwÿr ar ku'uw ne arkum,

—Me bajtemkam me bẽnjadjwÿr ne me ari àpênh'ã memã àpnênh ne memã bẽn tÿx ba. Nãm ã me bajtemkam me rũnh kute meo bao ane gar arÿm ama. ⁴³Djãm ar ga aje me kudjwamã? Kati. Ar ga dja gar ã anhÿr kêtumrêx ne. Ar ajõ abenkam arax prãm jabej amijo akajgon arkum adjàpênh ar aba. ⁴⁴Ne kam ar ajõ aben kadjy abẽnjadjwÿr rax prãm jabej tu amijo akàtàm ne me kunĩmã adjàpênh kajgo aba. ⁴⁵Ba ije amijo inhĩ djãm imã me àpênh kadjy ne ba amrê tẽ? Kati, ba dja ba memã apê. Me ren ta amijaxwe pãnh tokryn arÿm ty. Nhym be kati. Me krãptĩ jaxwe pãnh ba dja ba itokryn arÿm ty. Memã idjàpênh ja kadjy ne ba amrê tẽ. Nãm ã Jeju arkum ane.

Me'ô no rã akubyn rît.

Ruk 18.35

⁴⁶Nhym kam ar ajte tẽ:n kam krĩraxbê Djerikokam bõx. Bõx ne kam kato. Nhym kam Jejumẽ kôt ba djwỳnhmẽ me krãptĩmẽ ne me Djeriko kurũm kator mõi. Kator mõi nhym wãnh Baximẽu no rãja pry japkre'ã nhỹ, amijo à'wỳro nhỹ. Ximẽu ne kudji. ⁴⁷Nhym me abenmã kum,

—Nadjarekam Jeju ne tẽmja, anhỹro kumex. Nhym arỳm kuman arỳm kum amijo akij ne kum,

—Ë, Jeju, Dawi tãmdjwỳ 'õ. Gop amã ikapĩ, ane.

⁴⁸Nhym me krãptĩ arỳm kum bẽn tỳx ne kum, “E kum anhikrê”, ane. Nhym kam tu kum àkjêro bẽn kum,

—Dawi tãmdjwỳ 'õ, gop amã ikapĩ, ane.

⁴⁹Nhym Jeju arek kum djan memã kum,

—Me ajõ tẽn kum arẽ gẽ amrẽ iwỳr tẽ, ane.

Nhym me 'ỳr tẽn kum arẽn kum,

—On akĩnh ne on kãmã dja. Onĩj amiwỳr ajuw, ane. ⁵⁰Nhym arỳm wãnh inõkàti mẽn ekruş ne kãmã dja. Kãmã djan arỳm Jeju'ỳr tẽ. 'Ỳr tẽn arỳm 'ỳr bõx.

⁵¹Nhym Jeju kum,

—Mỳj ne ba ije ajomã? ane.

Nhym no rãja kum,

—Bẽnjadjwỳr, aje inoo mex ba irĩtmã, ane.

⁵²Nhym Jeju kum,

—Ga ne ga arĩt kadjy tu amim ikamnhĩxkumrẽx ne iwỳr bõx. Kam dja ba arỳm ajo mex. Aj mã, ane.

Nhym kum kabẽnme ro'ã arỳm rĩt mex ne arỳm Jejukôt pry'ã tẽ.

Jeju rax ne Djeruxarẽmã àr.

Mat 21.1; Ruk 19.28; Dju r 12.12

11 ¹Nhym Jejumẽ ar prykôt mõi:n kam krĩraxbê Djeruxarẽ kuri krĩ ngrire ja'ỳr bõx. Krãnhrebê Oriwêre'ã rwỳkbê ne krĩ ngrire jabê Bepadjẽmẽ Betanhamẽ. 'Ỳr bõx nhym kôt ba djwỳnh amãnhkrutmã kum,

²—Pry ja'ã dja gar arek katàt krĩwãmã tẽ. Nhym ar akutã pry kator kraxkam dja gar mry'ã krĩ jabatãnh nyrewã pumũ. Nhym me kute pĩ maktã òkre djẽ nhym ãmwã. Kraxje me'õ mry wã'ã krĩ kêt. Dja gar 'ãpre bõn amrẽ o tẽ. ³Godja me'õ 'ã ar amã kabẽn jabej ne ar amã, “Mỳj kadjy”? ane gar kum, “Bẽnjadjwỳr 'ã tẽn prãm. Dja 'ã tẽn kam akuby:n amã ano.” Nãm ã Jeju arkum ane.

⁴Nhym kam ar 'ỳr tẽ. Tẽ:n kam arỳm mrymã kato. Kikre'õ jajkwa krekre tãri ne me mry 'ãpre nhym dja. Pry kẽnham ne mry dja nhym ar arỳm 'ãpre bõ. ⁵Nhym ar bu'ã me ku'êja ar kukij ne arkum,

—Mỳj kadjy ne gar mry 'ãpre bõ? ane. ⁶Nhym Jeju kute arkum 'ã karõ kôt ne ar ã memã ane. Nhym me arỳm arkum, “Ajrã”, ane.

⁷Nhym ar arým Jeju'ÿr mryo tẽn o bôx. Ne kam ar aminhõ kubêkào kum mry'ã aty. Nhym kam 'ã nhÿ. ⁸Nhym kam me krãptĩdjwÿ kukãm kum pry'ã atyo mõi. Aminhõ kubêkào kum atyo mõi. Nhym me kwÿ bu'ã kapõt'ÿr mõi pi'õ nhikẽn o bôx ne kukãm kum pry'ã o atyo mõi. Nhym arým 'ã tẽn. ⁹Nhym me kwÿ kukãm mõi, o àkjêr mõi nhym me kwÿ kõt o àkjêr mõi. Nãm me o àkjêr mõi kàj bê abenmã kum, Metĩndjwÿnhmã kum,

—Jejubê me inhõ Bẽnjadjwÿr rax. ãm mexkumrêx. Kam me ikĩ:nhkumrêx. Gê on me ipytã. Gê Metĩndjwÿnh o kĩnh rax. Metĩndjwÿnh kukwakam ne arým me bakadjy bôx. ¹⁰Arým me bakukãmãre Dawi kudjwa kute me ijo ba kadjy ne bôx. Gê me kàjkwakamdjwÿ Metĩndjwÿnhmã mextire jarẽnho kumex. Gê on me ipytã, ane.

¹¹Nhym arým krĩraxbê Djeruxarêkam bôx. Bôx ne kam Metĩndjwÿnh nhõ kikretimã wadjã. Ne kam amibu'ã mÿjja kunĩ pumũnhõ tẽn. Nhym kam arým 'ã amykry mex ne. Nhym kam kõt ba djwÿnhbê 12mẽ amũ krĩ ngrirebê Betanha'ÿr tẽn. 'ÿr tẽn kam bôx.

Ar kute tu amim Metĩndjwÿnh kamnhĩxkumrêxmã 'ã ujarẽn.

Mat 21.18

¹²Nhym ar'ã akati nhym arým Betanha kurũm tẽn. Ne kam kum prãm ne. ¹³Nhym wãnh pidjõbê pigêre'õ dja nhym amybyĩm 'õ pumũ. Ne kute õ jabej kadjy 'ÿr tẽn 'ÿr bôx. Ne te õ jabej nhym õ kêt ne 'õbit nhym arým omũ. Kraxje õ'ã mytyrwÿ kator kêt rã'ãkam ne õ kêt. ¹⁴Nãm omũn tu pidjõmã kum,

—Jakam dja ga adjõ kêtumrêx nhym me adjõ krẽn kêt ne, ane. Nhym kõt ba djwÿnh arým kuma.

Kute kikreti nêje me anor.

Mat 21.12; Ruk 19.45

¹⁵Nhym kam ar tẽn kam krĩraxbê Djeruxarêkam bôx. Kam bôx nhym kam Jeju Metĩndjwÿnh nhõ kikretimã tẽn wadjã. Nhym me kute memã mÿjja nhõr djwÿnh kumex. Nhym me kute memã mÿjjao pãnh ne amim byr kadjy 'ã kumex. Nhym arým bõm me rẽnho dja. Nhym me kute me õ pi'ók kaprĩ pãnh memã kikreti nhõ pi'ók kaprĩ nhõr kadjy me kumex nhym mebê pĩponho àpanho tẽn. Nhym me kute tut nhõr djwÿnhdjwÿ kumex nhym mebê krĩ djã nhikõ rẽnho tẽn. ¹⁶Ne mã mebê àptaro djan memã kum,

—Kwãrĩk wãnh on Metĩndjwÿnh nhõ kikreti katikõt me ajẽnho aba kêt, ane.

¹⁷Ne kam memã kum,

—Amrêbê: ne me bakukãmãre Metĩndjwÿnh kabẽn'ã pi'ók no'ók ne. Kamã Metĩndjwÿnh ta memã kum,

(Makô 11.14)

“Inhõ kikreti ja'ã dja me abenmã kum,
 ‘Apÿnh me õ pyka kunĩkõt me kute Metĩndjwÿnhmã kabẽn kadjy ne
 õ kikreti wã’, ane.

Dja me ã inhõ kikreti'ã abenmã ane.”

Nãm ã Metĩndjwÿnh pi'õkkam ane. Nhyr be, me ga ne ga me aje kam me
 àkĩnhĩo aben pydji dja. Nãm ã Jeju memã ane. ¹⁸Nhyr Mõjdjê kukràdjã
 mar djwÿnhmẽ me kadjy Metĩndjwÿnh mar djwÿnh nhõ bẽnjadjwÿrmẽ
 arÿm Jeju kabẽn ma. Ne kam 'ã aben maro nhÿn abenmã kum,

—Je tô mÿj dja gwaj baje Jeju bĩnmã on? ane. Me kum umakam ã
 abenmã ane. Me kàtàm kunĩ Jejukam no tyn kum kabẽn kĩnh ne kumex.
 Nhyr kam me rũnhja kum uma.

¹⁹Nhyr kam Jeju ar'ã para nhyr ar arÿm krĩrax kurũm katon tẽ.

Ar kute tu amim Metĩndjwÿnh kamnhĩxkumrẽxmã 'ã ujarẽnh.

Dju r 14.13; Xij 1.6; Dju k 5.14

²⁰Nhyr ar'ã akati nhyr ar ajte pidjõbê pigêre 'ãnh tẽn omũ. Nhyr arÿm
 arẽmẽ kunĩ ngrà ne. ²¹Nhyr Pedru akubyn amijo tẽn Jeju kabẽn man kum,
 —Ujarẽnh djwÿnh ota, aje pidjõbê pigêre kangrõnhja arÿm ngràn dja, ane.

²²Nhyr kam arkum,

—Gora ar tu amim Metĩndjwÿnh kamnhĩxkumrẽx. ²³Ba ar amã arẽ
 gar ama. Gorẽn me'õ krãnhwãmã kum, “On amikaban ngõ jabatàn
 mũjakam mõi tÿm”, ane. Ne ren õkre kadjwÿnhbê amim,

“Kon, birãm dja ipêx, kon”, anhyr kêt ne tu kadjy amim kamnhĩxkumrẽx
 ne ren amim, “Be, mrãmri dja ikabẽn kõt ã imã o ane”, ane. Kute ren ã amim
 anhyrkam ren krãnh mrãmri ã amijo ane. Mrãmri ne ba ar amã arẽnhkumrẽx.

²⁴Kam aje mÿjja kunĩ Metĩndjwÿnhmã adjã'wÿrja dja gar tu kadjy amim
 kamnhĩxkumrẽx nhyr arÿm ar akabẽn kõt ã ar amã o ane. ²⁵Ga kam ar aje
 Metĩndjwÿnhmã adjã'wÿro adjãmkam amimaro dja. Me'õkam angryk jabej
 amimaro dja. Godja gar me'õkam angryk jabej on kam angryk wãnh kum
 anhiren kam angryk kêt. Dja gar kam angryk kêt nhyr kãjkwakam ar Abãmdjwÿ
 arÿm ar gadjwÿ ar ajaxwe maro aknon ar akam ngryk kêt. ²⁶Be, godja gar me'õ,
 axwe'õ mar rã'ã jabej ne kam angryk rã'ã jabej nhyr ar Abãmdjwÿ ar ajaxwe
 mar rã'ãn ar akam ngryk rã'ã ne. Nãm ã Jeju kõt ba djwÿnhmã ane.

Me kute rax jabej Jeju kukjêr.

Mat 21.23; Ruk 20.1

²⁷Nhyr ar tẽn kam Djeruxarẽkam bõx. Nhyr kam Jeju ajte
 Metĩndjwÿnh nhõ kikretikam bõx ne kam ar mrã. Nhyr me rũnh arÿm
 'ÿr bõx. Me kadjy Metĩndjwÿnh mar djwÿnh nhõ bẽnjadjwÿrmẽ Mõjdjê
 kukràdjã mar djwÿnhmẽ mebêngêtmẽ ne me 'ÿr bõx. ²⁸'ÿr bõx ne
 amũja'ã kute kikreti kurũm me anorja jabej kukij ne kum,

—Mỳj me'ô kabênkôt ne ga ar ã meo anhyro aba? Mỳj me'ô ne amã me'ã karô ga kam amũ ô'ã bôm ar me rênho aba? ane.

²⁹Nhym Jeju memã kum,

—Badjwỳ dja ba mỳjja jabej me akukja. Me akumrêx dja ga me imã arê. Ba kam arỳm badjwỳ ije mỳj me'ô kabênkôt ar me anoro ibaja me amã arê.

³⁰Djuão kute ngômã me angjênha djãm me kabên kôt ne arik ar ngômã me angjênho ba? Nàr djãm Metĩndjwỳnh kabênkôt? Goja imã arê, ane.

³¹Nhym kam me abenkam kangan abenmã kum,

—Je mỳj dja gwaj kum nê? Dja gwaj kum “Metĩndjwỳnh kabênkôt”, ane nhym kam gwaj bamã kabên 'ô jarên gwaj bamã, “Bir be, mỳkam ne ga me amim Djuão kabênja mar kêt ne”? ane.

³²Nàr dja gwaj kum, “Me kabên kôt ne tu arik ar ngômã me angjênho ba”, ane nhym kam me krãpti ren o ngryk ne kum gwaj bakurê gwaj ren kam bamã me uma ne. Me kâtãm ja ne me arỳm Djuão kabên man kum kĩnh ne, ne o Metĩndjwỳnh kukwakam kabên jarên djwỳnh ne. Dja gwaj kum ane nhym me arỳm o ngryk ne.

³³Nãm me ã abenmã anen kam Jejumã kum,

—Kon ne. Ar ije mar kêt. Mỳj me'ô kabênkôt Djuão kute ngômã me angjênha ar ije kôt mar kêtê, ane.

Nhym kam memã kum,

—Bir be, dja ba badjwỳ me amã arênh kêt ne. Mỳj me'ô kabênkôt ije ar meo iba ja dja ba me amã arênh kêt ne, ane.

Pidjôo djuw mex djwỳnh jaxwe'ã ujarênh.

Mat 21.33; Ruk 20.9

12

¹Ne kam memã apỳnh kukràdjà djàri'ã memã mỳjja jakren memã 'ã ajarên memã kum,

—Be, me'ô arỳm amim pidjô kwỳ kren kadjy bu'ã kênô kôkayro kum o ipôk ne. Ne kam pidjô janênh djãmã kren ipêx. Ne pidjô pumũnh djwỳnh ku'ê djà'ã par prêkti nhipêx. Ne kam me kwỳmã kum, “Gora me imã o djuw mex. Gora gê abatànne ne ô ga amim kwỳo atom ne imã mũm kwỳo atom.” Nãm ã me kwỳmã ane. Mebê idjaer'ã ne Jeju pidjô jakren me rũnh'ã pidjôo djuw mex djwỳnh jakren Metĩndjwỳnh'ã ô pidjôkô djwỳnh jakren kam arek memã 'ã ujarênho djan memã kum,

—Ô pidjôkô djwỳnh ã me kwỳmã anen kam atemã pyka 'ômã tẽ. Ne kam kam wãnne ar ba. ²Nhym arỳm pidjôja tuk ne kumex. Nhym kam ô pidjôkô djwỳnhja arỳm 'ã mytyrwỳ jakren kam 'ỳr ô àpênne jano. Kute memã arênne nhym me kute kum pidjô kwỳo atom ne kute kôt anor kadjy ne 'ỳr ano.

³Nhym kam 'ỳr tẽn bôx nhym kam me kute pidjôo djuw mexja ate me'ôjao tỹm ne kaprêprê:k ne. Nhym mã akubyn 'ỳr ỹkam tẽn 'ỳr bôx. ⁴Nhym ajte ô pidjôkô djwỳnhja pãnne 'ỳr me'ôjadjwỳ jano nhym 'ỳr tẽn 'ỳr bôx nhym me bĩn punun kum pijãm jadjàn ano. ⁵Nhym kam ô pidjôkô djwỳnh 'ỳr ajte ô

âpênh 'ô jano nhym 'ÿr tẽn 'ÿr bôx. Tãmwãdjwÿ ne me tu kubĩ. Nhym kam aben totokmã me'ÿr ô âpênh krãptĩ jano nhym me kwÿ titik ne kwÿ pa.

⁶Nhym kra djwÿnh pydjĩ, kum kra jabêja 'ã ne arÿm amim, “Godja ikra me'ÿr bôx nhym me arÿm mar jabej”, ane. Ne arÿm me'ÿr ano nhym me'ÿr bôx.

⁷Nhym kam me abenmã kum,

—Be, kra ne wã. Gwaj on kubĩ. Tãmwã dja bãm kum mÿjja kunĩ ngã, ô nèkrêx kunĩ kanga, ane. Gwaj on tãmwã bĩn kam amim ô nèkrêx, ô mÿjja, ô pidjôja kunĩo aminhõ, ane. ⁸Ne kam o tÿm ne kubĩn arÿm pidjôkô kurũm bõm kumẽ.

⁹Be, mÿj gêdja ô pidjôkô djwÿnhja me ja on? Bir, dja me'ÿr tẽn me'ÿr bôx ne me imex ne kam ô pidjôkôja atemã me ja'ômã kungã. Nãm ã Jeju me rũnhmã ane. Amijã ne ô pidjôkô djwÿnh kra jakren Metĩndjwÿnh kukwakam kabên jarênh djwÿnh'ã ne ô âpênh jakre. ¹⁰Nhym kam Jeju ajte memã me kukãmãre kabên jarên memã kum,

—Amrêbê: ne me bakukãmãre memã Metĩndjwÿnh kabên jarên memã kum, “E kum kên ja ne me kute kikreo âm djwÿnhja kute kikremã armã te omũn kam bõm kumẽ.

Kên ja ne arÿm kute kikremã o kajpar, kum o kajpar tÿxi.

¹¹Bênjadjwÿr djwÿnh ta ne ã kênõ ane gu me omũn kam bamã mexkumrêx”. Nãm ã me bakukãmãre memã anen arÿm 'ã pi'ôk no'ôk ne. Djãm me aje omũnh ne mar kêt? Nãm Jeju ã me rũnhmã ane. Nãm amijã kên jakre. Ne me rũnh'ã kikreo âm djwÿnh jakre. Mrãmri ne me rũnh kute kikreo âm djwÿnh pyrãk ne arÿm Jeju kanga. Me rũnh kute kanga'ã ne Jeju me rũnhmã ja jarẽ.

¹²Nhym me amim,

—Be, gwaj bajã ne pidjôo djuw mex djwÿnhmẽ kikreo âm djwÿnh jakre, ane. Ne bit kute o tÿmmã te 'ã amijakre. Me krãptĩ pymaje ne me te 'ã amijakren arÿm mã tẽ.

Xedjamã pi'ôk kaprĩ nhõr'ã ujarênh.

Mat 22.15; Ruk 20.20; Rô 12.1

¹³Ne kam Jeju'ÿr mebê pardjêu kwÿmẽ Erodji nhõ me ja kwÿ jano. Jeju bênjadjwÿr'ã kabên punu jabej ne me me ja jano. Godja bênjadjwÿr'ã kabên punu'ô jarê nhym me arÿm bênjadjwÿrmã arê. Kadjy ne me Jeju'ÿr bôx ne kum,

¹⁴—Ujarênh djwÿnh, ba me arÿm ama. Ga ne ga akabên katãtkumrêx. Amã me rũnh pyma kêt. Me rũnhmẽ me kajgomẽ ne ga memã akabêno aben pyrãk ne me imã Metĩndjwÿnh kukràdjã'ã adjujarênh mexkumrêx. Me bênjadjwÿr rũnh kunĩ nhõ bênjadjwÿr raxbê Xedja. Mebê idjaer kute o me bajtemja. Djãm Metĩndjwÿnh kukràdjã kôt ne gu me baje bênjadjwÿr Xedjamã pi'ôk kaprĩ nhõrmã? Nàr kon. Goja on ar imã arê.

¹⁵Dja gu me kum kungã nàr dja gu me kubê nê? Nãm me ã Jejumã ane.

Nhym arÿm me 'êxnhikôt tu me kuman memã kum,

—Nok ba ren me amã, “Metĩndjwÿnh kabên kupa'ã ne me kum ôro ba”, ane ga me ren memã kum, “Be, Jeju axwekumrêx. Ga, kute bênjadjwÿr raxbê

Xedjabê pi'ôk kaprĩ nê prãmja pumũ”, ane. Amrẽ imã ngônthonho pi'ôk kaprĩo tẽ ba me amã omũ, ane. ¹⁶Nhym me kum o tẽn kungã nhym arým memã kum,

—Mỳj me'ô ne 'ã karõja? Ne mỳj me'ô ne 'ã idji jêta? ane.

Nhym me kum,

—E kum be, Xedja nhõ, ane.

¹⁷Nhym Jeju memã kum,

—Bir be, ô pi'ôk kaprĩ. Dja ga me kum angã nhym be, Metĩndjwýnh nhõ mỳjjabit dja ga me Metĩndjwýnhmã angã, ane. Nãm memã ane nhym me te kute kutã mỳjja'õ jarẽnhmã kam no tyn dja. Ne kam arým kum kàx ne mã mõ.

Me tyk akubyn tĩn mỳr jabej me Jejumã kabẽn.

Mat 22.23; Ruk 20.27; Tex k 4.16; Ap 20.4

¹⁸Nhym kam mebê xadjudjêu kwý 'ỳr bõx. Mebê xadjudjêu ne me arĩk memã kum,

—Be, me tyk akubyn tĩn prãm kêtumrẽx, anhỹr ar o ba. Me ja ne me 'ỳr bõx ne kukij ne kum,

¹⁹—Ujarẽnh djwýnh, me bakukãmãre Mõjdjê ne amrẽbê: me bamã,

“Godja me'ô prõ'ỳr mõn kra kêt rã'ãn tyk jabej mỳj dja me nê?

Bir, dja kamymẽ ar aben djakam ikwãja'õ 'ỳr mõ. Ne kam kum kra djĩn kukrij nhym abatãnh ne.

Me kute 'ã abenmã kum, ‘Be, kamy tyk kra ne wã’, anhỹr ne kute kamy tyk mar tỳx rã'ã kadjy.”

Nãm ã me bakukãmãre Mõjdjê me bamã ane. Nãm mebê xadjudjêu ã Jejumã ane. ²⁰Ne ajte kum,

—Be, kamybê 7 ne axikõt apõx. Nhym kutewaja prõ'ỳr mõ. Prõ'ỳr mõn kra kêt ne ty. ²¹Nhym atãrija pãnh 'ỳr mõn kam ajte ty. Nhym pãnh atãrija 'ỳr mõn kam kra kêt rã'ãn ajte ty. ²²Be, nãm ar ã o anhỹro tẽn tãmtã: nhym arým kutapureja aro ino ren 'ỳr mõn adjwýnhdjwý ty, kra kêt ne ty. Nhym arým ar prõja arkõt ty, kra kêt rã'ãn ty. ²³Ar kubê 7 ne ar aben totokmã kamy prõ'ỳr ba. Godja we ar kunĩ akubyn tĩn ne àbir jabej we àbirkam nhýnh kamyja dja 'ỳr mõ? ane. Me ta kute we me tyk akubyn tĩn kêt jarẽnh mỳr jabej ne me ã Jejumã ane. Me kute o àpanh nhym binhikrẽnh kadjy nàràmh ne mebê xadjudjêu ã kum ane.

²⁴Nhym Jeju arým memã kum,

—Me aje Metĩndjwýnh kabẽn'ã pi'ôk no'ôk mar kêt ne me aje Metĩndjwýnh tỳ:xkumrẽx mar kêt. Nã gãmh me arĩk Metĩndjwýnh kupa'ã memã 'ã ajarẽ.

²⁵Be, me tyk ne akubyn tĩnkam djã ne me ajte abenwýr ba? Kati, akubyn me tĩnkam ne me abenwýr ba prãm kêtumrẽx. Kam dja me kute kàjkwakam kadjy mrãnh djwýnh pyrãk. ²⁶Be, mrãmri me tyk akubyn tĩnkumrẽx.

Amrẽbê: ne Metĩndjwýnh me bakukãmãre Mõjdjêmh kabẽn jarẽ. Me tyk akubyn tĩn'ã kabẽn jarẽ nhym 'ã pi'ôk no'ôk. Djãm me aje pi'ôkkam omũnh kêt, akaók pòk ne tu mex ne ãmh'ã ujarẽnhkam Metĩndjwýnh kute kum,

“Ibê Abraõomẽ Idjakmẽ Djako ar õ Metĩndjwýnh”, anhỹrja,

djãm me aje pi'ôkkam amim arênh kêt?

Arÿm Abraão ar tyk 'âtũmkam ne Metĩndjwÿnh ã me bakukãmãremã ane. ²⁷Bir be, ar tyk tũmja Metĩndjwÿnhmã tĩn ne ar ba nĩj pumũ. Djãm Metĩndjwÿnhbê me tyk nhõ Metĩndjwÿnh? Kati. Metĩndjwÿnh ne me tĩn nhõ Metĩndjwÿnh. Me tyk kunĩ ne me kum tĩn. Kam ne ba me amã, “Metĩndjwÿnh ne kubê me tĩn nhõ Metĩndjwÿnh”, ane. Nã gãm me kupa'ã memã 'ã ajarẽ. Nãm Jeju ã mebê xadjudjêumã ane.

Me kute kukràdjã jabej Jeju kukjêr.

Mat 22.34; Ruk 10.25

²⁸Jejumẽ mebê xadjudjêumẽ aktã kabẽno aben japanho dja nhym Môjdjê kukràdjã mar djwÿnh'õ arÿm me'ÿr bõx. Ne Jeju katãt kute memã Metĩndjwÿnh kabẽn jarẽnhkõt arÿm kuman kam kukij ne kum,

—Metĩndjwÿnh kute katãt me kute amijo ba'ã memã karõkam kabẽn jarẽnhja kute aben nhipẽpã memã kabẽn jarẽnhja dja ga amim maro tẽ. Nhÿnh kabẽnja'õ ne mexo kute kunĩ jakrenh? ane. ²⁹Nhym kum,

—Be, Metĩndjwÿnh kabẽn'õ kumrêx mexo kute kunĩ jakrenhja ba amã arẽ ga ama. Metĩndjwÿnh memã kum,

“Ë, mebê idjaer, gora ikabẽn ma. Bẽnjadjwÿr djwÿnh, kubê ne Metĩndjwÿnh. Bẽnjadjwÿr djwÿnh pydji.

³⁰Me anhõ Bẽnjadjwÿr djwÿnh, me Atĩndjwÿnh dja ga me amã kĩnh, amã abêo katãt me kunĩ, mÿjja kunĩ jakre.

Djãm ajajkwaobit amã Metĩndjwÿnh jabêmã? Kati. Ajamak, akadjwÿnhbê, akukràdjã kunĩo dja ga me amã abê:.”

Nãm ã Metĩndjwÿnh memã ane. Be, tãm ne ja. Metĩndjwÿnh kabẽn'õ kumrêx mexo kute kabẽn kunĩ jakrenh ne ja. ³¹Ne kam atãri Metĩndjwÿnh ajte memã kum,

“Me amã amibu'ã me ja jabê. Kute mrãmri ne ga me amã amijabêja pyrãk dja ga me ã amã amibu'ã me ja jabêo ane.”

Nãm ã Metĩndjwÿnh memã ane. Atemã kabẽn'õ mexo kute ja jakrenh kêt. Nãm ã Jeju kum ane.

³²Nhym Môjdjê kukràdjã mar djwÿnh kum,

—Ujarẽnh djwÿnh, kõt ne ga arẽ. Mrãmri Metĩndjwÿnh pydjibit. Atemã'õ kêtumrêx. ³³Dja me kum kĩnh, kum abêo katãt me kunĩ, mÿjja kunĩ jakre. Djãm ajkwaobit kum Metĩndjwÿnh jabêmã? Kati. Amak, kadjwÿnhbê, kukràdjã kunĩo dja me kum abê: Ne kum amibu'ã me ja jabê. Kute mrãmri ne me kum amijabêja pyrãk dja me ã kum amibu'ã me ja jabêo ane. Akabẽn ja ne mexo Môjdjê kabẽn kunĩ jakre. Dja me Metĩndjwÿnh kabẽnja man kõt ar amijo ban arÿm mexkumrêx nhym me kute Metĩndjwÿnhmã mry bõrja mexo me tẽp kêtumrêx. Me kute kum apÿnh mÿjja nhõr kunĩja mexo me tẽp kêtumrêx. Nãm ã Môjdjê kukràdjã mar djwÿnhja Jejumã ane.

³⁴Nhym kam õkre kadjwÿnhbê amim,

—Be, tãmwã ne ikabên kôt kabên mexkumrêx, ane. Ne kum,

—Be, Metĩndjwỳnh kute amim apytâr ne ar ajo ba 'ỳr, ane. Nhyim me ajte ijukri Jeju kukjêr kêt. Kabên mex pymaje ne ajte kukjêr kêt.

Kritubê mỳj me'ô tãmdjwỳ jabej kute me kukjêr.

Mat 22.41; Ruk 20.41

³⁵Nhyim kam Jeju ajte Metĩndjwỳnh nhõ kikretikam tẽn bõx ne memã Metĩndjwỳnh kukràdjà'ã ujarênhõ djan kam memã kum,

—Be, Môjdjê kukràdjà mar djwỳnh ne me memã kum, “Kritubê ne Dawi tãmdjwỳ”, anhỳr ar o ba. Be, djãm Kritubê Dawi tãmdjwỳbit? Kati, kubê ne Dawi nhõ Bẽnjadjwỳrdjwỳ, ane. ³⁶Ne kam memã me kukãmãre Dawi kabên jarên memã kum,

—Be ga, me bakukãmãre Dawi ta kute memã 'ã ujarênhja pumũ. Metĩndjwỳnh Karõ kukwakam kute memã Kritu'ã ujarênhja pumũ. Nãm memã kum,

“Inhõ Bẽnjadjwỳrmã ne Bẽnjadjwỳr djwỳnh kabên ne kum,

‘Amrê idjubôk'ãnh nhỹ, Abẽnjadjwỳr raxkam idjubôk'ãnh nhỹ.

Ikam ama ba amrê awỳr akurê djwỳnhõ mỗ ga me kwỳo apardjan me kwỳ nhimex.’

Nãm ã Metĩndjwỳnh inhõ Bẽnjadjwỳrmã ane”, ane.

Bir be ga, Dawi kute kum “Abẽnjadjwỳr rax”, anhỳrja pumũ. ³⁷Mỳkam ne me 'ã Dawi tãmdjwỳ kajgo jarê? Djã nãm o tãmdjwỳ kajgo? Kati, Dawi ta ne kute o ò Bẽnjadjwỳr rax. Nãm Jeju ã memã ane nhyim me krãptĩtija kum kabên kĩ:nhkumrêx ne.

³⁸Nhyim arek memã ujarênhõ dja:n memã kum,

—Gora me aminêje me omũ. Aminêje Môjdjê kukràdjà mar djwỳnhwã pumũ. Be, me ja ne me kute amibên kadjy kute kubêkã jabjêtibit jangjênh prãmikumrêx. Ne ajte me krãptĩ nhipôkri kute memã amibên nhyim me kute memã rũnh jarênh ne kute memã kum, “Bẽnjadjwỳr, djãm ga, djãm ga”? anhỳrja. Ja ne me kum kĩnhikumrêx. ³⁹Ne mebê idjaer bikprõnh djàkam nàr me krãptĩ àkuro krĩkam ne memã wan krĩ prãmikumrêx. Me kute amibên kadjy ne me me rũnh krĩ djàkam krĩ prãmikumrêx. Kwãrik wãnh gar me kudjwa kêt. ⁴⁰Nãm me me 'uwtĩ krão apan mebê mỳjja kunĩo akĩ ne kam ajkwaobit Metĩndjwỳnhmã kabên rũnh ne, ne kum kabên 'ijabjêo ku'ê. Nãm me 'êx ne amijo mex ne kum kabên. Be kati, me axweikumrêx. Kam gêdja Metĩndjwỳnh me kuràm memã pãnh rax jarên prĩne me kuràm meo ajkê. Nãm ã Jeju memã ane.

Me'ô 'uwtĩ kute ò pi'ôk kaprĩ ngrĩre nhõr.

Ruk 21.1

⁴¹Nhyim kam me kwỳ itepato mỗn bõx. Me kute amikutã Metĩndjwỳnhmã pi'ôk kaprĩ kwỳ nhõr kadjy ne me mỗ. Nhyim Jeju arỳm tẽn pi'ôk kaprĩ nhõr djã kôn̄h nhỹn me omũnhõ nhỹ. Me ò nêkrêx rũnh krãptĩ ne me aben totokmã kam

pi'ók kaprĩ rũnh ne kurẽ. ⁴²Nhym kam me'ô nija 'uwtĩ kubê mjên tyk nhym ô mỳjja kêtja ngônphrehre pi'ók kaprĩo amãnhkrut ne kubyn o tẽn kam kumẽ. Ngônphrehreja ne abenã rênkhkam kubê pi'ók kaprĩ 'ô pydji, ngiri:re.

⁴³Nhym kam Jeju amiwỳr kôt ba djwỳnh ar ku'uw nhym ar 'ỳr bôx. Nhym arkum,

—Ba ar amã arẽ, me'ô 'uwtĩ ja ne ô mỳjja kêt ne tu me kurãm ô pi'ók kaprĩ raxo tẽn Metĩndjwỳnhmã kungã. Me kunĩ kurãm pi'ók kaprĩ raxo tẽn kum kungã. ⁴⁴Me ja ne me ô pi'ók kaprĩ kumex ne kam 'ã kâtãm ne kumex. Ne kam 'ã kâtãmja Metĩndjwỳnhmã kungã. Nhym be, me'ô nija ne ô pi'ók kaprĩ kêtê, pi'ók kaprĩ ngiri:re ne tu kum kunĩ ngã. O kute amikadji mỳjja byr ne krẽn ne tĩn kadji Metĩndjwỳnhmã kunĩ ngã. Kum 'ô nõi kêtê. Kam ne ba me amã,

—Nãm me kurãm pi'ók kaprĩ rax ne kum kungã. Mrãmri ne ba ar amã arẽ. Nãm ã Jeju kôt ba djwỳnh arkum ane.

Akubyn bôx kukãm mỳjja apôx'ã ujarênh.

Mat 24.1; Ruk 21.5

13 ¹Ne kam Metĩndjwỳnh nhõ kikreti kurũm kato. Nhym kôt ba djwỳnh'ô kum,

—Ê, Ujarênh djwỳnh ga, këntio me kute kikreti kwỳ nhipêxja pumũ. Kẽnme kikre ã ti:re ane, ane.

²Nhym Jeju arỳm arkum,

—Be, ar kikretija pumũ. Dja ã me kurê djwỳnh prĩne kikreti ngràn kẽn aben nhiby ikwã kunĩ nhikô rê. Nhym kam kẽn'ô aben nhiby nõi kêtumrêx, ane. ³Nhym kam ar tẽn kam krãnhbê Oriwêre'ã wabi. Nhym Jeju arỳm amybỳm Metĩndjwỳnh nhõ kikreti kôn nhỹ. Nhym Pedrumê Xijagumê Djuãomê Ångre ar me kãxã kukij ne kum,

⁴—Ê, ar imã kikreti ngrãnh'ã ajarê. Nhỹnh amex 'ókam dja me bakurê djwỳnh me bawỳr bôx ne kikreti ngràn ãm djã kapô? Mỳj gêdja kukãm apôx? Dja bar omũn kam kôt ô akatimã ikaton ô akati ma.

⁵Nhym kam Jeju arkum apỹnh mỳjja kukãm apôxmã arkum 'ã ajarên arkum,

—Gora ar amijã ano tỳx gẽ me'ô ar amã 'êx ne ar anoo biknor ne Metĩndjwỳnhbê ar ajo akêx kêt. ⁶Be, me krãptĩ dja ã aben totokmã me'ỳr bôx ne arỳm amijo 'êx. Amijo 'êx ne arỳm amijã imẽ. Amijã imẽn arỳm memã kum, “Me anhõ Bẽnjadjwỳrbê kumkati kadji ne Metĩndjwỳnh ijano ba tẽn bôx. Ba ibê Kritu”, ane. Ne kam arỳm me krãptĩ noo aknon Metĩndjwỳnhbê meo akêx.

⁷Be, kam dja gar me kute abenwỳr prôt man amybỳm me kute abenwỳr prôt jarênh ma. Kwãrĩk wãnh kam ar atĩn prãm kêt. Ba ne ba kukãm ar amã 'ã ajarê gar arỳm ama. Ja kumrêx gêdja me ã o anhỹro tẽ. Kraxje kute inomã mẽn kêt, kute 'ỳr o tẽn rã'ã. ⁸Nã, apỹnh me ba djãri gêdja me abenwỳr prôt ne aben nhimexo ba. Nhym apỹnh bẽnjadjwỳr rũnh nhõ me dja me abeno kurê djwỳnh ne aben nhimexo ba. Apỹnh pyka djãri gêdja kam pyka tertẽ:ne. Nhym prãmdjwỳ me kwỳ nhimex. Be, me tokry krax ne ja. Ga, me nire

kra àja pumũ. Adjym. Dja kra à:n kam arym à ra:x ne. Me adjwynthdjwý dja me tokry mō:n kam arym tokry ra:x ne. Be, me tokry krax ne ja.

⁹Be, ar ga dja gar ajaxwe kêt kadjy amijãno dja. Dja me apynh me rũnhmã ar akangan me bikprõnh djakam ar atitik ne. Ar aje ijã adjujarẽnh ar abakam dja me apynh me bẽnjadjwýr rũnhmẽ me bẽnjadjwýr kry'ýr ar ajo mō. Ar ajo mō gar me kabem aku'ê. Memã ijã adjujarẽnh nhym me kute mar kadjy me kabem aku'ê. ¹⁰Nhym be, me kute amim imar dja me apynh me ba djã kunĩkôt ijã ujarẽnh ny jarẽnh kumrẽx.

¹¹Dja me ar ajo rôrôk ne kute memã ar akukjêr kadjy me rũnhmã ar akanga. Kwãrik wãnh gar kam amikukãm akabẽn 'õ'ã karõ kêt ne kwãrik wãnh amikukãm anhõkre kadjwynthbê amim, “Je tô mýj gêdja ba aminêje memã ikabẽn ja on”? anhýr kêt. Be, me kute memã ar akukjêr majmã dja Metĩndjwynth Karõ ta ar amã ar akabẽn mex jarẽ gar aman arym memã arẽ. Kute ar amã ar akabẽn jarẽnh ja dja gar memã arẽ. Djãm ar ga dja gar memã akabẽn jarẽ got? Kati. Karõ ta dja memã kabẽn jarẽ.

¹²Nhym mýjja kunĩ pyka kôt amingrãnh kadjy dja me kute abeno õbikwa djwynth abenmã àkrê. Me rũnh kute me par kadjy dja me memã kamy kanga. Dja bãm memã kra kanga. Dja kra kum nã nãr bãm kurẽn me rũnhmã ar kanga. Me rũnh kute ar par kadjy ar kanga. ¹³Ikôt ar abikamẽnhkam dja me kunĩ kum ar akurê. Ne te kum ar akurê gar ijã adjukanga kêt ne amã ikĩnh tỳx rã'ã ba arym ar apytã. Dja me kunĩ kute aminhinomã amimẽnh nhõ akati bõx gar amã ikĩnh tỳx rã'ã ba arym ar apytã. Nãm ã Jeju arkum ane.

¹⁴Ne kam ajte arkum,

—Be, ar aje ajbir imã, “Ar imã kikreti ngrãnh'ã ajarẽ”, anhýrja ba ar amã arẽ gar ama. Dja mýjja amingrãnh 'ýr nhym kam arym mýjja punutija dja. Metĩndjwynth nhõ kikretikam dja. Djãm mýjja punuti Metĩndjwynth nhõ kikretikam amkam mex got? Dja kam dja gar arym omũ. Mýjja punuti djõ'ã dja me mýjja kunĩ ajkẽn kungrã. Me bakukãmãre Danijeu ne amrêbê: 'ã ajarẽ. Metĩndjwynth kukwakam memã 'ã ajarẽ. Danijeu ne arym memã mýjja punuti ja'ã ajarẽ 'ã pi'ók no'ók. Dja gar pi'ók no'ókwã pumũn kam mýjja punuti pumũn kam kôt ama. Kam gêdja Djeruxarẽ bu'ã pyka ja nhidjibê Djudêjakam me ja amijã maje krãnh'ýr prõt ne.

¹⁵Gêdja me'õ kikre nhimök po'ã am jabej kwãrik wãnh akubyn ãrkwãmã nèkrêx'ýr àr ne byr ne o tẽm kêt.

¹⁶Gê purkam ar ba jabej tu umaje prõt. Kwãrik wãnh kute kubekã jamynthmã 'ýr akẽx kêt. Dja tu me am kamã amũ prõt.

¹⁷Watĩ:re, akati wãkam me tujarômẽ me kra karã dja me tokry:. Me mýjja punuti pymaje prõt ne kam arym tokry:. ¹⁸Dja gar Metĩndjwynthmã amijo a'uw gê na raxkam umaje ar aprõt kêtãmã.

¹⁹Be, dja me kam tokry kume:xi. Akubyn amijo tẽn mýjja kunĩmo krax djã'ýr amijo bõx ne ama. Me akukãmãre aben kukãm tokrykôt dja gar me maro tẽ. Dja gar me tokry tũm maro tẽn amiwýr me tokry maro bõx. Ga, me tokry kume:xja pumũ. Be, amrẽ mýjja punuti nhõ akati bõxkam dja me tokry katat me tokry

tũm wã kunĩ jakre. Ne amrẽ me'ã akati mōrkam me tokry nydjwỳ dja me tokryo mỳjja punuti'ã me tokryja tẽp kêtumrẽx. ²⁰Metĩndjwỳnh ren tokry'ã akati kwỳ ngri kêt nhym me'õ ren tĩn kêtumrẽx. Be, Metĩndjwỳnh kute amim õ me ja'ã karõ ne kute amijo me utarja kadjy dja arỳm 'ã akati wã kwỳ ngri.

²¹Godja me'õ 'ẽx ne ar amã, “Ota, jakam arỳm Kritu bõx ne nhỹ. Arỳm ne Metĩndjwỳnh 'ã me õ Bẽnjadjwỳrbẽ kumkati mẽ nhym jakam arỳm memã nhỹ”, anhỹr jabej. Nàr me'õ ajte 'ẽx ne ar amã, “Ota, jakam arỳm Kritu bõx ne nhỹ. Arỳm ne Metĩndjwỳnh 'ã me õ Bẽnjadjwỳrbẽ kumkati mẽ nhym jakam arỳm memã nhỹ”, anhỹr jabej. Djãm ar aje me ja marmã? Kati, kwãrik wãnh amim me ja mar kêt.

²²Be, apỹnh me ta kute amijo Kritu pyrãk dja me amijo amirĩt ne. Nhym amũ me jadjwỳ amijo amirĩt ne 'ẽx ne memã kum, “Ba ne ba Metĩndjwỳnh kukwakam me amã idjujarẽnh iba”, anhỹro ba. Dja me me aẽrbẽ mỳjja pumũnh kêt kwỳ nhĩpẽx, kute me noo biknor nhym me kute me'ã abenmã kum, “Mrãmri ne djãm Metĩndjwỳnh kukwakam me kabẽnkumrẽx”, anhỹr kadjy. Godja me o me noo biknor ne Metĩndjwỳnhbẽ meo akẽx jabej. Metĩndjwỳnh kute amrẽbẽ amijo me utarja kubẽ meo akẽx ne kute meo ba jabej. Me 'ẽxnhĩ no tỳxo kute me akrenh jabej, godja kubẽ me kwỳo akẽx ne meo ba jabej. ²³Be, ar ga dja gar amijã ano tỳx ne. Ba ne ba mỳjja apõx kêttri kukãm ar amã arẽ gar arỳm ama. Nãm ã Jeju arkum ane.

²⁴Ne kam ajte arkum,

—Nhym me tokryo ku'ẽwã'ã akati apẽxkam dja mỳjja rũnh apõx.

“Nhym myt amijo akamãt kô tyk nhym mytyrwỳ irã kêt.

²⁵Nhym kanhẽti kàjkwa kurũm rōrōk nhym kàjkwakam apỹnh mỳjja tỳ:x amingrẽk ne.”

²⁶Ba kam ije amijo inhĩ dja ba arỳm prĩne itỳ:x ne prĩne imextire ne ipyma:. Ne kam kakrãkõt bõx nhym me kunĩ: arỳm ibõxkõt ipumũ. ²⁷Ba kam ikadjy mrãnh djwỳnh jano nhym me arỳm inhõ me ja o atom. Ije amijo me utarja kunĩo atom. Dja me kwỳ kàjkwa krax'ãm mōn meo atomo mō. Nhym me kwỳ kàjkwa 'ẽnhõt'ãm mōn meo atomo mō. Nhym me kwỳ aktã kàjkwa nhirẽ'ãm mōn meo atomo mō. Dja me apỹnh pyka kunikõt inhõ me ja kunĩ:o atom. Ba ne ba kukãm ar amã 'ã ajarẽ. Gora abej ajkam ama.

²⁸Be, akubyn ibõx djã nhõ akatija'ã ne ba ije pidjõbẽ pigẽre jakremã. Gora ije 'ã mỳjja jakreja ma. Ba ar amã arẽ gar ama. Dja pidjõ pakã nokã tukam 'õ nhingrã kadjy arỳm ingrã apõx gar kam arỳm amexmã kamnhĩx nhym kam arỳm amex. ²⁹Bir be, gẽdja ba ije ar amã mỳjja jarẽnhja ã apõx mōr ane gar kam arỳm ijabej rĩt ne ijabej ajkam ama. Akubyn ibõx djã arỳm 'ỳr. 'Ỳr dja mỳjja apõxja. Amex kutã gẽdja pi'õ ingrã. Nhym be, ibõx kutã gẽdja mỳjja pymatija apõx mō.

³⁰Nã, mrãmri ne ba ar amã kõt arẽ. Me akamingrãnyre ja gẽdja gar atyk par kêttri mỳjja ja kunĩ apõx. Mrãmri ne ba ar amã arẽ. ³¹Ikabẽn kajgo kêtumrẽx. Gẽdja pykamẽ kàjkwa i apẽx. Nhym be, ba ikabẽn gẽdja 'õ biknor kêtumrẽx. Mrãmri gẽdja ba ije mỳjja jarẽnh ja kunĩ apõx nhym me omũ, ane.

Me kute bôx djà nhô myt mar kêt.

Mat 24.36; Ruk 12.37; Tex k 5.2

³²Ne kam ajte arkum,

—Be, ba akubyn ibôx djà nhô akati nâr myt djâm me'ô kute mar? Kati, me'ô kute mar kêtumrêx. Kàjkwakam kadjy mrân timer djwýnhdjwý kute mar kêt. Ibâmbit ne kute mar. ³³Dja gar ajaxwebê amijâno djan arek ijabej ajkam ama ne Metîndjwýnhmâ amijo a'wý. Mýkam? Bir, ar aje akubyn ibôx djà'a myt mar kêt kam. ³⁴Ar aje akubyn ibôx djâkam myt mar kêt kute ô kíkire djwýnh nhô àpên timer pyrâk. Ba ar amâ arê gar ama. Be, ô kíkire djwýnh ne arým kurým anhýr bê tēm mā. Ne kam ô àpên timer kíkire'a karôn arkum apýnh àpên timer djà'a karô. Ne kre nêje ku'ê djwýnhmâ kum, “Gora arek ijabej ajkam ama”, ane. Ne kam arým mā tē.

³⁵Kam dja gar gadjwý arek ijabej ajkam ama. Ba ne ba ije ô kíkire djwýnh timer pyrâk. Ar aje ibôx'a myt mar kêt. Godja ba parakam ibôx jabej nâr akamât kô ipôkri ibôx jabej nâr ôkrên'ân timer kârkam ibôx jabej nâr kryrâm ibôx jabej. ³⁶Ar arek ijabej ajkam ama. Dja gar ate akrâ ba ar ajaêrbê bôx gar ajmâ nê. ³⁷Ar amâ ne ba arým ibôx djà'a karô. Jakam ne ba me kunîmâ 'a karô. Me arek ijabej ajkam ama. Nâm â Jeju me kukâm mýjja apôx'a arkum ane.

Me'ô nire kute Jeju nhimôkkam kangô runh.

Mat 26.6; Dju r 12.1

14 ¹Be, Metîndjwýnh me irôbê mrân timer nhô akati nêje arým akati pydji. Kam ne mebê idjaer kunî amex kunîkôt aben pydji. Amrêbê: Metîndjwýnh me kukâmâre nhirôbê mrân timer nhym me kute aben kajmâ'a mar kadjy ne me aben pydji. Kamâdjwý ne me kute djwýponhrebî timer kur. Metîndjwýnh me irôbê mrân timer nhô akati nêje akati pydji timer nhym me kadjy Metîndjwýnh mar djwýnh nhô bēnjadjwýrmê Môjdjê kukrâdjâ mar djwýnhmê arým abenmâ kum,

—Mýj godja gwaj baje me krâptî kâxâ Jejuo batým ne bînmâ on? ane.

²Ne ajte abenmâ kum,

—Kwârîk wân timer gwaj me kute aben pydji djà nhô akatikam o batým kêt. Gwaj ren o ane timer nhym me krâptî ren o ngryk ne ren kangao kumex, ane. Metîndjwýnh me irôbê mrân timer nhô akatikam me krâptî bôxja ne me kuman â Jeju'a abenmâ ane.

³Be, krî ngrirebê Betanhakam ne Jeju nhý. Kamâ ne me'ô î kajêkam tē arým mex. Idjibê ne Ximão. Ūrkwâkam ne Jeju ô kwý krêno nhý. Ô kwý krêno nhý: timer me'ô ni arým 'ýr tēn 'ýr bôx. Nâm 'ýr kēn jakareo ngôn timer byno tē. Ngôn timer ne me kudjý djâ kangôo ipu. Idjibê ne nadu. Nâm me prîne ipê timer nhym pân timer rakumrêx. Nâm o tēn o bôx ne 'a kutan arým Jeju nhimôkkam kapî.

⁴Nhym bu'a me ku'ê kwý kôt nokâ nhân abenmâ kum,

—Je tô mýkam ne arým me kudjý djào ajkê? ⁵Gwaj ren pi'ôk kaprî kadjy ren memâ kungâ ne ren pân timer pi'ôk kaprî rax ne ren kuby. Ren 'a akrekam pân timer denarju kubê 300 jakre. Gwaj ren pi'ôk kaprî rax byn timer me ô mýjja kētmâ kungrâ. Mýkam ne arým o ajkê? ane.

6Nãm ar anen nijamã akij. Nhym Jeju arým tu ar kabên man arkum,
 —Kwãrik wãnh rã'ã. Mýkam ne gar kum kaprĩ jadjà? Djãm kute ijã kapĩnkam
 punu got? Kati, mexkumrêx. 7Be, akati kunikôt ne ar abu'ã me ô mýjja kêt ar ba
 rã'ã. Ar aje memã mýjja nhôr prãm tu memã angã. Nhym djãm arek gwaj baro'ã
 ar baba rã'amã? Ba ar amã arê gar ama. 8Dja ba ty nhym me arým ijadjà. Me kute
 ijadjarmã ne nija kuma. Kuman arým kum ikaprĩn ijã me kudjy djã kapĩ. Nãm te
 kute mýjja mexo kute imex pyrãk ne kute imã ôrmãn arým tu ijã me kudjy djã
 kapĩ. 9Ba ar amã arê gar ama. Dja me kãj bê pyka kunikôt mã memã ijã ujarênh ny
 jarên mã nijadjwý 'ã ajarê. Kute ijã me kudjy djã kapĩn'ã ajarê. Gêdja me kam aben
 djô'ã nija mar rã'ã ne. Mrãmri ne ba ar amã arênhkumrêx. Nãm ã Jeju arkum ane.
 10Nhym kam Djuda Ikadji, Jejukôt ba djwýnhbê 12 'ô ne me kadjy
 Metĩndjwýnh mar djwýnh nhô bẽnjadjwýr ar'ýr tẽ. Kute arkum Jeju
 kanga kadjy ne tẽ. 11Ar'ýr tẽn ar'ýr bõx ne arkum,
 —Arým ba ije ar amã Jeju kangamã. Nãm ã arkum ane nhym ar
 kuman arým kĩnhkumrêx ne. Ne arým kum kabên jarênh mãmdjin kum,
 —Dja ga ã Jejuo ane bar kam arým amã pãnh pi'ók kaprĩ ngã, ane.
 Nhym kam amim,
 —Mýj dja ba ije arkum Jeju kanga kadjy on? Nãm ã Djuda amim anhýro ba.

Ar kute ro'ã ô kwý krêno ino rer.

Mat 26.17; Ruk 22.7

12Nhym kam mebê idjaer kukràdjãkôt me kute djwýponhbit kur nhô
 akati arým kutewa. Kam ne me apýnh úrkwãkam Metĩndjwýnhmã
 mrykĩ'átomti pan kuku. Amrêbê: Metĩndjwýnh me irôbê mrãnhja ne me
 kute kôt mar kadjy ã o ane. Nhym kôt ba djwýnh ar Jejumã kum,
 —Metĩndjwýnh me irôbê mrãnh nhô akatikam gwaj banhô kwý krên
 kadjy jãm dja bar tẽn ar akutêp gwaj banhô kwý krên djã jadjwýr mex?
 ane. 13Nhym arým kôt ba djwýnh amãnhkrutmã 'ã karôn arkum,
 —Dja gar krĩraxkam tẽ. Nhym arým me'ô ngo ngônhkam ngô mýn o tẽ
 gar omũ. 14Nhym arým kikremã wadjã gar kôt tẽn wadjã. Wadjãn ô kikre
 djwýnhmã kum, “Ujarênh djwýnh ne amã kabên ne amã, ‘Bamê ikôt ba
 djwýnhmê ne bar inhô kwý krênmã. Nãr kadjy inhô kumoka'ê? Aje me bõx
 nymã kumoka'ê jarênhja, nãr? Dja bar Metĩndjwýnh me irôbê mrãnh nhô akati
 mar kadjy mrykĩ'átomti krê.’ Nãm ã Bẽnjadjwýr amã ane”, ane. Be, dja gar ã ô
 kikre djwýnhmã ane. 15Nhym kam kôjrũm kumoka'ê jabatãnh'ýr ar ajo tẽn ar
 amã akre. Kam ne gwaj bakutêp mýjja kunĩ nôr pro. Dja gar kam ikutêp gwaj
 banhô kwý krên djã jadjwýr mex. Nãm ã Jeju arkum 'ã karôo ane.
 16Nhym kam kôt ba djwýnh 'ýr tẽ. Ne Jeju kute arkum kabên kôt arým mýjja
 kunĩmã katon arým kam mrykĩ'átomti gan ô kwý krên djã jadjwýr mex.
 17Nhym arým ar'ã para nhym Jejumê Ar kubê 12 ro'ã kikre'ýr tẽn 'ýr
 bõx. 18Ne kam arým nhý. Àkuro nhý nhym kam Jeju arkum,

—Ar ajô ikôt adjàkuro anhÿrja dja ga ikurê djwÿnhmã ikanga. Mrãmri ne ba ar amã arênhkumrêx, ane.

¹⁹Nhym kam ar arÿm kaprÿren apÿnh ar ï djari aben totokmã kum,

—Djãm ba? Djãm ba? ane.

²⁰Nhym arÿm arkum,

—Be, ar abê 12ja 'ô, aje ikôt ngônhräkrikam mry kangômã djwÿ jadjaro anhÿrja'ô dja ga memã ikanga. ²¹Be, ba ije amijo inhÿ ne amrêbê me bakukãmãre ijã Metïndjwÿnh kabên no'ôk nhym pi'ôkkam me kute ijo anhÿrmã arênh kôt ne me arÿm jakam ar ã ijo anhÿro ba. Nhym be, kute ikurê djwÿnhmã ikanga djwÿnhja dja ï kute memã ikanga pãnh tokry rax ne. Yÿ, watÿ:re. Tãmja ne ren rwÿk kêt ne. Nãm ã Jeju arkum ane. ²²Nhym ar ãkuro nhÿ: nhym Jeju arÿm djwÿ'ô byn kam o Metïndjwÿnhmã mextire jarê. Kum mextire jarên arÿm kokij ne apÿnh arkum kungã. Ne kam aminhÿ'ã djwÿ jakren arkum,

—Inhÿ ne ja. Ar abyn krê, ane.

²³Ne kam ngônhräkrikam pidjô kangôjadjwÿ byn kam o Metïndjwÿnhmã mextire jarên arkum kungã. Nhym ar kunÿ o ikô. ²⁴Nhym kam amikamrô'ã pidjô kangô jakren arkum,

—Ikamrô ne ja. Me kräptÿ kadjy dja ikamrô prôt. Metïndjwÿnh ne arÿm ikamrô prôt'ã memã kabên ny jarênh mämddji, ane.^b ²⁵Ba ar amã arê gar ama. Ije pidjô kangôo ikômo krä'yr ne ja. Metïndjwÿnh kute amim ô me ja kunÿ pytär ne kute meo bakambit dja ba pidjô kangô nyo ikô. Mrãmri ne ba ar amã arênhkumrêx. Nãm ã Jeju arkum ane.

²⁶Nhym kam ar ngre. Ngren arÿm o ino re. Ngrero ino ren arÿm amũ kränhbê Oriwêre'ÿr mō.

Pedru 'êx kukãm kute kum arênh.

Mat 26.31; Ruk 22.31; Dju r 13.37

²⁷'ÿr mō: nhym Jeju arkum,

—Be, akamätja tãmkam dja me ijo ajkê gar me umaje aprôt ne ajmã. Amrêbê: ne me bakukãmãre ar aprôt ne ar abimãnh'ã ajarê. Metïndjwÿnh kukwakam ne me ar ajã ajarên memã kum,

“Be, dja ba mrykÿ'ätomtio ba djwÿnh titik nhym mry umaje prôt ne ajmã.”

Nãm me ã ar ajã ujarênh anen arÿm 'ã pi'ôk no'ôk ne. Be, akamätja tãmkam dja gar me umaje aprôt ne ajmã. Me bakukãmãre kute ar ajã ujarênh kôt dja gar aprôt ne ajmã. ²⁸Nhym kam me arÿm ibÿ. Ba ityk ne akubyn itïnkam dja ba ar akukãm pykabê Garrêjamã tẽ, ane.

²⁹Nhym Pedru kum,

^b 14.24 Mrãmri ne Jeju kamrô prôt nhym Metïndjwÿnh arÿm 'ã memã kum, “Arÿm ne ikra tyn kamrô prôt. Jakam dja me tu amim ikra markumrêx ba kam arÿm me axwe maro aknon mekam ingryk kêt ne.” Nãm ã Metïndjwÿnh memã ane.

—Godja ar kunĩ prôt ne bimành jabej ba dja ba arkôt iprôt ne imàt kêt ne, ane.

³⁰Nhym Jeju kum,

—Kati, mrâmri dja ga arkôt aprôt. Ba amã arẽ ga ama. Akamàtja tãmkam ôkrên'ãnh kàr kêtiri dja ga amijã maje ajêx pydji, nhym arỳm kà. Ga kam ajte amijã maje ajêxo amãnhkrut ne ijã memã kum, “Kati, ije me'ôwã pumũnh kêtukumrêx”, ane. Nhym ajte kà. Dja ga ã ijã memã ane. Mrâmri ne ba amã arênhkumrêx. Nãm ã Jeju kum ane. ³¹Nhym Pedru kàj bê ajte kum,

—Gê me gu baro'ã gu babĩn jabej ba ije amijã maje ijêx prãm kêtukumrêx, ane. Nhym kam ar kunĩ ã kum ane.

Pidjôkôkam Bãmmã amijo a'wỳr.

Mat 26.36; Ruk 22.40

³²Ne kam mō:n kam Jeju kôt pidjôkôbê Djexema'ỳr bôx. Nhym kam kôt ba djwỳnhmã kum,

—Jakam dja gar ikutêp nhỹ. Ba 'ỳr Metĩndjwỳnhmã amijo a'wỳ, ane.

³³Ne kam Pedrumẽ Xijagumẽ Djuão ar aprôn aro mō. Ne kam madjà kreti:n arỳm kaprĩ rax ne. ³⁴Ne kam arkum,

—Ikaprĩ:re. Arỳm ikaprĩ kute ibĩn 'ỳr. Jãnh mãn ar idjêje nhỹ gwaj baro'ã aminêje barĩto nhỹ, ane.

³⁵Ne kam amũ tẽ. Tẽmo rãm ne ja ne tu mỳrbê tỳm. Tỳm ne arỳm Metĩndjwỳnhmã amijo a'uw. Kute tokry, kaprĩbê utàr prãm jabej kum amijo a'uw. Tokry 'ỳr bôx kêt jabej kum amijo a'uw. ³⁶Ne kum,

—Djũnwã, djãm abê mỳjja'ô bipdjur? Kati. Aje mỳjja kunĩ nhípêx mar. Itokry, ikaprĩjabê ipytã. Nàr kon, kwãrĩk wãnh rã'ã ba tu itokry. Djãm ba ne ba amimarkôt ar amijo iba? Kati, akabênkôt ne ba ar amijo iba, ane.

³⁷Ne kam kàjmã djan ar amãnhkrut ne ikjêkêtja'ỳr akêx ne tẽn ar'ỳr bôx. Nhym arek ar ôto ikwã. Nhym Pedrumã kum,

—Je, Ximão, djã nã gãm arek anhôto nō? Kraxje kô 'iry kêt ne ga anhôto nō, ane. ³⁸Ne ar kunĩmã kum,

—Ar aminêje rĩt ne Metĩndjwỳnhmã amijo a'wỳ. Gêdja me te axwe'ã ar amã apnê gar mekôt ajaxwe kêt. Ja kadji dja gar kum amijo a'wỳ. Be, ar anhôkre kadjwỳnhbê ne gar amã ikabênja kĩnh. Nhym be, ar aminêje arĩtbê ne gar arerekren anhôtdjwa ne, ane.

³⁹Ne kam ajte amũ tẽn Metĩndjwỳnhmã amijo a'uw ne kute ôbê kum kabên jarênhja kôt ajte kum tãm jarê. ⁴⁰Ne kam ajte akubyn ar'ỳr akêx ne tẽn ar'ỳr bôx. Nhym ar nokã bã mex ne. Ajte arek ôto ikwã. Rerek mex ne arek ôto ikwã nhym ar tok nhym ar te kute kum kabênmã umaro nhỹ.

⁴¹Nhym kam ajte amũ tẽn Metĩndjwỳnhmã amijo a'uw. Kum amijo a'uw ne ajte ar'ỳr akêx ne ar'ỳr tẽn ar'ỳr bôx. Ne arkum,

—Je, djãm arek ar anhôto anhikwã rã'ãã, akôkam kôto anhĩkwã? Aj, arỳm itokry djã iwỳr bôx 'ỳr. Ota, arỳm kute me axwemã ikangamã, ije

amijo inhîja ne kute memã ikangamã. ⁴²Kajmã ar dja. Gwaj on me'ÿr. Ota, arÿm kute memã ikanga djwÿnh bôx, ane.

Me kute Jejuo tÿm.

Mat 26.47; Ruk 22.47; Dju r 18.3

⁴³Ne kute arkum anhÿro ãm rã'ã nhym Djuda arÿm 'ÿr bôx. Jeju kôt ba djwÿnhbê 12 'ô ne kubê Djuda. Nãm 'ÿr bôx nhym me krãptĩ me:x ne kôt môn 'ÿr bôx. Nãm me kàxdjwa kajgomê kô jamÿn kadjy o môn o bôx. Me rÿnh ne me me ano. Me kadjy Metĩndjwÿnh mar djwÿnh nhô bẽnjadjwÿrmê mebêngêtmê ne me me ano nhym me 'ÿr bôx. ⁴⁴Me 'ÿr môr kêtri ne kute memã kanga djwÿnhbê Djudaja memã kum,

—Be, ije me'ô nhine kaôrkôt dja ga me omÿn arÿm o tÿm ne pa 'amÿ. Nãm Djuda arÿm ã memã ane. ⁴⁵Ne kam 'ÿr tẽn 'ÿr bôx ne kum, “Ujarênh djwÿnh”, anen arÿm ine kaô.

⁴⁶Nhym kam me arÿm 'ÿr môn 'ÿr bôx ne o tÿm ne arÿm pa 'amÿ. ⁴⁷Nhym me kadjy Metĩndjwÿnh mar djwÿnh nhô bẽnjadjwÿr raxja nhô àpênh mekôt tẽ. Nhym bu'ã me ku'êja 'ô ne arÿm ô kàxdjwa kajgo kaban o me'ôjamã akabên amak ta, bẽnjadjwÿr nhô àpênhja jamak ta.

⁴⁸Nhym kam Jeju me krãptĩjamã kum,

—Je djãm idjàkĩnhĩ ne ga me aje ijo atÿm kadjy iwÿr anhô kômê anhô kàxdjwa kajgomêo mō? Myt kunĩkôt ne ba ar Metĩndjwÿnh nhô kikretikam ikrĩ, ar memã idjujarênh o ikrĩ ga me kam kam ijo atÿm kêt ne. ⁴⁹Mÿkam ne ga me ijo tÿm? Bir, amrêbê: ne Metĩndjwÿnh kukwakam kabên jarênh djwÿnh me bakukãmãremã me ajã ajarê. Me aje ijo atÿm'ã ajarên arÿm 'ã pi'ôk no'ôk ne. Nhym me arÿm aben djô'ã arênh o mō. Arênh o mōr tãmtã arÿm iwÿr o bôx. Tũ:mrãm me bakamingrãnyrekam arÿm iwÿr o bôx. Ba ar iba: ga me arÿm jakam ã ijo ane. Me kute me bakukãmãremã me ajã ujarênh kôt ne ga me arÿm jakam ã ijo atÿmo ane. Nãm ã Jeju me krãptĩmã ane.

⁵⁰Nhym kam kôt ba djwÿnh kunĩ mã amijã maje prôt ne. ⁵¹Me'ô abatãnh ny ne kute kubêkã pydjio amikupuja Jeju kôt tẽ. Rinhuo ne kubêkã. Nhym me kwÿ adjwÿnhdjwÿo tÿm ne kubê kubêkã 'amÿnh tÿx.

⁵²Nhym arÿm amikaban amikôt kubêkãmã iren tu kajgo mã prôt ne.

Me kute axwe jabej kukjêr.

Mat 26.57; Ruk 22.66; Dju r 18.12

⁵³Nhym me arÿm Jejuo mō. Me kadjy Metĩndjwÿnh mar djwÿnh nhô bẽnjadjwÿr rax'ÿr ne me o mō. Nhym arÿm me rÿnh kunĩ abeno akuprô. Me kadjy Metĩndjwÿnh mar djwÿnh nhô bẽnjadjwÿrmê mebêngêtmê Môjdjê kukràdjã mar djwÿnhmê ne me arÿm akuprô. Nhym me Jejuo môn o bôx ne arÿm me rÿnh kabem kudja. ⁵⁴Nhym be, Pedru ne Jeju kôt tẽ, nĩjar kum kre rax ne tẽ. Nhym me kadjy Metĩndjwÿnh mar djwÿnh nhô

bĕnjadjwÿr rax nhô kikre nhipôkri kĕnh ngrire nhym Pedru arÿm Jejukôt wadjà. Ne arÿm bĕnjadjwÿr nhô krâkamngônĥmĕ ro'ă ànhũnho nhÿ.

⁵⁵Năm me me'ÿr Jejuo bôx nhym kam me rũnh arÿm me 'ĕxnhĩ jabej. Me kadjy Metĩndjwÿnh mar djwÿnh nhô bĕnjadjwÿrmĕ mebĕngĕtmĕ me rũnh kunĩ ne me me 'ĕxnhĩ jabej. Dja me amānhkrut Jeju'ă 'ĕx ne memă kum,

—Ba ne ba axwe kôt omũ. Năm ă ane ba omũ, ane. Dja me ane nhym me arÿm me kabĕn man arÿm we axwe'ô pānh kubĩ. Kadjy ne me me 'ĕxnhĩ jabej. Ne te abejo dja. Me'ô ar amānhkrut kute axikôt 'ă kabĕnja ne me te abejo dja. ⁵⁶Nhym me 'ĕxnhĩ krăptĩ ne me kăjmă ku'ĕn arĩk aben kupa'ăbit axwe jarĕnho kumex.

⁵⁷Nhym kam me'ô ar ja arÿm kăjmă djan 'ĕx ne 'ă kabĕn jarĕn memă kum,

⁵⁸—Tămwă ne memă kum, “Be, me kute ikrao Metĩndjwÿnh nhô kikreti nhipĕxa dja ba kungră. Ne kam Metĩndjwÿnh nhô kikreti 'ôdjwÿ nhipĕx. Me kute ikrao ipĕx kĕtja'ô dja ba ipĕx. Nhym ije ipĕxo idjăm'ă akati amānhkrut ne ikjĕkĕtbit apĕx ba ipĕx pa.” Năm ă Jeju memă ane bar arÿm kuma, ane. ⁵⁹Ne kam ar jadjwÿ kute memă arĕnhkam axikôt Jeju'ă kabĕn jarĕnh kĕt ne arĩk aben kupa'ăbit arĕ.

⁶⁰Nhym kam me kadjy Metĩndjwÿnh mar djwÿnh nhô bĕnjadjwÿr raxja arÿm kăjmă djan me ipôkri djan Jeju kukijn kum,

—Ga, ar kabĕnja ma. Djăm aje aminĕje akabĕn'ô jarĕnh prăm kĕtkumrĕx? On imă amikôt amijarĕ, ane. ⁶¹Nhym tu anĥikrĕ.

Nhym me kadjy Metĩndjwÿnh mar djwÿnh nhô bĕnjadjwÿr rax ajte kukijn kum,

—Djăm abĕ me babĕ idjaer nhô Bĕnjadjwÿrbĕ kumkati, nĕn? Djăm mrămri abĕ Kritu? Djăm abĕ Metĩndjwÿnh Kra? ane.

⁶²Nhym Jeju kum,

—Kôt ne ga imă arĕ. Ba ar amă arĕ gar ama. Gĕdja ba ĩ Metĩndjwÿnh pymati djubôk'ănh nhÿ. Ba ije amijo inhĩ gĕdja ba ubôk'ănh nhÿ. Ibĕnjadjwÿr raxkam ubôk'ănh nhÿ gar ipumũ. Ne kam ajte kakrăkôt amrĕ kăjkwa kurũm itĕmkôt ipumũ, ane.

⁶³Nhym kam me kadjy Metĩndjwÿnh mar djwÿnh nhô bĕnjadjwÿr rax kute memă amingryko amirĩt kadjy arÿm amibĕ kă kadjô. Amibĕ kă kadjôn arÿm memă kum,

—Ĕ, arÿm ne Metĩndjwÿnh japrÿ. E kum kwărik wănh gwaj ijukri me'ô kute axwe kôt omũnhja jabej kĕt. ⁶⁴Gwaj bakunĩ ne gwaj arÿm kute Metĩndjwÿnh japrÿja ma. Ta ne amijo Metĩndjwÿnh rax pytàn arÿm o aprÿ gwaj kuma. Kute gwaj bamă, “Metĩndjwÿnh djubôk'ănh inhÿrkôt dja gar ipumũ”, anhÿrkôt ne gwaj arÿm kuma. Arÿm ne gar ama. Mÿj dja gwaj nĕ? ane.

Nhym me kupānhtă 'ă kum,

—Gĕ me on kubĩ. Gĕ me on kubĩ, ane.

⁶⁵Nhym kam me kwÿ nokre kutôn rĩtbĕ nokre'ă pron ajte nokrebĕ tak ne. Ne kute takmĕ ro'ă kum,

—Nhym ne akurwa? Goja me'ô pumũn imă arĕ, ane. Nhym krâkamngônĥ arÿm 'ă akuprôn tako kumex.

Pedru aminêje 'êx.*Mat 26.69; Ruk 22.55; Dju r 18.15*

⁶⁶Nhym wānh Pedru kikreti parbê ànhũnho nhỹ. Ànhũnho nhỹ: nhym me kadjy Metĩndjwỹnh mar djwỹnh nhõ bẽnjadjwỹr rax nhõ àpẽnh nija arỹm 'ỳr bõx. ⁶⁷Ne omũn prĩne omũnh mex ne kum,

—Tukwa, gadjwỹ ne ga Jeju kôt ar aba. Krĩraxbê Nadjarekam Jejukôt ar aba, ane.

⁶⁸Nhym aminêje 'êx ne kum,

—Kati, ije akabẽnwā mar kêtikumrêx, ane. Ne kam tẽn kre tã dja nhym kôt arỹm ôkrẽn'ãnh kà. ⁶⁹Nhym bẽnjadjwỹr nhõ àpẽnh nija ajte omũn bu'ã me ku'êmã kum,

—Tãmwadjwỹ ne kôt ar ba, ane. ⁷⁰Nhym ajte aminêje 'êx ne kum, “Kati”, ane. Nhym kàjbê 'ătũm nhym bu'ã me ku'êja kum,

—Be, mrãmri ne ga kôt ar aba, ane. Abê pykabê Garrêja kra'õ. Garrêjakam me kabẽn kôt akabẽnja ma. Bar kôt aman arỹm amã ikato, ane. ⁷¹Nhym memã kum,

—Kati. Mrãmri ije me'owā pumũnh kêtikumrêx. Aje me'õ jarẽnhwā ije omũnh kêt, ane. Ne kam me'õ kute kum anhỹr kêtĩmã amikangrôn memã kum,

—Dja ba ijẽxnhĩ jabej gẽ Metĩndjwỹnh pãnh ijo akno. Ta ne arỹm ijẽxnhĩ kêtĩkôt ima, ane. ⁷²Nãm ane nhym totokbê ajte ôkrẽn'ãnh kà. Nhym kam Pedru akubyn amijo tẽn amrêbê Jeju kute kum kabẽn jarẽnhja ma. Kute kum,

—Ôkrẽn'ãnh kàr kêtĩr dja ga amijã maje ajẽx pydji nhym arỹm kà. Ga kam amijã maje ajẽxo amãnhkrut ne ijã memã kum, “Kati, ije tãmwā pumũnh kêt”, ane nhym ajte kà, anhỹrja ne arỹm kuma. Nãm maro dja nhym arỹm rerekre 'ỳr bõx. Rerekre 'ỳr bõx nhym arỹm mu:w.

Piratu kute we axwe jabej kukjêr.*Mat 27.1; Ruk 23.1; Dju r 18.28***15**

¹Nhym kam me'ã akati, kryrãm nhym apỹnh me rũnh djàri akuprôn arỹm aben kabẽn ma. Me kadjy Metĩndjwỹnh mar djwỹnh nhõ bẽnjadjwỹrmẽ mebẽngêtmẽ Môjdjê kukràdjà mar djwỹnhmẽ me rũnh kunĩmẽ ne me Jejuo aben ma. Ne kam arỹm uwpren Piratu'ỳr o mõn 'ỳr o bõx. 'Ỳr o bõx ne kum kanga. ²Nhym kam Piratu arỹm kukij ne kum,

—Djãm abê mebê idjaer nhõ bẽnjadjwỹr rax? ane.

Nhym kum,

—Kôt ne ga aje arẽnhwā, ane.

³Nhym kam me kadjy Metĩndjwỹnh mar djwỹnh nhõ bẽnjadjwỹr ar arĩk Jeju'ã axwe krãptĩ janhô. ⁴Nhym tu anhikrê. Nhym Piratu kum,

—Ê ama. Djãm ajaxwe krãre ne me amã arê? Djãm aje aminêje akabẽn'õ jarẽnh kêtikumrêx? ane.

⁵Nhym kum kabẽn 'õ jarẽnh kêtikumrêx. Nhym Piratu te kute marmã kam no tyn nhỹ.

⁶Be, me irôbê mrân̄h nhô akatija tām̄kam ne me bē idjaer krāptī: ar̄ym aben pydji. Me kute aben kajmā'ā Metīndjw̄ynh me kukāmāre nhirôbê mrân̄h mar kadjy ne me aben pydji. Amex kunīkôt ne bēnjadjw̄yr raxbê Piratu akati jakam me bē ijê djā kurūm me bē ijê p̄ynh ne meo pōx nhym me mā mrā. Me kute me'ô'ā à'w̄yrja ne me kīnh kadjy bōm kumē. ⁷Ajbir me'ôbê ijê ne idjibê Baraba. Me kute kubê ijê kētri ne me jakôt me bēnjadjw̄yr'yr prôt ne me kw̄y pa. Nhym kam me ar̄ym kubê ijê. ⁸Nām Piratu Jeju kukjêro dja: nhym kam me krāptī: ar̄ym kàj bē Piratumā me'ôbê ijê jarē ne kum,

—Aje mekbê ijêwā'ô kaba gē arek ar me ikôt ba, ane.

⁹Nhym ar̄ym Jeju'ā memā kum,

—Me abê idjaer, we me anhô bēnjadjw̄yr rax ne ja djām ije me amā kum inhirermā? ane. ¹⁰Be, Piratu kute memā ja jarēnh kētri ne ar̄ym me kadjy Metīndjw̄ynh mar djw̄ynh nhô bēnjadjw̄yr ma. Nām ar'ā amim,

—Jeju'ā me krāptīkam ne me rūnh 'ā ngryk ne imā kanga, ane. Ne kam bit kute kum irermā ā me krāptīmā ane. ¹¹Nām 'ā memā kum,

—Djām ije me anhô bēnjadjw̄yrmā inhirermā? ane. Nhym me kadjy Metīndjw̄ynh mar djw̄ynh nhô bēnjadjw̄yr ar memā kum,

—Kwārīk wānh me amā Jeju kīnh kêt. Dja ga me kum Baraba jarē gē kaba, ane. Nhym me kâtām krāptī Piratumā kum,

—Kwārīk wānh Jejumā anhirer kêt. Baraba dja ga kaba, ane.

¹²Nhym kam Piratu memā kum,

—Be, ga me abê idjaer, aje tām̄wāmā anhô bēnjadjw̄yr rax jarēnhja m̄ȳj dja ba kam on? ane.

¹³Nhym me kàj bē kum, “Pīte'y'ā anhô”, ane.

¹⁴Nhym Piratu memā kum,

—M̄ykam? M̄ȳj ne ajmā o ne ba ije pīte'y'ā nhôrmā? ane.

Nhym me kàj bē kum,

—Pīte'y'ā anhô. Pīte'y'ā anhô, ane.

¹⁵Nhym kam me kīnhmā Piratu Baraba kaba nhym ar̄ym arek ar mekôt ba. Nhym kam Piratu krākamngôn̄hmā Jeju jarē. Me kute kaprêprêk kadjy memā arē. Nhym me ar̄ym mrykà punuo kaprêprêk ne. Kaprêprêk nhym Piratu ar̄ym memā kangan memā arē. Me kute pīte'y'ā nhôr kadjy memā arē.

Krākamngôn̄h kute 'ā bēno bikēnh.

Mat 27.27; Dju r 19.2

¹⁶Nhym kam me krākamngôn̄h amū bēnjadjw̄yr nhô kikretimā Jejuo mōn o wadjà. Kumoka'ê nhidjibê Pretorimā o mōn o wadjà. Ne kam me krākamngôn̄h kâtām kunī jadjw̄y o akprô nhym me kunī ar̄ym 'ā aben pydji. ¹⁷Me kute 'ā bēno bikēnh kadjy ne me 'ā akuprô. Ne kam inôkà ryti kamrêkja byn ar̄ym Jejumā adjà. Ne mr̄ynh̄io kajkep ne ikāx ne kum kutu. Nām me arīk bēnjadjw̄yr rax krādjê'ā mr̄ynh̄i jakren ikāx ne ar̄ym kum kutu. ¹⁸Ne kum kabēno kute me rūnhmā me kabēn pyrāk ne kum,

—Ga we abê mebê idjaer nhô bënjadwÿr rax, gora kribêm atîn 'liry, anhÿrkôt ¹⁹po'êo krâ môn kutôn parbê kônkrâo krî. Nâm me parbê kônkrâo krîo kute me bënjadwÿr rûnh parbê kônkrâo krîja pyrâk. ²⁰Ne kam arÿm 'ã bënô ajkên inomã kumên arÿm kubê inôkã ryti kamrêkja kaban akubyn kum ô kubêkã djwÿnhja jadjã. Ne kam kute pîte'y'ã nhôrmã o katon o mō.

Me kute pîte'ykam nhôr.

Mat 27.32; Ruk 23.26; Dju r 19.17

²¹Nhym me'ôbê Ximão tẽ. Pykabê Xireni kra 'ô. Kute Arexãrimẽ Rupu ar ir. Arwã kurûm ne tẽn bit me'ãnh tẽmmã. Nhym me krâkamngôn arÿm Jeju nhô pîte'y'ã kum àpnênh tÿx. Kum 'ã àpnênh tÿx nhym arÿm kadjy kumÿn o mō. ²²Nâm me krãnhrebê Gogota'ÿr Jejuo mōn 'ÿr o bōx. Me bakabênkam ne gu me ren krãnhremã me krã'i jarê. ²³Nhym kam me pidjô kangôkam pïdjÿbê mirao akàn Jejumã kungã nhym arÿm kanga. ²⁴Nhym kam me pîte'y'ã kunhō nhym wajêt. Nhym kam me apÿnh kute ô kubêkã jamÿnh kadjy kên kryre rê. Me kute ari kên rênhkôt ne me amijo kubêkã pytà.

²⁵Arÿm kãjmã myt nhÿrkam. 9 orakam ne me pîte'y'ã kunhō. ²⁶Ne kam 'ã pi'ôk no'ôk ne. Pi'ôkkam ne me memã kum,

—Mebê idjaer nhô bënjadwÿr rax ne ja, ane. Me kunî kute omûnh kadjy ne me Jeju nhimökri kunhō. Me kute we Jeju jaxwe 'ô pãnh pîte'y'ã jêtja pumûnh ne kute mar kadjy ne me pi'ôk no'ôk ne imökri kunhō. ²⁷Ne kam ar àkînhî amãnhkrutja Jeju nhikrebê pîte'y'ã ar kunhō. Nhym arÿm ar wajêt. Jeju ôkredjakôt wajêt nhym aktã ar axweja ijên wajêt. ²⁸Amrêbê: ne me bakukãmãre'ô memã ja jarên 'ã pi'ôk no'ôk ne. Nâm memã kum,

“Dja me 'ã abenmã kum, ‘Nâm me o axwen me axwemê ro'ã kubî’, anhÿro dja.”

Nâm ã pi'ôkkam memã ane. Nhym kam me aben djô'ã arê. Arênho mör tãmtã tû:mrãm arÿm 'ÿr o bōx. Me bakukãmãre kute memã arênh kôt ne me arÿm ar axwejamê ro'ã ar anhôrkumrêx nhym me arÿm 'ã arênhkumrêx.

²⁹Nhym me 'ãnh mörja nokã nhàn kum kabên punu:re ne kum,

—Be, ga: ne ga we aje Metîndjwÿnh nhô kikreti ngrãnh ne akubyn ipêxmã. Nhym aje ipêxo adjãm'ã akati amãnhkrut ne ikjêkêt we aje ipêx parmã. ³⁰Goja amiptàn pîte'y kurûm rwÿ, ane.

³¹Nhym kam me rûnh arîk 'ã bënô ajkê. Me kadjy Metîndjwÿnh mar djwÿnh nhô bënjadwÿrmê Môjdjê kukràdjã mar djwÿnhmê ne me arîk 'ã bënô ajkên abenmã kum,

—Amûbit ne me utã. Ne kam te kute amiptâr prãmje. ³²Goja gê mrãmri kubê Kritukumrêx jabej goja mrãmri kubê mebê idjaer nhô Bënjadwÿrbê kumkatikumrêx jabej on pîte'y kurûm rwÿ. Gwaj goja kôt omûn arÿm tu amim markumrêx. Nâm me rûnh ã abenmã ane. Nhym ar aktã pîte'y'ã jêtjadwÿ Jejumã àkjêro wajêt.

Tyk kadjy ne ja.

Mat 27.45; Ruk 23.44; Dju r 19.28

³³Nhym arým kàjkwa nhipôkri myt nhỹ. Nhym kam tu akamàt kô tyk ne. Pyka kuníkôt me'ã akamàt kô tyk ne. Nãm me'ã akamàt kô tykkam myt kyn kyn kyn ky: nhym 3 orakam, amykrykambit arým ajte myt no pôt ne. Arým ajte myt kato. ³⁴Kato nhym mebê idjaer kabênkam Jeju kàj bê kabên ne Bãmmã kum,

—Eroi: Eroi: rama xabatani, ane. Nãm ren me bakabên kam kum,

—Inhõ Metĩndjwỹ:nh, inhõ Metĩndjwỹ:nh, mỳkam ne ga arým ikanga? ane.

³⁵Nhym parbê me ku'êja kabên man arík abenmã kum, “Ê, Erijmã ne kabên”, ane.

³⁶Nhym kam me'õ prôt ne ngôn nh puror pôn nh djà jakritaja byn pidjô kangô kadjãmã adjà. Nhym kam kangô ipu nhym pĩ nhidjamã adjàn kàjmã kum kungã, kute kaôr kadjy. Nhym me'õ ar kum,

—Adjỹm, gê goja me bakukãmãrebê Erij 'ỳr bôx ne goja o rwỳk jabej, ane.

³⁷Nhym kam Jeju kàj bê kabên ne ate ty.

³⁸Be, nhym kam arým Metĩndjwỹnh nhô kikreti kadjwỹnhbê kubêkâtija ta amikadjô. Nãm nhôr djà'ãnh amikrax ne e y: ne kraxmã amimẽ.

³⁹Nhym krâkamngôn nh krãptĩ: kubê 100 nhô bẽnjadjwỹr pite'y parbê dja. Nhym Jeju kàj bê kabên ne ty nhym arým omũ. Omũn arým memã kum,

—Be, mrãmri ne me'õ jabê Metĩndjwỹnh Krakumrêx, ane.

⁴⁰Nhym me niredjwỹ amybỹm omũnho dja. Nhym Marij Madarenamẽ Marij, kurũm Jôdjemẽ Xijagu ar apôxjamẽ Xirôwemẽ ne ar me ikô'ã dja.

⁴¹Amrêbê, Jeju pykabê Garrêjakam ar bari ne ar nireja mã kôt ajkamên o djuw mexo ba. Nhym ar ja bu'ã me nire krãptĩdjwỹ amybỹm omũnho dja. Jeju ajbir krĩraxbê Djeruxarê'ỳr tẽmkam ne me nireja kôt môn bôx.

Arým adjàr kadjy ne ja.

Mat 27.57; Ruk 23.50; Dju r 19.38

⁴²Jeju ty. Ty nhym kam amykry mex ne. Amykry mex nhym me arým no katon ô mỳjja kupênho kumex. Pi'ôk rârâr djwỹnhràmh ô mỳjja kupênho kumex. ⁴³Nhym Jôdje arým bôx. Krĩraxbê Armatêkam ne Jôdje abatàn nh djà. Nãm me rũnh bikprôn nh djâkam mekôt rax nhym me kum kĩnh. Nãm amiwỹr Metĩndjwỹnh kamnhĩx ne. Metĩndjwỹnh bôx ne me kadjy bẽnjadjwỹr ne kute ar meo bamã ja ne amiwỹr kamnhĩx ne. Jôdje kum Piratu pyma kêt ne 'ỳr tẽn 'ỳr bôx ne Jeju 'ã kuma. ⁴⁴Nhym arým kam no tyn nhỹn kum, “Je, djãm arým ne ty”? ane. Ne kam amiwỹr krâkamngôn nhô bẽnjadjwỹr 'uw nhym bôx. Bôx nhym arým kukij ne kum, “Djãm arým ne ty”? ane. ⁴⁵Nhym kum, “Nà”, ane. Nhym kam arým Jôdjemã Jeju jarê. ⁴⁶Nhym kam rinhuo kubêkã 'õ byn 'ỳr o tẽ. 'Ỳr o tẽn 'ỳr o bôx. Ne kam arým pite'y kurũm Jejuo ruw. O ruw ne arým kubêkào kupun kam kẽnkre'ỳr o tẽ. Me kute kẽnkre

kakrwynhja'ÿr o tẽn kam arÿm kam adjà. Ne kam kẽnpoti ajkwa krekre'ã kudja. ⁴⁷Nhym Marij Madarenamẽ Marij kurũm Jõdje katorja arÿm omũ.

Akubyn tĩn kadjy ne ja.

Mat 28.1; Ruk 24.1; Dju r 20.1

16 ¹Nhym kam pi'òk ràràr, me tyk djà kêt djà nhõ akati apêx nhym ar arÿm pi'òk kaprĩ pãnh me tyk nhõ pĩdjy kwỳ by. Marij Madarenamẽ Marij kurũm Xijagu katorjamẽ Xirõwemẽ ne ar kadjy pĩdjy kwỳ by. Kẽnkre'ÿr tẽn ne kute o Jeju djymã ne ar kadjy kwỳ by. ²Nhym kry:rãm, pi'òk kamrèkkam, kraxje akati mex kêtka ar kẽnkre'ÿr tẽn. Tẽn: nhym arÿm myt kato nhym ar arÿm o rãm ne ja. ³O rãm ne jan arÿm abenmã kum, —Mỳj me'õ dja gwaj bamã jãm ajkwa krekre'ã kẽnpoti dja? ane. Kẽn jabatãnhkam ne ar ã abenmã ane.

⁴Abenmã anen kam rĩt ne omũ nhym arÿm amijã kuta. ⁵Nhym kam ar 'ÿr tẽn arÿm kẽnkre'ã wadjã. Nhym kadjy mrãnh djwỳnh'õ kute me'õ jabatãnh ny pyrãk ne nhỹ. Nãm inõkã jaka ryti jadjàn nør djà djubòk'ãnh nhỹ. Nhym ar wadjàn arÿm omũ. Ne te umaje.

⁶Nhym arkum,

—Kwãrik wãnh ikam ar atĩn prãm kêt. Jeju Nadjarekam abatãnh ja me kute pĩte'y'ã nhør ne bĩnja ne gar abej tẽn. Jakam arÿm nør kêt. Nãm akubyn tĩn ne kato. Gar nør djà kaprỹja pumũ. ⁷Be, amũ ar tẽn kôt ba djwỳnhmã arẽ. Ne arkôt Pedrumã arẽ. Ne arkum, “Arÿm ne ar akukãm pykabẽ Garrẽja'ÿr tẽn. Dja gar kam tẽn arÿm omũ”, ane. Dja gar ã arkum ane. Amrẽbẽ kute ar amã arẽnh kôt ba arÿm ar amã arẽ. Nãm ã kadjy mrãnh djwỳnh ar niremã ane.

⁸Nhym ar katon mã kẽnkre kurũm prõt ne. Te umaje tertetkam prõt ne. Tĩn prãmka ne me'õmã kabẽn kêt ne tẽn.

⁹Be, akubyn tĩnkam kryrãm, pi'òk kamrèkkam ne Jeju Marij Madarena kumrẽxmã amijo amirĩt ne. Be, me karõ punubẽ ⁷ ne Marijo ba nhym Jeju amrẽbẽ ano nhym kum ire. ¹⁰Nãm Marijmã amijo amirĩt nhym arÿm kôt ba djwỳnh'ÿr tẽn ar'ÿr bõx. Nhym ar kaprĩ:ren mỳro nhỹ. Nhym arÿm ar'ÿr bõx ne arkum 'ã ajarẽ. ¹¹Nãm arkum Jeju tĩn jarẽn kute omũnh'ã ajarẽ. Nhym ar kuman arÿm abenmã kum, “Nãm 'èx”, ane.

¹²Nhym kam ajte ar jamã kute amijo amirĩtmã tẽn. Nãm kôt ba djwỳnh amãnhkrut arwãmã tẽn. Tẽn nhym arÿm atemã aminhipêx. Ne kam kute atemã me'õ pyrãk ne arkum amijo amirĩt ne arkôt tẽn. ¹³Nhym kam ar akubyn Djeruxarẽ'ÿr tẽn. Kôt ba djwỳnh'ã kàtãmja'ÿr tẽn ar'ÿr bõx ne arkum 'ã ajarẽ. Nhym ar abenmã kum, “Kati, nãm ar 'èx”, ane. ¹⁴Nhym kam ajte Ar kubẽ 11mã amijo amirĩt. Ar õ kwỳ krẽno nhỹ nhym arkum amijo amirĩt ne arkum bẽn tỳx ne arkum,

—Nãm ar akubyn itĩnkôt ipumũn ar amã ijã ajarẽ gar ar'ã abenmã kum, “Nãm ar 'èx”, ane. Tõ mỳkam ne gar tu amim imarkumrẽx kêt? Djãm ar ajamakkreja kêt? ane.

¹⁵Ne kam ajte arkum,

—Ap̄yñh me ba djà kunĩkôt dja gar mōn kàj bê me kunĩmã ijã adjujarēnh ny jarēnhō mō. ¹⁶Dja me tu amim imarkumrēx nhym me Metĩndjwýnhmã ngômã me angij. Nhym arým me utà. Nhym be, me kute amim imar kêt dja Metĩndjwýnh arým pãnh me kanga. ¹⁷Nhym me kute tu amim ikamnhĩxkumrēx dja me mýjja pumũnh kêt nhipêx. Me kute Metĩndjwýnh raxmã kator kadjy ipêx. Ne me karô punu kute meo baja jano nhym me karô memã ire. Dja me ap̄yñh me bajtem kabēnkam kabēn. ¹⁸Godja me kangã djàkrê by. Me kute mar kêt kam kangã djàkrê by nhym arým ajmã meo kêt. Nàr, te mýjja kanêo ikō nhym ajmã meo kêt. Dja me me kanê krã'ã ikra jadjuw nhym me arým à kêt ne, ane.

¹⁹Bēnjadjwýr djwýnh Jeju memã ane nhym Metĩndjwýnh arým kàjkwamã amiwýr o wabi. Nhym arým ra:x ne Metĩndjwýnh djubôk'ãnh nhỹ. ²⁰Nhym kam kôt ba djwýnh arým amũ mōn pyka kunĩkôt kàj bê memã 'ã ujarēnh mō. Nhym Bēnjadjwýr djwýnh mã arkum tỳx jangij nhym ar arým mýjja pumũnh kêt nhipêxo mō. Me kute ar'ã abenmã kum,

—Mrãmri ne djãm ar Metĩndjwýnh kôt kabēnkumrēx? anhyr kadjy ne ar mýjja pumũnh kêt nhipêxo mō.